

รายงานประจำปี
งบประมาณ พ.ศ. **2568**
กรมส่งเสริมการเกษตร
Annual Report Fiscal Year 2025
Department of Agricultural Extension

ออกแบบปก : นางสาวปัทมา ปัญญาโชติ
นายช่างศิลป์ชำนาญงาน
สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี
กรมส่งเสริมการเกษตร

บทสรุป

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 กรมส่งเสริมการเกษตรดำเนินการขับเคลื่อนงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี พ.ศ. 2568 ของกรมส่งเสริมการเกษตร ภายใต้วิสัยทัศน์ “เกษตรกรมีความเข้มแข็งมีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีรายได้เพิ่มขึ้น” เป้าหมายหลัก คือ เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีรายได้เพิ่มขึ้น การผลิตสินค้าเกษตรมีประสิทธิภาพและมีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น และเกษตรกร องค์กรเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชนมีความเข้มแข็ง โดยมีผลการดำเนินงานตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2567 - 30 กันยายน พ.ศ. 2568 ดังนี้

- ▶ **1.** ผลการประเมินการปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ของกรมส่งเสริมการเกษตร คะแนนภาพรวม 94.99 คะแนน ระดับผลการประเมินอยู่ในระดับ “ดีมาก”
- ▶ **2.** ผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment: ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 คะแนนภาพรวม 93.29 คะแนน ระดับผลการประเมินอยู่ที่ระดับ “ผ่านดี”
- ▶ **3.** ผลการดำเนินงานตามภารกิจภายใต้กลยุทธ์ของแผนปฏิบัติการประจำปี พ.ศ. 2568 ของกรมส่งเสริมการเกษตร

กลยุทธ์ที่ 1 การสร้างความมั่นคงในอาชีพแก่เกษตรกร

ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของพื้นที่ 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีด้านการเกษตรตามความต้องการของชุมชน ให้แก่เกษตรกร จำนวน 2,590 ราย ทำให้สามารถลดต้นทุนการผลิตและมีรายได้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น ร้อยละ 12 (7,600 บาท/ปี) รวมทั้งเกษตรกร TPMAP (ครัวเรือนที่มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ จปฐ.) จำนวน 500 ราย มีรายได้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น ร้อยละ 13.7 (4,800 บาท/ปี) สามารถปลูกพืชอาหารเพื่อการบริโภค ลดรายจ่าย และสร้างรายได้ สามารถลดปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำในพื้นที่ได้อย่างเป็นรูปธรรม

กลยุทธ์ที่ 2 การส่งเสริมการผลิตและจัดการสินค้าเกษตร ตลอดห่วงโซ่การผลิต

➔ ปรับเพิ่มผลผลิตการผลิตและประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (Improve Productivity and Production Efficiency)

■ ส่งเสริมการผลิตและขยายพืชพันธุ์ดีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับ

ความมั่นคงด้านอาหาร เกษตรกรสามารถเข้าถึงแหล่งพืชพันธุ์ดีที่มีคุณภาพ โดยการผลิตและขยายพืชพันธุ์ดี ใน 4 สายการผลิต รวมกว่า 3,575,630 หน่วย ส่งต่อประโยชน์สู่เกษตรกรไม่น้อยกว่า 300,000 ราย อีกทั้งยังมีการสร้างเครือข่ายเกษตรกรผู้ผลิตและขยายพืชพันธุ์ดี จำนวน 46 จุด และมี “จุดบริการพืชพันธุ์ DOAE” ให้บริการความรู้ทางวิชาการด้านการผลิตและขยายพันธุ์พืช 4 สายการผลิต ซึ่งมีผู้เข้ารับบริการมากกว่า 19,911 ราย สะท้อนบทบาทสำคัญในการยกระดับคุณภาพพันธุ์พืช สร้างความมั่นคงทางการเกษตร และเสริมศักยภาพเกษตรกรไทยอย่างยั่งยืน

■ **ส่งเสริมการจัดการสุขภาพพืชเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร** เกษตรกรมีความรู้ในการจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสานและการใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและปลอดภัย รวม 35,490 ราย โดยเกษตรกรร้อยละ 99.95 นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในกิจกรรมการผลิตพืชในพื้นที่มากกว่า 26,075 ไร่ จำนวนผลผลิตทางการเกษตรที่เกษตรกรผลิตได้มีความปลอดภัยเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.86 มูลค่าของสินค้าเกษตรปลอดภัยเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.06 คิดเป็นมูลค่า 62.283 ล้านบาท

■ **ส่งเสริมการขยายผลเทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตรที่เหมาะสมเชิงพื้นที่** พัฒนาพื้นที่ต้นแบบในการนำเทคโนโลยี และนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์สำหรับการพัฒนาศักยภาพการผลิตทำให้เกิดแปลงต้นแบบที่มีการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตรอย่างเหมาะสม ได้แก่ 1) ส่งเสริมเทคโนโลยีสารชีวภัณฑ์ จำนวน 6 แปลง 2) การส่งเสริมการเกษตรเขตเมือง จำนวน 6 แปลง 3) การขยายผลเทคโนโลยีและนวัตกรรมในพื้นที่สีเขียวเพื่อสร้างมูลค่า (ไม้ยืนต้นและไม้มีค่า) จำนวน 6 แปลง 4) ส่งเสริมการปลูกถั่วเหลือง โดยจัดทำแปลงตัวอย่างและขยายผลเทคโนโลยีนวัตกรรมเกษตรที่เหมาะสมกับพื้นที่สู่เกษตรกรจำนวน 6 แปลง 5) พัฒนาด้านแบบเทคโนโลยีและนวัตกรรมในศูนย์ปฏิบัติการ 38 ศูนย์

→ สร้างสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรให้สามารถเข้าร่วมห่วงโซ่อุปทานสินค้าเกษตรมูลค่าสูง

■ **ส่งเสริมการเกษตรในรูปแบบแปลงใหญ่** สนับสนุนให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่มทำการผลิตสินค้าเกษตร ด้านสินค้าพืช ปศุสัตว์ และประมง เกษตรกรที่เป็นสมาชิกแปลงใหญ่ร้อยละ 70 มีการลดต้นทุนการผลิต และผลผลิตสินค้าเกษตรเพิ่มขึ้น และเกษตรกรกลุ่มแปลงใหญ่ จำนวน 1,811 แปลง ได้รับการถ่ายทอดความรู้ มีการบริหารจัดการร่วมกัน ร่วมกันผลิต ร่วมกันจำหน่ายโดยมีตลาดรองรับที่แน่นอน และได้รับการพัฒนาเป็นผู้จัดการแปลง จำนวน 516 คน

■ **ส่งเสริมการผลิตและจัดการสินค้าเกษตรตลอดห่วงโซ่การผลิต** ถ่ายทอดความรู้ด้านการเพิ่มผลผลิตการผลิตสินค้าเกษตรสำคัญให้แก่เกษตรกรรายย่อย จำนวน 12,000 ราย แบ่งเป็น 2 กลุ่มชนิดสินค้า ดังนี้ (1) กลุ่มพืชเศรษฐกิจ ได้แก่ มันสำปะหลัง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ สับปะรด อ้อย และปาล์มน้ำมัน (2) กลุ่มพืชทางเลือก ได้แก่ ไม้ยืนต้น (ไผ่และหวาย พืชเคี้ยวมัน กาแฟ มะพร้าว) พืชตระกูลถั่ว พืชผัก มันฝรั่งโรงงาน และไม้ดอกไม้ประดับ ดำเนินการในพื้นที่ 62 จังหวัด ส่งผลให้เกษตรกรรายย่อยได้รับการส่งเสริมและพัฒนาการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพได้มาตรฐานตรงตามความต้องการของตลาด รวมทั้งสามารถบริหารจัดการการผลิตและการตลาดร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

■ **ส่งเสริมและพัฒนาเพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานและบริการมูลค่าสูง** มีการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต เช่น การตรวจวิเคราะห์ดินการตรวจคุณภาพน้ำ การปรับปรุงคุณภาพวัสดุปลูก การคัดเลือกพันธุ์ดี เป็นต้น ทำให้สามารถเป็นต้นแบบหรือแหล่งการเรียนรู้ให้กับเกษตรกรรายอื่นได้ โดยมีเป้าหมายเป็นกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ 100 แปลง วิสาหกิจชุมชน 50 แห่ง และ Smart Farmer หรือ Young Smart Farmer 50 ราย รวมทั้งสิ้น 200 เป้าหมาย เมื่อเกษตรกรได้รับการพัฒนาตามแผนและกิจกรรมตรงกับความต้องการ จึงสามารถยกระดับรายได้ของเกษตรกรให้เพิ่มขึ้นเป็น 2.90 เท่า จากปีฐาน และผ่านเกณฑ์รายได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

→ **เพิ่มประสิทธิภาพตลาดและการตลาดสินค้าเกษตร** พัฒนาและเสริมสร้างองค์ความรู้แก่เกษตรกร จำนวน 840 ราย และเจ้าหน้าที่ จำนวน 88 ราย ให้มีความรู้และทักษะด้านการบริหารจัดการธุรกิจเกษตรเชื่อมโยงตลาดสินค้าเกษตร มีตลาดเกษตรกรเป็นแหล่งจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพ มีความปลอดภัย มีมาตรฐาน เป็นอัตลักษณ์ จำนวน 77 จังหวัด มีเกษตรกรที่เป็นสมาชิก 3,307 ราย สร้างมูลค่าได้กว่า 300 ล้านบาท/ปี โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 มียอดจำหน่ายรวมทั้งสิ้น 300,393,691 บาท มูลค่าการจำหน่ายสินค้าสะสมตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558 – ปัจจุบัน รวมจำนวน 2,520,149,851 บาท

→ ขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนแม่บท ประเด็นการเกษตร

■ **ส่งเสริมเกษตรกรอัตลักษณ์พื้นถิ่น** เกษตรกร จำนวน 1,560 ราย ให้มีความรู้ด้านการพัฒนาการผลิต การเชื่อมโยงการตลาด และสร้างความเข้มแข็งให้กับองค์กรผู้ผลิตไม่ผลัดลักษณะ และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเข้าสู่กระบวนการรับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ จำนวน 52 ชนิดสินค้า เกษตรกรสามารถนำความรู้ที่ได้รับมาประยุกต์ใช้กับเทคโนโลยีการผลิตของตนเอง เพื่อเพิ่มมูลค่าของสินค้าเกษตร

อัตลักษณ์พื้นถิ่น ร้อยละ 10.23 มูลค่ารวม 826,786,797.40 บาท รวมถึงส่งเสริมเกษตรกรผู้ทำนาเกลือทะเล จำนวน 70 ราย ให้ความรู้ในการผลิตสินค้าเกษตรอัตลักษณ์ด้านเกลือทะเล โดยยกระดับกระบวนการผลิตให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน GAP ผ่านการถ่ายทอดความรู้และการฝึกปฏิบัติจริง ซึ่งมีเกษตรกรร้อยละ 87.14 สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปพัฒนาสินค้าและผลิตภัณฑ์เกลือทะเลให้มีมูลค่าเพิ่ม สะท้อนอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่น มุ่งสร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้าเกษตรอัตลักษณ์ด้านเกลือทะเล

■ **ส่งเสริมเกษตรปลอดภัย** ส่งเสริมเกษตรกรผู้ผลิตพืชอาหาร (ยกเว้น ข้าว) ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร และ 76 จังหวัด ที่ส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ หรือพื้นที่ทั่วไปที่มีศักยภาพทางการผลิตและการตลาด ให้ความรู้ความเข้าใจในการผลิตสินค้าเกษตรตามระบบมาตรฐาน GAP จำนวน 10,005 ราย ผ่านประเมินแปลงเบื้องต้น และเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐาน GAP จำนวน 9,989 ราย (ร้อยละ 99.84) ซึ่งเกษตรกรที่ผ่านการประเมินแปลงเบื้องต้นดังกล่าวได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP จำนวน 8,414 ราย (ร้อยละ 84.23) และเกษตรกร จำนวน 300 ราย ในพื้นที่ 8 จังหวัด ที่ส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ให้ความรู้ด้านการผลิตและกระบวนการจัดการสินค้าเกษตรอินทรีย์ โดยมีเกษตรกรที่ได้รับการอบรมฯ ผ่านประเมินแปลงเบื้องต้น จำนวน 292 ราย (ร้อยละ 97.33) และยื่นขอการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์กับหน่วยตรวจรับรองต่อไป

■ **ส่งเสริมเกษตรชีวภาพ** เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตแมลงเศรษฐกิจ ส่งเสริมให้เกษตรกรจำนวน 700 ราย มีความรู้และทักษะในการเพิ่มประสิทธิภาพการเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจ ได้แก่ ผีงผึ้ง ผีงโพร่ง ชันโรง จิ้งหรีด และคั้ง ในพื้นที่ 35 จังหวัด เพื่อให้สามารถแข่งขันสอดคล้องกับความต้องการของตลาด และสามารถสร้างมูลค่าได้ร้อยละ 15.92 จากการพัฒนาคุณภาพผลผลิตแมลงเศรษฐกิจ ให้ได้มาตรฐานตามความต้องการของตลาด การประชาสัมพันธ์การดำเนินงานส่งเสริมกลุ่มสินค้าแมลงเศรษฐกิจ โดยจัดโครงการเชื่อมโยงเครือข่ายการผลิตการตลาดและประชาสัมพันธ์สินค้าแมลงเศรษฐกิจ ภายใต้แนวคิด “Bee inspired by nature to nourish us all” มีผู้สนใจเข้าร่วมกิจกรรมกว่า 300 ราย อีกทั้งยังส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสินค้าสมุนไพรให้เกษตรกร จำนวน 1,110 ราย ในพื้นที่ 37 จังหวัด ผลิตพืชสมุนไพรที่มีคุณภาพได้มาตรฐานเกษตรอินทรีย์/GAP และสารสำคัญตามมาตรฐานทางเภสัชกรรม สอดคล้องกับความต้องการของโรงพยาบาล รวมถึงสามารถแปรรูปและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าได้ ส่งผลให้เกิดการสร้างมูลค่าให้กับสินค้าสมุนไพรและเครื่องเทศได้ร้อยละ 18.07

■ **ส่งเสริมการพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร**

● **บริหารจัดการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก Agri-Map** ให้เกษตรกรมีการปรับเปลี่ยนและวางแผนการผลิตสินค้าเกษตรให้เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ของเขตความเหมาะสมสำหรับปลูกพืช โดยการหาพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมและส่งเสริมการปรับเปลี่ยนชนิดสินค้าเกษตร เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกรสามารถดำเนินการผลิตสินค้าเกษตรในพื้นที่ที่มีศักยภาพ ทำให้มีรายได้และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เกษตรกร จำนวน 567 ราย ปรับเปลี่ยนการผลิตพืชที่เหมาะสมตามแผนที่ Agri - Map ภายใต้นโยบายการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning by Agri - Map) ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยมีพื้นที่ปรับเปลี่ยนการผลิตพืชชนิดเดิมที่ปลูกในพื้นที่ไม่เหมาะสม (S3 และ N) เป็นพืชชนิดใหม่ที่เหมาะสมกับพื้นที่ จำนวน 1,108 ไร่

- **สร้างช่างเกษตรท้องถิ่นประจำแปลงใหญ่** ส่งเสริมให้เกษตรกร จำนวน 3,850 ราย มีความรู้เทคโนโลยีด้านการเกษตรให้เป็นช่างเกษตรท้องถิ่น เพื่อพัฒนาทักษะและเทคนิคที่ถูกต้อง ในด้านการใช้และบำรุงรักษาเครื่องยนต์เกษตร และเครื่องจักรกลการเกษตร เช่น รถไถเดินตาม เครื่องตัดหญ้า เครื่องพ่นปุ๋ย รถอีแต่น เครื่องสูบน้ำ เครื่องยนต์เบนซิน โดรนเกษตร เป็นต้น

- **ส่งเสริมการขยายผลแปลงต้นแบบการใช้น้ำอย่างรู้คุณค่าในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ** เกษตรกร จำนวน 3,850 ราย ใน 58 จังหวัด ครอบคลุมถึงการใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า และมีความรู้ในการบริหารจัดการน้ำในระดับไร่นาอย่างมีประสิทธิภาพ ผ่านการให้ความรู้เรื่องหลักการให้น้ำพืชที่ถูกต้อง และการเลือกใช้ระบบให้น้ำที่เหมาะสมกับชนิดพืชและพื้นที่ปลูก โดยได้พัฒนาเกษตรกรต้นแบบ จำนวน 77 ราย ผลผลิตเพิ่มขึ้นเฉลี่ย ร้อยละ 16.50 รายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ย ร้อยละ 15.12 และการใช้พลังงานลดลงเฉลี่ย ร้อยละ 18.15

➔ ส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน

- **พัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชน** ส่งเสริมและพัฒนาทักษะกรรมการบริหารกิจการวิสาหกิจชุมชน เพื่อยกระดับศักยภาพวิสาหกิจชุมชน จำนวน 1,500 แห่ง ส่งผลให้วิสาหกิจชุมชนที่เข้าร่วมโครงการมีรายได้เฉลี่ยที่เพิ่มมากขึ้นจากเดิม คิดเป็นร้อยละ 15.24 และส่งผลให้ระดับศักยภาพวิสาหกิจชุมชนในภาพรวมมีระดับดีเพิ่มมากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 34.91

- **ส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชน** ด้านการบริหารจัดการเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชน ให้แก่สมาชิกวิสาหกิจชุมชน จำนวน 1,000 ราย พัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชนด้วยการส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรในพื้นที่ ซึ่งจะส่งผลให้มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์แปรรูปของกลุ่ม นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน มีวิสาหกิจชุมชนที่ได้รับการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรแปรรูป จำนวน 100 แห่ง ทำให้มีผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการพัฒนาภายใต้กิจกรรมฯ จำนวน 100 ผลิตภัณฑ์ และวิสาหกิจชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ใหม่ คิดเป็นร้อยละ 29

➔ ส่งเสริมและพัฒนากองเที่ยวเชิงเกษตร ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ของวิสาหกิจชุมชน โดยพัฒนาศักยภาพทักษะด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวให้กับสมาชิกวิสาหกิจชุมชน จำนวน 480 ราย พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้มีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยว จำนวน 24 แห่ง ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรต้นแบบ จำนวน 12 แห่ง ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวในจังหวัด จำนวน 36 จังหวัด และจัดทำเส้นทางเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวเชิงเกษตรและชุมชน (Route Trip) เพื่อเป็นทางเลือกให้กับนักท่องเที่ยว จำนวน 6 เส้นทาง ส่งผลให้วิสาหกิจชุมชนที่เข้าร่วมโครงการฯ มีรายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 20.30 อีกทั้งยังส่งเสริมกลุ่มอนุรักษ์ผักพื้นบ้านและเกษตรกรผู้ปลูกผักพื้นบ้านและพืชสมุนไพร จำนวน 200 ราย ในพื้นที่รอบอุทยานผักพื้นบ้านเพื่อการยังชีพเฉลิมพระเกียรติบึงฉวาก จังหวัดสุพรรณบุรี มีรายได้จากการจำหน่ายต้นพันธุ์และผลผลิตจากผักพื้นบ้านสมุนไพรให้แก่ผู้สนใจและนักท่องเที่ยว และส่งเสริมอุทยานฯ ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Agrotourism) ที่รวบรวมและอนุรักษ์พันธุ์ผักพื้นบ้านสมุนไพรกว่า 500 ชนิด โดยมีนักท่องเที่ยวและเกษตรกรเข้าเยี่ยมชม/ศึกษาเรียนรู้ จำนวน 15,089 ราย

➔ ส่งเสริมความร่วมมือด้านการเกษตรต่างประเทศ เข้าร่วมประชุม/สัมมนาภาคี

เครือข่ายและแลกเปลี่ยนเรียนรู้งานด้านการเกษตร ดำเนินโครงการจากกองทุนต่างประเทศ ร่วมมือกับองค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศ และการเชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรกรและองค์กรเกษตรกรของต่างประเทศ เช่น การส่งเสริมเทคโนโลยีระบบให้น้ำอัจฉริยะสำหรับไม้ผล ภายใต้กรอบความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย - ญี่ปุ่น (JTEPA) แลกเปลี่ยนยุทธศาสตร์ เกษตรกรรุ่นใหม่ และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบของประเทศไทยกับวิทยาลัยเกษตรกรรมโคอิบุงิ ประเทศญี่ปุ่น และการฝึกอบรมด้านการประยุกต์ใช้ IoT ภาคการเกษตรในโครงการฝึกอบรมเกษตรกรรุ่นใหม่ ณ สหพันธรัฐมาเลเซีย เป็นต้น

กลยุทธ์ที่ 3 การเสริมสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกร องค์กรเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชน

➔ ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริต่างๆ และเศรษฐกิจพอเพียง สนองการดำเนินงานในพื้นที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ศูนย์เรียนรู้ต่างๆ การเกษตร ในเขตพระราชฐาน และพื้นที่ขยายผล โดยมุ่งเน้นการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพด้านการเกษตร รวมทั้งการขยายผลองค์ความรู้ตามแนวพระราชดำริ ซึ่งเกษตรกร จำนวน 12,215 ราย ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพพร้อมน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในการทำการเกษตรของตนเอง และการดำเนินชีวิต เกษตรกรได้นำองค์ความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ ร้อยละ 97.42 มีรายได้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 10.24 มีรายจ่ายลดลง ร้อยละ 13.86 ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพด้านการเกษตรบนพื้นที่สูง ภายใต้มาตรฐานอาหารปลอดภัยและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เกษตรกร จำนวน 2,000 ราย ในพื้นที่โครงการหลวง 6 จังหวัด ให้ได้รับความรู้ด้านการเกษตรที่เหมาะสมตามศักยภาพของพื้นที่ โดยเกษตรกร จำนวน 1,666 ราย สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในการทำการเกษตรของตนเองและการดำเนินชีวิตได้จริง ซึ่งเกษตรกร จำนวน 1,307 ราย มีการลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้ โดยมีรายได้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น 6,351 บาท/ปี

→ **สร้างโครงข่ายระบบการคุ้มครองทางสังคม (Social Safety net)** ให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติ ดำเนินการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบและเข้าข่ายได้รับความช่วยเหลือตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ พ.ศ. 2562 มีจำนวน 229,079 ราย งบประมาณทั้งสิ้น 2,510,216,997.04 บาท และผลิตพืชพันธุ์ดีเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัย โดยการผลิตต้นพันธุ์พืชผักพืชอาหารต้นพันธุ์พืชเศรษฐกิจอายุสั้น และต้นพันธุ์พืชจากการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ รวมทั้งหมด 3,529,802 ต้น ผลิตเมล็ดพันธุ์พืชผัก จำนวน 700,010 ซอง และสนับสนุนเชื้อราไตรโคเดอร์มาให้กับเกษตรกรเพื่อใช้ในพื้นที่การเกษตรจากอุทกภัยหลังน้ำลด โดยศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืชทั้ง 9 ศูนย์ ได้ดำเนินการผลิตหัวเชื้อไตรโคเดอร์มา จำนวน 10,240 ขวด เชื้อราไตรโคเดอร์มาชนิดพร้อมใช้สำหรับควบคุมโรคพืชรวม จำนวน 17,830 กิโลกรัม สามารถสนับสนุนให้เกษตรกรนำไปใช้ในพื้นที่ไม่น้อยกว่า 180,000 ไร่

→ **พัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่องและเกษตรกรรุ่นใหม่ (Smart Farmer & Young Smart Farmer)**

■ **พัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)** พัฒนาเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer ผ่านโครงการพัฒนาทักษะและแนวคิดผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร (เกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)) เกษตรกรเป้าหมาย จำนวน 8,820 ราย ผ่านการประเมินคุณสมบัติ Smart Farmer จำนวน 8,098 ราย คิดเป็นร้อยละ 91.81 ของเป้าหมายทั้งหมด โดยเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีรายได้เฉลี่ยเพิ่มขึ้นจากการนำแนวคิด องค์กรความรู้ และทักษะที่ได้รับจากการเข้าร่วมโครงการไปปรับใช้ในกิจการของตนเอง จากเดิมเฉลี่ย 147,449.13 บาทต่อปี เป็น 217,268.59 บาทต่อปี ซึ่งเพิ่มขึ้น 69,819.46 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 47.35

■ **พัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่** พัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ที่มีศักยภาพและขีดความสามารถด้านการเกษตร ผ่านการจัดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรที่ทำหน้าที่เป็นผู้จัดการเรียนรู้กับเกษตรกรรุ่นใหม่ที่เป็นศูนย์กลางและออกแบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยการพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ จำนวน 2,316 ราย สามารถผ่านการประเมินคุณสมบัติ Young Smart Farmer จำนวน 2,052 ราย เกษตรกรรุ่นใหม่ที่เข้าร่วมโครงการมีรายได้เฉลี่ยเพิ่มขึ้นจาก 278,448 บาทต่อปี เป็น 338,665 บาทต่อปี ซึ่งเพิ่มขึ้น 60,217 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 21.62

■ **พัฒนาเกษตรกรสู่การเป็นผู้ประกอบการเกษตร** โดยจัดกระบวนการเรียนรู้เชิงปฏิบัติการ จำนวน 1 ครั้ง ผู้เข้าร่วมอบรม จำนวน 575 ราย จากนั้นคัดเลือกเกษตรกรที่มีศักยภาพเข้าร่วมกิจกรรมวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง โดยดำเนินการร่วมกับสถาบันการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญในพื้นที่ ผ่านกระบวนการ Workshop และ Coaching ทั้งภาคสนามและออนไลน์ เสริมทักษะด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ การออกแบบบรรจุภัณฑ์ การสร้างตราสินค้า และการเล่าเรื่อง (Storytelling) ตลอดจนเชื่อมโยงแหล่งทุนและช่องทางตลาดใหม่ ส่งผลให้ได้ผลิตภัณฑ์ต้นแบบรวม 18 ผลิตภัณฑ์

➔ เสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กรเกษตรกร

■ เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร จัดกระบวนการ

ถ่ายทอดความรู้และฝึกปฏิบัติ วิเคราะห์ศักยภาพกลุ่ม/พื้นที่/ชุมชน และ Problem Pain Points ด้วยการจัดทำแผนการผลิตรายบุคคล (IFPP) แผนพัฒนาทักษะการบริหารจัดการกลุ่ม 5 ด้าน และแผนการดำเนินธุรกิจ ส่งผลให้กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรมีความเข้มแข็ง มีแผนการดำเนินงาน และมีการดำเนินกิจกรรมตามแผนอย่างต่อเนื่อง สมาชิกกลุ่มมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์และวางแผน การดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม มีการพัฒนาศักยภาพ มีความสามารถในการบริหารจัดการกลุ่มเพิ่มขึ้น มีความเข้มแข็ง และพึ่งพาตนเองได้

■ เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร มีความสามารถด้านการบริหาร

จัดการกลุ่มให้มีความเข้มแข็ง สามารถวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพัฒนาไปสู่การเป็น Smart Group ที่บริหารจัดการกลุ่มได้ด้วยตนเอง และมีทักษะด้านการบริหารจัดการธุรกิจเกษตรเบื้องต้น โดยกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ที่เข้าร่วมโครงการมีผลการประเมินศักยภาพเพิ่มขึ้น 1 ระดับ ร้อยละ 83 และมีรายได้เฉลี่ยของกลุ่มเพิ่มขึ้น จาก 284,474 บาทต่อปี เป็น 369,975 บาทต่อปี ซึ่งเพิ่มขึ้นร้อยละ 31

■ เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพกลุ่มยุวเกษตรกร มีความรู้และทักษะด้านการเกษตร

และเคหกิจเกษตร มีความสามารถในการบริหารจัดการกลุ่ม เสริมสร้างและพัฒนากลุ่มยุวเกษตรกร ให้มีศักยภาพและก้าวสู่กลุ่มเข้มแข็ง (Smart Group) จำนวน 154 กลุ่ม สมาชิก 2,310 ราย ผ่านกระบวนการ เรียนรู้และการสนับสนุนวัสดุการเกษตรที่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของกลุ่ม เหมาะสมกับ บริบทของพื้นที่ โดยเน้นให้กลุ่มยุวเกษตรกรเป็นศูนย์กลางและออกแบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง และพัฒนาสู่การเป็นกลุ่มยุวเกษตรกรต้นแบบ (Smart Group Model) จำนวน 77 กลุ่ม สมาชิก 1,155 ราย ให้สามารถเป็นศูนย์เรียนรู้และถ่ายทอดกระบวนการพัฒนากลุ่มยุวเกษตรกร

■ เพิ่มศักยภาพและพัฒนาคอนักชองวัยในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนา

แบบชี้เป้า (TPMAP) ส่งเสริมและสร้างทักษะในการประกอบอาชีพด้านการเกษตรในจังหวัดเป้าหมาย ปี พ.ศ. 2568 จำนวน 6 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดอ่างทอง กาญจนบุรี ฉะเชิงเทรา บุรีรัมย์ นครศรีธรรมราช และจังหวัดเชียงราย กลุ่มเป้าหมายจังหวัดละ 20 ราย รวม 120 ราย มีการอบรมเพิ่มทักษะอาชีพ ด้านการเกษตร และสนับสนุนวัสดุการเกษตรเพื่อส่งเสริมและสร้างทักษะในการประกอบอาชีพด้านการเกษตร ตามแผนรายบุคคล โดยการจัดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ นำเสนอผลจากการเรียนรู้และฝึกปฏิบัติ ส่งผลให้ผู้เข้าร่วมโครงการมีทักษะอาชีพด้านการเกษตร และสามารถนำไปใช้จริงได้มากกว่าร้อยละ 70 ของผู้เข้าร่วมโครงการทั้งหมด

■ เสริมสร้างการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

ในประเทศ ผ่านการจัดงานวันยุวเกษตรกรโลก (Global 4-H Day) เมื่อวันที่ 3 ธันวาคม พ.ศ. 2567 ณ โรงเรียนวัดหนองพังตรู ตำบลพังตรู อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี งานชุมนุมยุวเกษตรกร ระดับประเทศ ประจำปี 2568 ระหว่างวันที่ 12 – 16 กรกฎาคม พ.ศ. 2568 ณ พิพิธภัณฑสถานเกษตร เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ภายใต้งาน “ยุวเกษตรกรนวัตกรรม : สร้างสรรค์เกษตรยุคใหม่ใส่ใจสิ่งแวดล้อม สู่ความยั่งยืน (Innovative Farm Youth

: Mindful Creativity for Sustainability)” และการร่วมมือกับชมรมนิสิตเก่าค่ายอาสาพัฒนา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สนับสนุนด้านงบประมาณ เพื่อพัฒนากลุ่มยุวเกษตรกรในโรงเรียนเกษตรศาสตร์อนุสรณ์ ให้มีความรู้และทักษะด้านการเกษตร เคหกิจเกษตร มีภาวะผู้นำ ทำงานเป็นหมู่คณะ

■ **พัฒนาผลิตภัณฑ์ขององค์กรเกษตรสู่ห่วงโซ่อุปทานมูลค่าสูง** ดำเนินการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตร “การพัฒนาผลิตภัณฑ์ขององค์กรเกษตรสู่ห่วงโซ่อุปทานมูลค่าสูง” ร่วมกับศูนย์ความเป็นเลิศทางนวัตกรรมอาหาร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ให้แก่ผู้แทนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่ผ่านการคัดเลือกจำนวน 20 กลุ่ม/ผลิตภัณฑ์ ส่งผลให้กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่ผ่านการคัดเลือกสามารถยกระดับผลิตภัณฑ์และมาตรฐานการผลิตได้อย่างเป็นรูปธรรมทั้งในด้านคุณภาพสินค้า กระบวนการผลิต บรรจุภัณฑ์ และการรับรองมาตรฐาน ทำให้กลุ่มมีรายได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 และมีการจ้างงานเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 44

■ **บริหารจัดการกองทุนในงานสถาบันเกษตรกร** กรมส่งเสริมการเกษตร ได้รับความจัดสรรงบประมาณจาก 2 กองทุน คือ 1) กองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร และ 2) กองทุนสงเคราะห์เกษตรกร ให้กลุ่มเกษตรกรกู้ยืมในโครงการต่าง ๆ ระหว่างปี พ.ศ. 2539 – 2545 รวมจำนวน 13 โครงการ โดยมีการจัดประชุมคณะกรรมการอำนวยการติดตามเร่งรัดการชำระหนี้และขอจำหน่ายหนี้สูญประสานงานกับกองทุนที่เกี่ยวข้อง หาแนวทางหรือมาตรการช่วยเหลือลูกหนี้ และสามารถลดจำนวนหนี้ค้างชำระใน 18 จังหวัดอย่างต่อเนื่อง

■ **สร้างความภาคภูมิใจในการสืบทอดอาชีพเกษตรกร** ดำเนินการคัดเลือกเกษตรกรบุคคลทางการเกษตร และสถาบันเกษตรกร จำนวน 7 สาขา/ประเภท ประกอบด้วย สาขาเกษตรกรดีเด่น และบุคคลทางการเกษตรดีเด่น 5 สาขา ได้แก่ สาขาอาชีพทำสวน สาขาอาชีพทำไร่ สาขาอาชีพไร่นาสวนผสม ที่ปรึกษากลุ่มยุวเกษตรกร และสมาชิกกลุ่มยุวเกษตรกร ประเภทสถาบันเกษตรกรดีเด่น 2 ประเภท ได้แก่ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร และกลุ่มยุวเกษตรกร เพื่อเสนอเป็นเกษตรกร บุคคลทางการเกษตร และสถาบันเกษตรกรดีเด่นแห่งชาติ เป็นประจำทุกปี ซึ่งเป็นการยกย่องเชิดชูเกียรติผู้ที่มีผลงานดีเด่นให้เป็นที่ปรากฏต่อสาธารณะ เกิดความภาคภูมิใจในอาชีพของตนเอง ทำให้มีพลังใจสร้างผลงานที่เป็นประโยชน์ต่ออาชีพการเกษตร และพัฒนาสถาบันเกษตรกรให้เกิดผลดีต่อประเทศ

➔ **ส่งเสริมบทบาทเกษตรกรสูงวัยและการเข้าสู่สังคมสูงวัยของภาคการเกษตร**
เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและสร้างรายได้ ในพื้นที่ 77 จังหวัด จำนวน 1,155 ราย แบ่งเป็นเพศหญิง ร้อยละ 66 เพศชาย ร้อยละ 34 อายุเฉลี่ย 67 ปี ได้รับการถ่ายทอดความรู้และทักษะด้านเคหกิจเกษตร เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมเกษตรสูงวัย ส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อสร้างรายได้จากการประกอบอาชีพ เกิดการรวมกลุ่ม 77 กลุ่ม จัดตั้งเป็นกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร 35 กลุ่ม และกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร 42 กลุ่ม พร้อมทั้งได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตตามแผนการสร้างรายได้เพื่อการประกอบกิจกรรมและอาชีพที่เหมาะสม

➔ สร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายในพื้นที่

■ ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.)

พัฒนาศักยภาพอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) จำนวน 8,820 ราย ให้มีศักยภาพในการประกอบอาชีพการเกษตร และสามารถปฏิบัติหน้าที่สนับสนุนการขับเคลื่อนงานของภาครัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) ในด้านการบริหารจัดการความเสี่ยงภาคการเกษตรในระดับพื้นที่ จำนวน 6,446 ราย โดยให้อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) แลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลการเกษตรต่าง ๆ จากพื้นที่ ทำให้อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) รับทราบข้อมูลและมีส่วนร่วมในการวางแผนทางการรับมือ ป้องกัน และแก้ไขปัญหาความเสี่ยงที่เกิดขึ้นในภาคการเกษตรในระดับพื้นที่ร่วมกับภาครัฐ

■ พัฒนาศักยภาพศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร(ศพก.)

ให้เป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต การบริหารจัดการ และการตลาดแก่เกษตรกร รวมทั้งการให้บริการทางการเกษตร และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในพื้นที่ ตลอดจนเป็นกลไกในการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ และในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาการเกษตรในพื้นที่ โดยเน้นการเรียนรู้จากเกษตรกรต้นแบบที่ประสบความสำเร็จ ยึดหลัก “ตลาดนำ นวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้” เกษตรกรที่มาเรียนรู้ได้รับความรู้ ความเข้าใจ และเกิดจิตสำนึกในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรที่มีการใช้ปัจจัยการผลิตอย่างเหมาะสม ชุมชนเกิดความเข้มแข็ง มีความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีระบบการผลิตที่พึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

➔ ส่งเสริมอาชีพแก่เกษตรกรที่ได้รับการจัดสรรที่ดินทำกิน

■ ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร

ถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีด้านการเกษตรที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ และน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้อย่างมีประสิทธิภาพ เป้าหมายเกษตรกร จำนวน 2,000 ราย และร้อยละ 90 สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในการทำการเกษตรให้เหมาะสม ทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ย 6,740 บาทต่อปี และมีเกษตรกรต้นแบบ จำนวน 10 ราย มีรายจ่ายลดลงเฉลี่ย 4,830 บาทต่อปี และมีรายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ย 13,120 บาทต่อปี สามารถลดต้นทุนการผลิต มีรายได้เฉลี่ยของครัวเรือนเพิ่มขึ้นจากการประกอบอาชีพหลักและอาชีพเสริมมีจุดเรียนรู้ให้เกษตรกรศึกษาดูงานเพื่อขยายองค์ความรู้สู่เกษตรกรทั่วไป เกิดความมั่นคงด้านอาชีพและการพึ่งตนเองสูงขึ้น ส่งผลให้มีการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินให้เกิดประโยชน์สูงสุดอย่างยั่งยืน

➔ สร้างความมั่นคงด้านอาหารและความเข้มแข็งของชุมชน

โดยการส่งเสริมการสร้าง ความมั่นคงด้านอาหารเพื่อการบริโภคในครัวเรือนเกษตรกรและชุมชน มีกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ จำนวน 1,155 ราย มีการจัดกระบวนการเรียนรู้พัฒนาทักษะด้านการเกษตรและเคหกิจเกษตร ส่งผลให้สามารถสร้างแหล่งอาหารที่มีคุณภาพไว้บริโภคในครัวเรือน มีรายได้ครัวเรือนเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 10 ลดรายจ่ายเฉลี่ยเดือนละ 650 บาทต่อราย และมีรายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยเดือนละ 1,350 บาทต่อราย เกิดครัวเรือนต้นแบบบ้านเกษตรสมบูรณ์เพิ่มพูนสุขภาพ จำนวน 231 ครัวเรือน

➔ **พัฒนาและเตรียมกำลังคนเข้าสู่ภาคการเกษตร** ผ่านการเตรียมความพร้อม ทายาทเกษตรกรรุ่นใหม่ พัฒนาทายาทกองประจำการที่เป็นบุตรหลานเกษตรกร หรือผู้ที่สนใจอาชีพ การเกษตร จำนวน 200 ราย ให้มีความรู้และทักษะพื้นฐานด้านการเกษตร มีแนวคิดการประกอบอาชีพ การเกษตรในลักษณะผู้ประกอบการเกษตร เน้นการเรียนรู้โดยการปฏิบัติจริง ซึ่งทายาทกองประจำการ ที่เข้าร่วมโครงการสามารถนำองค์ความรู้และทักษะที่ได้รับไปต่อยอดเป็นอาชีพหลังปลดประจำการ พัฒนาเป็นเกษตรกรรุ่นใหม่ที่มีศักยภาพ สร้างรายได้เลี้ยงตนเองและครอบครัว ตลอดจนมีส่วนร่วม ในการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก และช่วยขับเคลื่อนภาคการเกษตรของประเทศให้เติบโตอย่างมั่นคง และยั่งยืนต่อไป

กลยุทธ์ที่ 4 การส่งเสริมการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ส่งเสริมให้เกษตรกร จำนวน 16,500 ราย ทำการเกษตรโดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก เช่น ไม้เผา การจัดการเศษวัสดุอย่างมีประสิทธิภาพ การทำนาเปียก สลับแห้ง และใช้ปุ๋ยเคมี สารเคมีอย่างเหมาะสม เป็นต้น การจัดการพื้นที่ด้วยการปลูกพืชใช้น้ำน้อย ทดแทนการทำนาปรัง และสามารถบริหารจัดการการผลิตที่สอดคล้องกับตลาดได้ เกษตรกรเข้าร่วม โครงการฯ สามารถขยายพื้นที่เพาะปลูกรวม 20,000 ไร่ รวมพื้นที่ลดการเผา 91,444 ไร่ รายได้เฉลี่ย ก่อนเข้าร่วมโครงการ 94,369.53 บาท รายได้เฉลี่ยหลังเข้าร่วมโครงการ 103,675.31 บาท คิดเป็น ร้อยละ 9.86 รวมถึงได้ดำเนินการร่วมมือกับองค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศของเยอรมัน (GIZ) เพื่อร่วมกันสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพชาวนาไทยในการปลูกข้าวที่เท่าทันต่อสภาพภูมิอากาศ และสามารถนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว ในพื้นที่เป้าหมาย 21 จังหวัด เป้าหมายการพัฒนาชาวนา จำนวน 253,400 ราย ระยะเวลาดำเนินการ พ.ศ. 2567 - 2571 อีกทั้ง ได้ดำเนินการเตรียมความพร้อมเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน จำนวน 1,200 ราย เพื่อเข้าสู่มาตรฐาน RSPO สำหรับเกษตรกรรายย่อยอิสระ เพื่อสนับสนุนการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน

กลยุทธ์ที่ 5 การพัฒนาศักยภาพองค์กรและการบริหารจัดการ

➔ **พัฒนาองค์กรเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นอยู่ตลอดเวลา ตั้งแต่ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงาน ระบบโครงสร้างองค์กร ความผูกพันและ ทัศนคติในการทำงานของทุกคนในองค์กร** โดยการส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาบุคลากร และองค์กรในการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้านดิจิทัลกรมส่งเสริมการเกษตร ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) รองรับการก้าวสู่ Digital DOAE โดยการส่งเสริมบุคลากรให้มีทักษะด้าน Digital ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 มีบุคลากรเข้ารับการพัฒนาทักษะดิจิทัลทั้งสิ้น จำนวน 9,898 คน คิดเป็นร้อยละ 92.90 ของจำนวนบุคลากรทั้งหมด

➔ มุ่งพัฒนากรมส่งเสริมการเกษตรสู่การเป็น Digital DOAE และพัฒนาระบบสารสนเทศทางการเกษตร

- **ระบบบริหารและพัฒนาศักยภาพบุคคล กรมส่งเสริมการเกษตร (HRCS)** รองรับการใช้งานที่มีประสิทธิภาพ อาทิ แผนพัฒนาบุคลากรกรมส่งเสริมการเกษตรประจำปี ระบบคลังกรองคุณสมบัติหลักสูตรนักบริหาร ระบบติดตามประเมินผลการฝึกอบรม และระบบรายงานผลของระบบการจัดการความรู้ภายในองค์กร เพื่อมุ่งสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ในโลกยุค Digital เป็นต้น

- **เชื่อมโยงงานบริการกับแพลตฟอร์มดิจิทัลกลาง (ทางรัฐ)** จำนวน 2 งานบริการ คือ การขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร และการจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน เพื่อรวมบริการภาครัฐให้ประชาชนเข้าถึงได้ง่าย สะดวก และรวดเร็ว ผ่านแอปพลิเคชันเดียว

- **พัฒนาระบบสารสนเทศส่งเสริมการเกษตร** ได้แก่ ระบบการขึ้นทะเบียนผู้ให้บริการทางการเกษตร ระบบภูมิสารสนเทศส่งเสริมการเกษตร (DOAE GIS Dashboard: DOAE GIS-D) ระบบบริการแผนที่ส่งเสริมการเกษตร (SSmap) และระบบ DOAE Hotspot & Burn Scar Map

- **จัดทำผังแปลงเกษตรกรรมดิจิทัล** พัฒนาระบบวาดผังแปลงเกษตรกรรมดิจิทัล Geoplots เพื่อใช้เป็นเครื่องมืออำนวยความสะดวก ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ และให้บริการแก่เกษตรกรที่สะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการขึ้นทะเบียน และปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร โดยมีการจัดทำผังแปลงเกษตรกรรมดิจิทัลและผ่านการตรวจสอบความถูกต้องเชิงตำแหน่งแล้ว จำนวน 15.36 ล้านแปลง คิดเป็นพื้นที่ 105.43 ล้านไร่

- **ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ DOAE e-Learning** กรมส่งเสริมการเกษตรมุ่งเน้นการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาเป็นกลไกสำคัญในการสนับสนุนการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพบุคลากร เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทการทำงานในยุคดิจิทัล และเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงองค์ความรู้อย่างทั่วถึง เท่าเทียม และต่อเนื่อง โดยส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ DOAE e-Learning ซึ่งเอื้อให้บุคลากรสามารถพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรได้ทุกที่ ทุกเวลา

➔ **ปรับระบบและวิธีการทำงาน- ปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงานผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล** ด้วยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเป็นระบบมุ่งเน้นการลดขั้นตอนการทำงาน เพิ่มความรวดเร็ว ความถูกต้อง และความโปร่งใสของข้อมูล และการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร ปัจจุบันมีเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรกับกรมส่งเสริมการเกษตรและยังไม่สิ้นสภาพการเป็นเกษตรกร จำนวน 6.7 ล้านครัวเรือน โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 มีเกษตรกรปรับปรุงข้อมูลกิจกรรมการเกษตร จำนวน 6.13 ล้านครัวเรือน 15.56 ล้านแปลง มีเนื้อที่ทำการเกษตรรวมทั้งสิ้น 105.11 ล้านไร่ (นับเนื้อที่สะสม) และได้พัฒนาระบบขึ้นทะเบียนผู้ให้บริการทางการเกษตรออนไลน์ ผ่านเว็บไซต์ <https://emachine.doe.go.th> และ Mobile Application Agri Service Provider

→ **พัฒนาศักยภาพบุคลากรทุกระดับ และสร้างโอกาสความก้าวหน้าในสายอาชีพ**
พัฒนาบุคลากรแบบต่อเนื่อง ตั้งแต่เข้ารับการบรรจุแต่งตั้งจนก้าวเข้าสู่ตำแหน่งระดับที่สูงขึ้น เสริมสร้างสมรรถนะเพื่อการบริหารงานในอนาคต ใช้รูปแบบวิธีการพัฒนาที่หลากหลายและทันสมัย ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นช่องทางสร้างการเรียนรู้ที่สำคัญ ซึ่งสามารถดำเนินการพัฒนาเจ้าหน้าที่ โดยกรมส่งเสริมการเกษตร จำนวน 3,979 คน พัฒนาโดยหน่วยงานภายนอก จำนวน 380 คน และการเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) จำนวน 8,635 คน

→ **พัฒนาสำนักงานให้เป็น Smart Office**

■ **พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัล พัฒนาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์**

โดยการพัฒนาระบบ Security Information and Event Management (SIEM) พร้อมทั้งนำระบบ Security Orchestration, Automation, and Response (SOAR) มาใช้เป็นกลไกในการตอบสนองอัตโนมัติ เมื่อพบภัยคุกคาม ช่วยให้การควบคุม ปิดกั้น และแก้ไขเหตุการณ์ทำได้อย่างทันท่วงที และดำเนินการ **พัฒนาบัญชีอีเมลด้วยพื้นที่จัดเก็บออนไลน์** ยกระดับบริการด้านอีเมลหน่วยงาน (@doae.go.th) ควบคู่กับการพัฒนาพื้นที่จัดเก็บเอกสารออนไลน์ เพื่อสนับสนุนการทำงานร่วมกันภายในหน่วยงานอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังมี **Helpdesk Platform** ศูนย์กลางข้อมูลด้านครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ และ **IT Support** ที่ให้บริการด้านดิจิทัล และข้อมูลการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัล แก่หน่วยงานสังกัดกรมส่งเสริมการเกษตร ทั่วประเทศกว่า 1,030 หน่วยงาน

→ **พัฒนาองค์กรสู่ระบบราชการ 4.0 และปรับโครงสร้างองค์กรให้เหมาะสม**

■ **ขับเคลื่อน Open Data / Data Governance** โดยการจัดทำบัญชีข้อมูลภาครัฐ กรมส่งเสริมการเกษตร (DOAE Government Data Catalog) จำนวน 20 ชุดข้อมูล สามารถเปิดเผย และให้บริการสู่สาธารณะได้ จำนวน 14 ชุดข้อมูล ประกอบด้วย ข้อมูลสาธารณะ 8 ชุด และข้อมูล สถิติทางการ 6 ชุด โดยมีการนำไปลงทะเบียนในระบบบัญชีข้อมูลภาครัฐของของสำนักงานพัฒนา รัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) และ**การจัดทำนโยบายธรรมาภิบาลข้อมูลกรมส่งเสริมการเกษตร** เพื่อให้การบริหารจัดการข้อมูลเป็นไปอย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพ ถูกต้อง ครบถ้วน มั่นคงปลอดภัย และสามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งป้องกันภัยคุกคามหรือปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการ บริหารจัดการและการใช้ข้อมูล ตลอดจนเกิดความสอดคล้องกับธรรมาภิบาล และสามารถบูรณาการ เชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลกับหน่วยงานต่าง ๆ ได้

■ **ร่วมมือกับหน่วยงานภาคีเครือข่าย** ซึ่งประกอบด้วย สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศ และภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมชลประทาน กรมอุตุนิยมวิทยา กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ พัฒนา แบบจำลองการประเมินพื้นที่เสี่ยงภัยแล้ง (DRI) และแบบจำลองการประเมินความเสียหายของพืชเกษตร รายแปลง (CDAI) รวมถึงการพัฒนาแพลตฟอร์มนำเสนอข้อมูลทั้งในรูปแบบเว็บไซต์และโมบาย แอปพลิเคชัน ทำให้สามารถวิเคราะห์สถานการณ์ความแห้งแล้งในแปลงเกษตร และเตรียมความพร้อม เพื่าระวัง รวมถึงวางแผนป้องกันพื้นที่เกษตร ทำให้ลดพื้นที่เสียหายของพืชจากภัยแล้งได้

■ ปรับปรุงโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการการแบ่งหน่วยงานภายใน อัตรากำลัง

สมรรถนะและทักษะของข้าราชการ กรมส่งเสริมการเกษตร ผ่านการศึกษาวิเคราะห์การแบ่งหน่วยงานภายในและอัตรากำลังของกรมส่งเสริมการเกษตรให้สอดคล้องกับโครงสร้างใหม่ พร้อมจัดทำร่างรายละเอียดการแบ่งหน่วยงานภายในและการจัดตำแหน่งตามโครงสร้างใหม่ นอกจากนี้ยังมีการจัดทำแผนอัตรากำลังระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2570 - 2572) ให้สอดคล้องกับบทบาทภารกิจและโครงสร้างที่ปรับปรุงใหม่เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

➔ **ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร**

ได้ดำเนินการโครงการวิจัย ได้แก่ โครงการวิจัย “ยกระดับชุมชนสู่การผลิต เมล็ดพันธุ์ถั่วลิสงพันธุ์เกษตรศาสตร์ สวก.1”, โครงการวิจัย “การส่งเสริมและพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตถั่วเหลืองพันธุ์เกษตรศาสตร์ 80 เพื่อเพิ่มผลผลิตและคุณภาพในพื้นที่ภาคเหนือและภาคกลาง”, โครงการส่งเสริมเทคโนโลยีการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร (พริก) ในศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ตามความร่วมมือ Asian Food and Agriculture Cooperation Initiative (AFACI) กับกรมส่งเสริมการเกษตร ภายใต้โครงการ Improvement of Rural Agricultural Technology Extension System in Asia (RATES) กรณีศึกษา ศพก. จังหวัดแพร่ และจังหวัดสุรินทร์ และโครงการ “การพัฒนาแบบบูรณาการร่วมกับภาคีเครือข่ายเชิงพื้นที่ เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตร ด้าน BCG สู่ชุมชน”

➔ **สร้างการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและประชาสัมพันธ์**

เพื่อให้ข้อมูลด้านการเกษตรที่ถูกต้อง รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ สร้างความสัมพันธ์อันดีกับกลุ่มเป้าหมาย หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสื่อมวลชน เพื่อเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง สร้างภาพลักษณ์และความเชื่อมั่นที่ดีต่อกรมส่งเสริมการเกษตร ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ การจัดกิจกรรมเพื่อขับเคลื่อนงานส่งเสริมการเกษตร พัฒนาสื่อวิชาการ เช่น วารสารส่งเสริมการเกษตร การให้บริการห้องสมุดออนไลน์ Hibrary ของกรมส่งเสริมการเกษตร และการจัดรายการวิทยุทางสถานีวิทยุกระจายเสียงเพื่อการเกษตร A.M. 1386 KHz รวมทั้งยังมีการพัฒนาระบบการแจ้งเตือนและการให้บริการข่าวสารด้านการเกษตร เป็นการเพิ่มช่องทางในการติดต่อสื่อสาร และแจ้งเตือนข่าวสารและการให้บริการด้านการเกษตร ไปยังเกษตรกรโดยตรงได้อย่างสะดวก รวดเร็ว ผ่าน โมบายแอปพลิเคชัน

4.

ผลการใช้จ่ายงบประมาณประจำปี พ.ศ. 2568 ของกรมส่งเสริมการเกษตร

มีผลการใช้จ่ายงบประมาณ จำนวน 5,585.4569 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 103.94 ของงบประมาณรายจ่ายที่ได้รับหลังโอนเปลี่ยนแปลง 5,373.6555 ล้านบาท งบแสดงฐานะการเงินแสดงสินทรัพย์หนี้สินและสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน ณ วันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2568 จำนวน 1,735.3339 ล้านบาท และผลการดำเนินงานทางการเงิน สำหรับปีสิ้นสุด วันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2568 แบ่งเป็น รายได้ จำนวน 9,813.1814 ล้านบาท และค่าใช้จ่าย จำนวน 9,595.1476 ล้านบาท

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตร

→ ข้อค้นพบ ปัญหา และอุปสรรค

- 1) เกษตรกรรุ่นใหม่ที่สนใจเข้าสู่ภาคการเกษตรมีจำนวนลดน้อยลงทุกปี ไม่สืบทอดอาชีพการเกษตร และพื้นที่ทำการเกษตรถูกเปลี่ยนเป็นที่อยู่อาศัยหรือเชิงพาณิชย์
- 2) เกษตรกรส่วนใหญ่มุ่งเน้นทำการเกษตรแบบเดิม และขาดความรู้ด้านการเกษตรสมัยใหม่ การบริหารจัดการต้นทุน การทำบัญชี การสร้างตราสินค้า และการตลาด
- 3) เกษตรกรมีความรู้ และความสนใจในการพัฒนาที่แตกต่างกัน จึงมีข้อจำกัดในการจัดทำหลักสูตรและการจัดหาวิทยากรที่มีความรู้ให้ตรงกับความต้องการตามความคาดหวังของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ

→ ข้อเสนอแนะ

- 1) ออกแบบกระบวนการถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีให้มีความหลากหลาย และเหมาะสมกับเกษตรกรทุกช่วงวัย
- 2) หลังการอบรมต้องได้รับการสนับสนุนกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง
- 3) มีการบูรณาการและการประสานงานระหว่างหน่วยงานสนับสนุนที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่องให้เกิดความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันการศึกษา สถาบันการเงิน และภาคเอกชน
- 4) มีช่องทางการประชาสัมพันธ์และนำเสนอผลงานของเกษตรกร เพื่อสร้างการรับรู้ และการเป็นที่รู้จักของคนในวงกว้างมากขึ้น

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้กำหนด

ทิศทางการพัฒนาภาคการเกษตรของประเทศ ภายใต้บริบทของการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยมุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกร การสร้างความมั่นคงทางอาหาร และการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตรกรรมไทยอย่างยั่งยืน ผ่านการขับเคลื่อนนโยบายสำคัญ อาทิ การส่งเสริมเกษตรมูลค่าสูง (High Value Agriculture) การพัฒนาเกษตรอัจฉริยะ (Smart Agriculture) การบริหารจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการพัฒนาระบบตลาดนำการผลิต

กรมส่งเสริมการเกษตรในฐานะหน่วยงานหลักด้านการถ่ายทอดความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมสู่เกษตรกร ได้ดำเนินงานตามนโยบายดังกล่าว อย่างเป็นรูปธรรม โดยมุ่งเน้นการพัฒนาเกษตรกรสู่การเป็นผู้ประกอบการเกษตร การเสริมสร้างความเข้มแข็งของสถาบันเกษตรกร การยกระดับ

สารอธิบัตกรมส่งเสริมการเกษตร

คุณภาพสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐาน ตลอดจน การส่งเสริมการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และสอดคล้องกับความต้องการของตลาด โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 กรมส่งเสริม การเกษตรได้ขับเคลื่อนภารกิจสำคัญในหลายมิติ อาทิ การบริหารจัดการสินค้าเกษตรเชิงรุก การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรม ในภาคการเกษตร การพัฒนาศักยภาพเกษตรกร รุ่นใหม่ การส่งเสริมระบบบริการทางการเกษตร (Agri Service Provider) การยกระดับมาตรฐาน สินค้าเกษตรและการสร้างความเชื่อมั่นให้กับ ผู้บริโภค ตลอดจนการดำเนินมาตรการรองรับ และฟื้นฟูผลกระทบจากภัยพิบัติทางธรรมชาติ นอกจากนี้ ยังให้ความสำคัญกับการสร้างการรับรู้ ความเข้าใจ และการมีส่วนร่วมของเกษตรกร และประชาชน โดยบูรณาการความร่วมมือกับ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และเครือข่าย เกษตรกร เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาภาคเกษตรกรรม อย่างเป็นระบบและยั่งยืน ผลการดำเนินงาน

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 สะท้อนให้เห็นถึง ความมุ่งมั่นของบุคลากรกรมส่งเสริมการเกษตร ทุกระดับ ที่ร่วมกันปฏิบัติหน้าที่ด้วยความทุ่มเท เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรไทย ให้มีความมั่นคงและยั่งยืน

ในโอกาสนี้ ขอขอบคุณทุกภาคส่วน ที่ได้ร่วมสนับสนุนการดำเนินงานของ กรมส่งเสริมการเกษตรด้วยดีเสมอมา และหวัง เป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมืออย่างใกล้ชิด และต่อเนื่องในการขับเคลื่อนภาคการเกษตร ของประเทศ มุ่งสู่เป้าหมายร่วมกัน คือ การเสริมสร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกร มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างมั่นคงและยั่งยืน

(นางอัญชลี สุจิตตานนท์)
อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร

คำนำ

รายงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 กรมส่งเสริมการเกษตร จัดทำขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมผลการดำเนินงานตามภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตร และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์แก่หน่วยงาน องค์กร ส่วนราชการและผู้สนใจทั่วไป โดยมีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของกรมส่งเสริมการเกษตร วิสัยทัศน์ พันธกิจ ภารกิจ และอำนาจหน้าที่ โครงสร้างองค์กร อัตรากำลัง รายงานการเงิน และผลการดำเนินงาน ตามกลยุทธ์ในแผนปฏิบัติการประจำปี พ.ศ. 2568 ของกรมส่งเสริมการเกษตร (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ในด้านการสร้างความมั่นคงในอาชีพแก่เกษตรกร ส่งเสริมการผลิตและจัดการสินค้าเกษตร ตลอดห่วงโซ่การผลิต เสริมสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกร องค์กรเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชน ส่งเสริมการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมถึงพัฒนาศักยภาพองค์กร และการบริหารจัดการ ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ

คณะผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 กรมส่งเสริมการเกษตร ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานต่าง ๆ และผู้เกี่ยวข้อง ตลอดจนประชาชนผู้สนใจทั่วไป ที่สามารถนำข้อมูลไปใช้ได้โดยเฉพาะด้านการส่งเสริมการเกษตร

กรมส่งเสริมการเกษตร

มีนาคม พ.ศ. 2569

สารบัญ

หน้า

บทสรุป	i
สารอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร	xvi
คำนำ	xviii
สารบัญ	xx
ผู้บริหารกรมส่งเสริมการเกษตร	xxii

ส่วนที่ 1 ข้อมูลภาพรวมของหน่วยงาน

■ ประวัติกรมส่งเสริมการเกษตร	2
■ วิสัยทัศน์	4
■ คำขวัญ	4
■ พันธกิจ	4
■ ค่านิยม	4
■ วัฒนธรรมองค์การ	4
■ ภารกิจและอำนาจหน้าที่	5
■ โครงสร้างองค์การ	6
■ แผนที่ตั้งหน่วยงานภูมิภาคและหน่วยงานส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค	7
■ อัตราค่าจ้างเจ้าหน้าที่	8

ส่วนที่ 2 รายงานการเงิน

■ งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ที่กรมส่งเสริมการเกษตรได้รับและผลการใช้จ่ายงบประมาณ	10
■ งบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2568	14
■ งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2568	16

ส่วนที่ 3 ผลการปฏิบัติราชการ

■ ผลการประเมินการปฏิบัติราชการของส่วนราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ของกรมส่งเสริมการเกษตร	20
■ ผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงาน ของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment: ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568	24
■ ผลการดำเนินงานตามภารกิจภายใต้กลยุทธ์ของแผนปฏิบัติราชการ ประจำปี พ.ศ. 2568 ของกรมส่งเสริมการเกษตร	26
● กลยุทธ์ที่ 1 การสร้างความมั่นคงในอาชีพแก่เกษตรกร	30
● กลยุทธ์ที่ 2 การส่งเสริมการผลิตและจัดการสินค้าเกษตร ตลอดห่วงโซ่การผลิต	31
● กลยุทธ์ที่ 3 การเสริมสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกร องค์กรเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชน	67
● กลยุทธ์ที่ 4 การส่งเสริมการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	85
● กลยุทธ์ที่ 5 การพัฒนาศักยภาพขององค์กรและการบริหารจัดการ	87

ส่วนที่ 4 รางวัล

■ ผลการประเมินองค์กรคุณธรรม	106
■ รางวัลเลิศรัฐ	107

ส่วนที่ 5 ภาคผนวก

■ กฎกระทรวง แผนปฏิบัติราชการ และแผนพัฒนาต่าง ๆ ที่กรมส่งเสริมการเกษตรใช้เป็นกรอบในการดำเนินงาน	112
---	-----

ผู้บริหารกรมส่งเสริมการเกษตร 2568

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.

นายพีรพันธ์ คอกอง
อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร

นายพิทักษ์ อุ่นจิตตพันธ์
รองอธิบดี
กรมส่งเสริมการเกษตร

นายครองศักดิ์ สงรักษา
รองอธิบดี
กรมส่งเสริมการเกษตร

นายวีรศักดิ์ บุญเชิญ
รองอธิบดี
กรมส่งเสริมการเกษตร

นายสุริยะ คำปวง
รองอธิบดี
กรมส่งเสริมการเกษตร

ผู้บริหารกรมส่งเสริมการเกษตร

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.

2569

นางอัญชลี สุวจิตตานนท์
อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร

นายรพีทัศน์ อุ่นจิตตพันธ์
รองอธิบดี
กรมส่งเสริมการเกษตร

นายวีรศักดิ์ บุญเชิด
รองอธิบดี
กรมส่งเสริมการเกษตร

นายสุริยะ คำปวง
รองอธิบดี
กรมส่งเสริมการเกษตร

นางรัญธิตา บุญญมณีกุล
รองอธิบดี
กรมส่งเสริมการเกษตร

อาคารเฉลิมพระเกียรติ ๖ รอบ

กรมส่งเสริมการเกษตร
DEPARTMENT OF AGRICULTURAL EXTENSION

ส่วนที่

1

ข้อมูลภาพรวมของหน่วยงาน

กรมส่งเสริมการเกษตร
DEPARTMENT OF AGRICULTURAL EXTENSION

ประวัติ

กรมส่งเสริมการเกษตร

กรมส่งเสริมการเกษตรจัดตั้งขึ้นจากแนวคิดที่จะให้มีหน่วยงานที่รับผิดชอบการส่งเสริมและเผยแพร่ทางการเกษตรทั้งพืช ปศุสัตว์ และประมง ไว้ที่หน่วยงานเดียว โดยรวมงานส่งเสริมการเกษตรของสำนักงานปลัดกระทรวง กรมกสิกรรม และกรมการข้าวเข้าด้วยกัน เพื่อให้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกและบริการและเผยแพร่วิชาการ หรือความรู้เกี่ยวกับการเกษตรแผนใหม่ให้ถึงตัวเกษตรกร โดยทั่วถึงและแพร่หลาย กระทรวงเกษตรจึงได้เสนอโครงการจัดตั้งกรมส่งเสริมการเกษตรเข้าที่ประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 20 มีนาคม พ.ศ. 2504 และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 27 กันยายน พ.ศ. 2504 เห็นชอบในหลักการให้กระทรวงเกษตรพิจารณาจัดตั้งกรมหรือสำนักงานส่งเสริมการเกษตรขึ้นเป็นหน่วยงานกลางในกระทรวงเกษตร ต่อมา มีคำสั่งกระทรวงเกษตรตั้งสำนักงานส่งเสริมการเกษตรขึ้น เมื่อวันที่ 12 มกราคม พ.ศ. 2505 เพื่อเตรียมการต่างๆ และได้ดำเนินงานในรูปงานส่งเสริมการเกษตรตามแนวใหม่ไปพลาง และเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2509 ให้เรียกชื่อว่า “กรมแพร่ขยายการเกษตร” โดยโอนงานส่งเสริมการเกษตรจากทุกกรมในสังกัดกระทรวงเกษตร มาร่วมอยู่ในกรมแพร่ขยายการเกษตร ส่วนเจ้าหน้าที่ให้เรียกพนักงาน

▶ ศาสตราจารย์พิเศษ ทำนอง สิงคาลวณิช อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร (คนแรก)

เกษตรกรรม ประชากรของประเทศ มีอาชีพในการเกษตรประมาณร้อยละ 80 และสินค้าการเกษตรเป็นสินค้าส่งออกที่สำคัญ นำรายได้เข้าประเทศประมาณ ร้อยละ 90 ของสินค้าส่งออกทั้งหมด ซึ่งอาจถือได้ว่าการเศรษฐกิจส่วนรวมของประเทศขึ้นอยู่กับอาชีพการเกษตรเป็นสำคัญ และได้แต่งตั้งศาสตราจารย์พิเศษ ทำนอง สิงคาลวณิช ให้ดำรงตำแหน่ง อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร (คนแรก) ตั้งแต่ พ.ศ. 2511 - 2518

วัตถุประสงค์การก่อตั้งกรมส่งเสริมการเกษตร มุ่งจัดรูปบริการทางวิชาการ เกษตรให้อยู่ในสถาบันเดียวกัน เพื่อสะดวก ในการจัดบริการแก่เกษตรกร โดยจัด ให้มีการปลูกพืชอาหารให้พลเมือง และ ส่งเป็นสินค้าออก รวมทั้งเป็นวัตถุดิบของ อุตสาหกรรมในประเทศ และกระทำ ในลักษณะให้เกษตรกรรวมกันเป็นกลุ่ม มีการประสานงานกับสถาบันของรัฐและ เอกชนที่เกี่ยวข้อง แนวทางการส่งเสริม กระทำโดยพิจารณาความต้องการของ ตลาดทั้งภายในและภายนอกเป็นหลัก มีการกำหนดระบบการปลูกให้เหมาะสม กับสภาพพื้นที่และทรัพยากร เพื่อให้ได้ ผลตอบแทนสูงสุด สนับสนุนการรวมกลุ่ม การสร้างเกษตรกรชั้นนำในท้องถิ่น เพื่อมุ่งให้เกิดการช่วยตนเอง รวมทั้ง ยุวเกษตรกร กำหนดแผนการปลูกพืช หลายครั้งในพื้นที่ที่มีอยู่แทนการเพิ่ม ผลผลิต เพื่อแก้ปัญหาการทำงานไม่เต็มที่ ของเกษตรกร

แพร่ขยายจังหวัดและพนักงานแพร่ขยายอำเภอ จากนั้น มาในวันที่ 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2510 ให้เปลี่ยนชื่อเป็น “กรมบริการเกษตร” โดยในสวนภูมิภาคให้ยุบสิทธิกรม จังหวัดและยุบสิทธิกรมอำเภอ และเปลี่ยนเป็นเกษตรจังหวัด และเกษตรอำเภอ

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม พ.ศ. 2510 รับหลักการร่างพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวงทบวงกรม ตามที่กระทรวงเกษตรเสนอ โดยเปลี่ยนชื่อ “กรมบริการ เกษตร” เป็น “กรมส่งเสริมการเกษตร” และในวันที่ 14 กันยายน พ.ศ. 2510 ที่ประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญได้มีมติ รับหลักการพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวงทบวง กรม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2510 เพื่อขอตั้งกรมส่งเสริมการเกษตร และได้ประกาศใช้เป็นกฎหมายให้ตั้ง “กรมส่งเสริมการเกษตร” ได้เมื่อวันที่ 21 ตุลาคม พ.ศ. 2510 ซึ่งเป็นวันถัดจาก วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ หน้า 1 เล่ม 84 ตอนที่ 101 วันที่ 20 ตุลาคม พ.ศ. 2510 โดยมีเหตุผล ในการจัดตั้ง คือ เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศ

วิสัยทัศน์

เกษตรกรมีความเข้มแข็ง
มีคุณภาพชีวิตที่ดี
และมีรายได้เพิ่มขึ้น

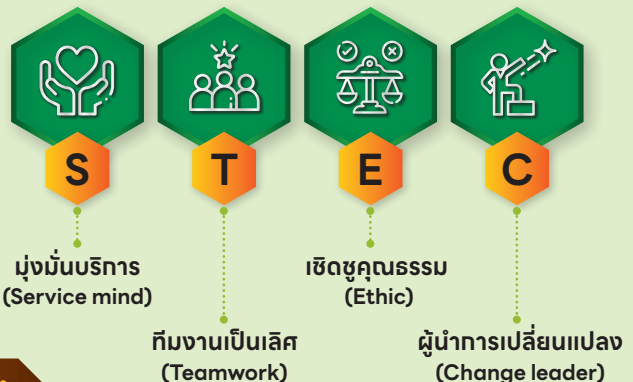
คำขวัญ

ส่งเสริมการเกษตร
อย่างสร้างสรรค์
ก้าวทันสถานการณ์
ปฏิบัติงาน
ด้วยความภาคภูมิใจ

พันธกิจ

1. ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร ให้มีความเข้มแข็งและสามารถพึ่งพาตนเองได้
2. ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรให้มีความสามารถในการผลิตและจัดการสินค้าเกษตร โดยยึดหลักตลาดนำการผลิต
3. ให้บริการทางการเกษตรและผลิตปัจจัยทางการเกษตร เพื่อสนับสนุนและจำหน่ายแก่เกษตรกรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
4. ศึกษา วิจัย และพัฒนางานด้านการส่งเสริมการเกษตร และบูรณาการการทำงานกับทุกภาคส่วน

ค่านิยม

วัฒนธรรมองค์การ “DOAE”

- D** = Development → พัฒนาความรู้ความสามารถของตนเอง และพัฒนางานตามบทบาทภารกิจหน้าที่ให้สอดคล้องกับสถานการณ์และการเปลี่ยนแปลง
- O** = Opinion Share → กล้าคิด กล้านำเสนอในมุมมองที่แตกต่างด้วยเหตุและผล
- A** = Accountability → มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ของตนเอง และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับองค์กรพร้อมที่จะร่วมแก้ไขปัญหากที่เกิดขึ้น
- E** = Excellent Communication → การสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ ที่อยู่บนฐานของความเข้าใจ ที่ถูกต้องตรงกัน

ภารกิจและอำนาจหน้าที่¹

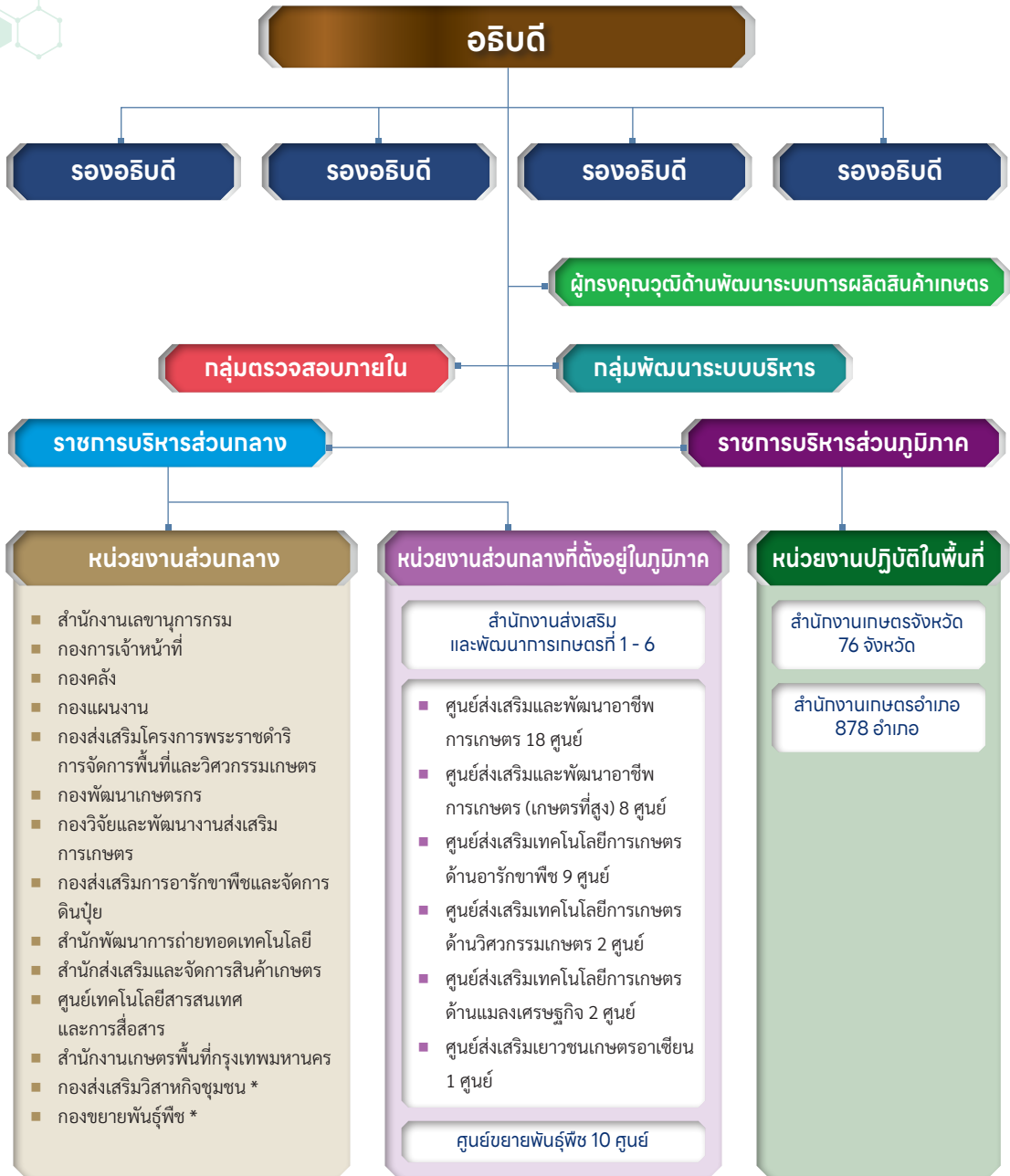
กรมส่งเสริมการเกษตร มีภารกิจเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร ครอบคลุมเกษตรกร องค์กรเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชน การส่งเสริมและพัฒนาเพิ่มศักยภาพการผลิต การแปรรูป การเพิ่มมูลค่า การพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ โดยการศึกษา วิจัย พัฒนา กำหนดมาตรการและแนวทางในการส่งเสริมการเกษตร ตลอดจนการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร และการให้บริการทางการเกษตร เพื่อให้เกษตรกรมีอาชีพและรายได้ที่มั่นคง มีคุณภาพชีวิตที่ดี และพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน โดยให้มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1. ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
2. ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร ครอบคลุมเกษตรกร องค์กรเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชน
3. ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตและการจัดการสินค้าเกษตร
4. ฝึกอาชีพ ถ่ายทอดเทคโนโลยี และให้บริการทางการเกษตร
5. ศึกษา วิจัย และพัฒนางานด้านการส่งเสริมการเกษตร
6. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมหรือตามที่รัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

¹ กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2557

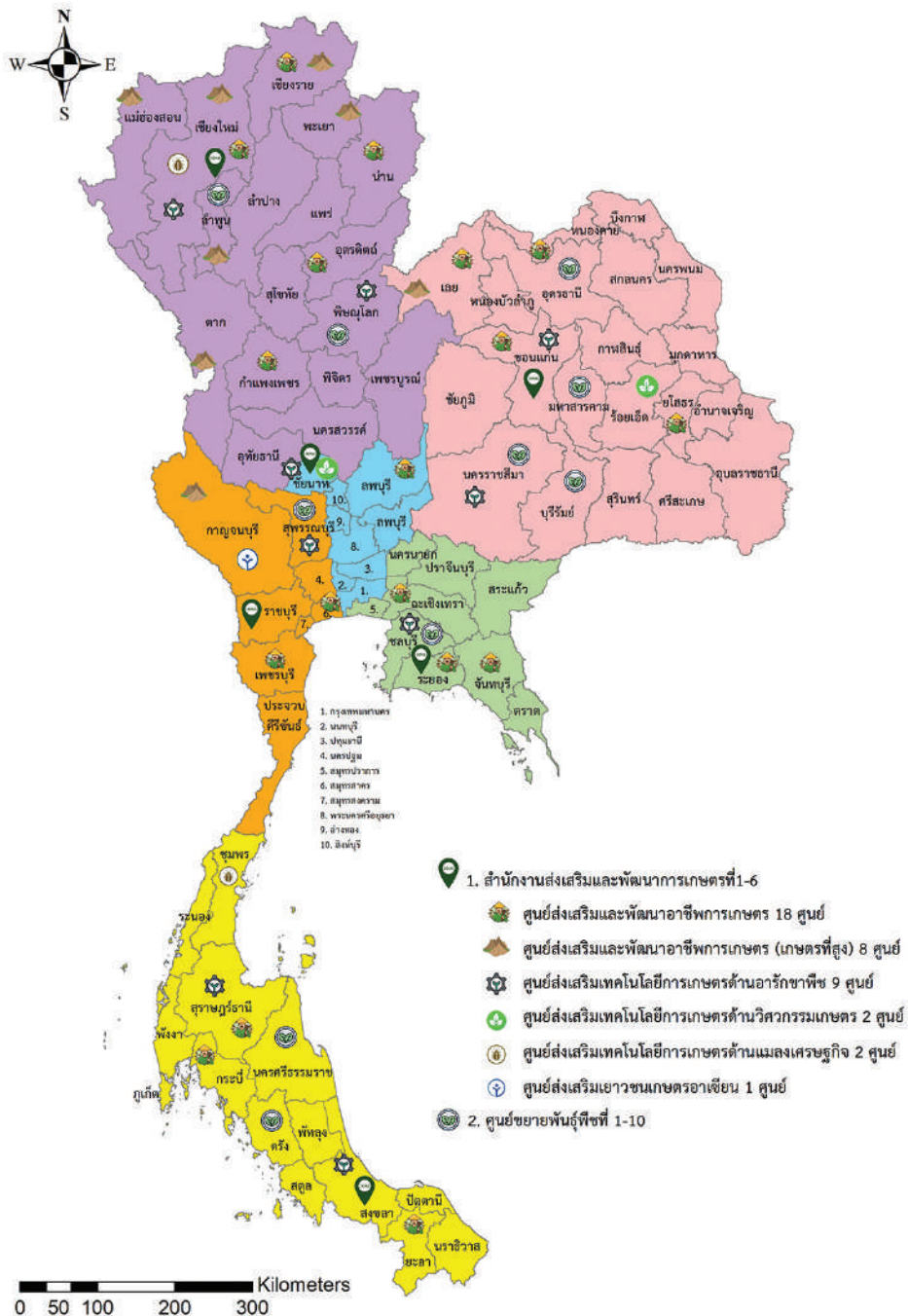
โครงสร้างองค์การ

ณ วันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2568

หมายเหตุ * หมายถึง หน่วยงานที่ตั้งขึ้นเป็นการภายในกรมส่งเสริมการเกษตร

แผนที่ตั้งหน่วยงานภูมิภาค และหน่วยงานส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค

อัตรากำลังเจ้าหน้าที่

ณ วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2567 และวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2568

กรอบอัตรากำลังทั้งสิ้น 11,831 อัตรา

ลำดับ	ประเภทอัตรากำลัง	ส่วนกลาง (อัตรา)			ส่วนภูมิภาค (อัตรา)			รวม (อัตรา)		
		กรอบ ตำแหน่ง	มีนครอง		กรอบ ตำแหน่ง	มีนครอง		กรอบ ตำแหน่ง	มีนครอง	
			1 ต.ค.67	30 ก.ย.68		1 ต.ค.67	30 ก.ย.68		1 ต.ค.67	30 ก.ย.68
1	ข้าราชการ	1,158	1,074	1,070	7,694	7,163	7,220	8,852	8,237	8,290
2	ลูกจ้างประจำ	103	103	101	112	112	108	215	215	209
3	พนักงานราชการ	573	482	485	2,191	1,629	1,670	2,764	2,111	2,155
รวม		1,834	1,659	1,656	9,997	8,904	8,998	11,831	10,563	10,654

อัตรากำลังข้าราชการ จำแนกตามประเภทตำแหน่งและวุฒิการศึกษา

ตำแหน่ง ประเภท	ระดับตำแหน่ง	จำนวนข้าราชการจำแนกตามวุฒิการศึกษา (อัตรา)									
		ต่ำกว่าปริญญาตรี		ปริญญาตรี		ปริญญาโท		ปริญญาเอก		รวม	
		1 ต.ค.67	30 ก.ย.68	1 ต.ค.67	30 ก.ย.68	1 ต.ค.67	30 ก.ย.68	1 ต.ค.67	30 ก.ย.68	1 ต.ค.67	30 ก.ย.68
บริหาร	สูง	-	-	-	-	1	1	-	-	1	1
	ต้น	-	-	-	-	4	4	-	-	4	4
อำนาจ การ	สูง	-	-	28	26	51	51	4	4	83	81
	ต้น	-	-	2	2	5	7	-	-	7	9
วิชาการ	ทรงคุณวุฒิ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	เชี่ยวชาญ	-	-	-	-	2	4	-	1	2	5
	ชำนาญการพิเศษ	-	-	702	971	382	278	16	22	1,100	1,271
	ชำนาญการ	-	-	1,886	1,778	1,414	1,543	28	33	3,328	3,354
ทั่วไป	ปฏิบัติการ	-	-	1,948	1,696	530	612	13	13	2,491	2,321
	ทักษะพิเศษ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	อาวุโส	69	37	44	79	6	8	-	-	119	124
	ชำนาญงาน	547	480	272	330	15	18	-	-	834	828
รวม	ปฏิบัติงาน	240	218	27	74	1	-	-	-	268	292
	รวม	856	735	4,909	4,956	2,411	2,526	61	73	8,237	8,290

อัตรากำลังลูกจ้างประจำและพนักงานราชการ จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ประเภท	จำนวนเจ้าหน้าที่จำแนกตามวุฒิการศึกษา (อัตรา)									
	ต่ำกว่าปริญญาตรี		ปริญญาตรี		ปริญญาโท		ปริญญาเอก		รวม	
	1 ต.ค.67	30 ก.ย.68	1 ต.ค.67	30 ก.ย.68	1 ต.ค.67	30 ก.ย.68	1 ต.ค.67	30 ก.ย.68	1 ต.ค.67	30 ก.ย.68
ลูกจ้างประจำ	211	193	4	16	-	-	-	-	215	209
พนักงานราชการ	1,141	1,178	969	977	1	-	-	-	2,111	2,155

หมายเหตุ กรอบอัตรากำลังพนักงานราชการ จำนวนทั้งสิ้น 2,764 อัตรา ได้รับจัดสรรงบประมาณการจ้าง จำนวน 2,229 อัตรา

ส่วนที่ 2

รายงานการเงิน

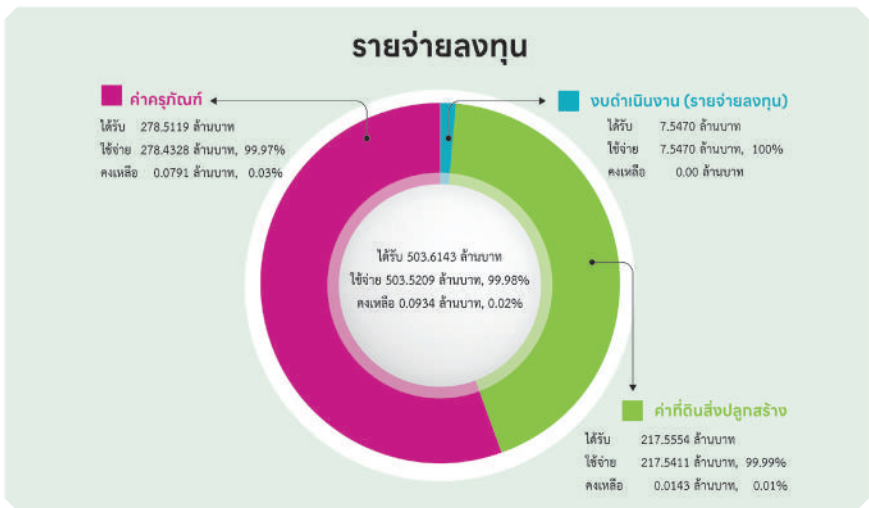
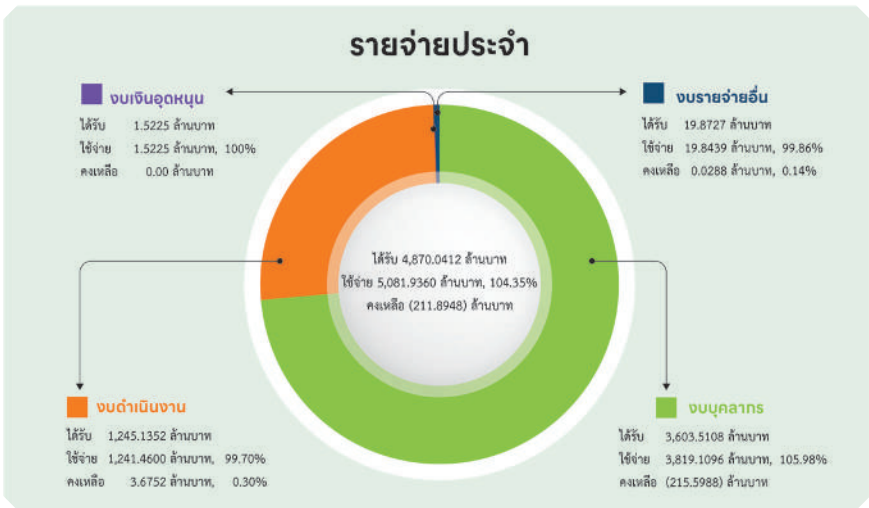
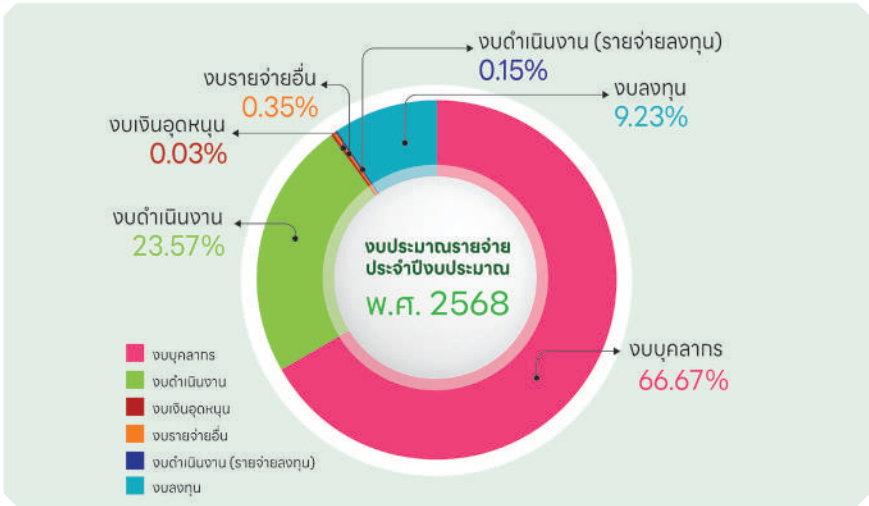
งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ที่กรมส่งเสริมการเกษตรได้รับ และผลการใช้จ่ายงบประมาณ

(หน่วย : ล้านบาท)

งบรายจ่าย	งบประมาณที่ได้รับตาม พ.ร.บ. *	งบประมาณที่ได้รับหลังโอนเปลี่ยนแปลง**	ผลการใช้จ่าย	คงเหลือ***
รายจ่ายภาพรวม	5,373.6555	5,373.6555	5,585.4569	(211.8014)
■ รายจ่ายประจำ	4,869.3389	4,870.0412	5,081.9360	(211.8948)
● งบบุคลากร	3,582.6132	3,603.5108	3,819.1096	(215.5988)
● งบดำเนินงาน	1,266.6436	1,245.1352	1,241.4600	3.6752
● งบเงินอุดหนุน	1.5225	1.5225	1.5225	-
● งบรายจ่ายอื่น	18.5596	19.8727	19.8439	0.0288
■ รายจ่ายลงทุน	504.3166	503.6143	503.5209	0.0934
งบดำเนินงาน (รายจ่ายลงทุน)	8.2493	7.5470	7.5470	-
งบลงทุน	496.0673	496.0673	495.9739	0.0934
● ค่าครุภัณฑ์	278.2237	278.5119	278.4328	0.0791
● ค่าที่ดินสิ่งปลูกสร้าง	217.8436	217.5554	217.5411	0.0143

หมายเหตุ

- * งบประมาณที่ได้รับตาม พ.ร.บ. หมายถึง วงเงินตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568
- ** งบประมาณที่ได้รับหลังโอนเปลี่ยนแปลง หมายถึง เงินประจำงวดที่ได้รับจริง โดยวงเงินที่ได้รับหลังโอนเปลี่ยนแปลงแตกต่างจากวงเงินที่ได้รับตาม พ.ร.บ. เนื่องจากกรมส่งเสริมการเกษตรมีการโอนเปลี่ยนแปลงงบประมาณจากงบดำเนินงานไปเป็นงบบุคลากรและงบรายจ่ายอื่น
- *** งบบุคลากรคงเหลือแสดงยอดติดลบ เนื่องจากระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 กรมบัญชีกลางไม่มีการโอนงบประมาณเพิ่มเติมให้กรมส่งเสริมการเกษตรทำให้ผลการใช้จ่ายสูงกว่างบประมาณที่ได้รับหลังโอนเปลี่ยนแปลง

งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ที่ได้รับ และผลการใช้จ่ายงบประมาณ จำแนกรายโครงการ/ผลผลิต/รายการ

(หน่วย : ล้านบาท)

ที่	โครงการ/ผลผลิต/รายการ	งบประมาณ ที่ได้รับ ตาม พ.ร.บ.*	งบประมาณ ที่ได้รับหลังโอน เปลี่ยนแปลง**	ผลการใช้จ่าย		คงเหลือ***	
				จำนวนเงิน	ร้อยละ	จำนวนเงิน	ร้อยละ
รวมทั้งสิ้น		5,373.6555	5,373.6555	5,585.4569	103.94	(211.8014)	(3.94)
1	โครงการพัฒนาตามศักยภาพของพื้นที่	11.7675	11.7675	11.7611	99.95	0.0064	0.05
2	โครงการปรับเปลี่ยนผลิตภาพการใช้ ประโยชน์ที่ดินและทรัพยากรตามแผนที่ เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก	7.6829	7.6829	7.6717	99.85	0.0112	0.15
3	โครงการทะเบียนเกษตรกรและบริหาร จัดการสารสนเทศ การเกษตรด้านพืช	77.3364	77.3364	77.1960	99.82	0.1404	0.18
4	โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลง ใหญ่เพื่อปรับเปลี่ยนผลิตภาพการผลิต	208.1696	208.1696	207.8902	99.87	0.2794	0.13
5	โครงการส่งเสริมการขยายผลเทคโนโลยี และนวัตกรรมเกษตรที่เหมาะสมเชิงพื้นที่	11.0023	11.0023	10.9835	99.83	0.0188	0.17
6	โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตร อัตลักษณ์พื้นถิ่น เพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทาน เศรษฐกิจสร้างสรรค์	36.8975	36.8975	36.8124	99.77	0.0851	0.23
7	โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตร ชีวภาพเพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานเศรษฐกิจ ชีวภาพ	6.5231	6.5231	6.4692	99.17	0.0539	0.83
8	โครงการผลิตและขยายพืชพันธุ์ดี เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และยกระดับความมั่นคงด้านอาหาร	56.2340	56.2340	56.1702	99.89	0.0638	0.11
9	โครงการตลาดเกษตรกร	6.9748	6.9748	6.9661	99.88	0.0087	0.12
10	โครงการส่งเสริมและพัฒนา ผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน	53.5883	53.5883	53.4873	99.81	0.1010	0.19
11	โครงการทดสอบและถ่ายทอดเทคโนโลยี เพื่อเพิ่มผลิตภาพการผลิตสินค้าเกษตร	32.7400	32.7400	32.6259	99.65	0.1141	0.35
12	โครงการส่งเสริมการจัดการสุขภาพพืช เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้า เกษตร	94.3796	94.3796	94.2493	99.86	0.1303	0.14
13	โครงการส่งเสริมและพัฒนาเพื่อเข้าสู่ ห่วงโซ่อุปทานและบริการมูลค่าสูง	31.7255	31.7255	31.6021	99.61	0.1234	0.39

ที่	โครงการ/ผลผลิต/รายการ	งบประมาณ ที่ได้รับ ตาม พ.ร.บ.*	งบประมาณ ที่ได้รับหลังโอน เปลี่ยนแปลง**	ผลการใช้จ่าย		คงเหลือ***	
				จำนวนเงิน	ร้อยละ	จำนวนเงิน	ร้อยละ
14	ผลผลิตเกษตรกรที่ได้รับการส่งเสริม และพัฒนาศักยภาพ	832.9534	832.9534	831.1180	99.78	1.8354	0.22
15	โครงการส่งเสริมการดำเนินงานโครงการ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ	73.2089	73.2089	73.0571	99.79	0.1518	0.21
16	โครงการพัฒนาเกษตรกร เพื่อให้บริการ ทางการเกษตร	12.2281	12.2281	12.1762	99.58	0.0519	0.42
17	โครงการพัฒนาทักษะและแนวคิด ผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร (เกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer))	34.3355	34.3355	34.2959	99.88	0.0396	0.12
18	โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพ การผลิตสินค้าเกษตร	66.0506	66.0506	65.8959	99.77	0.1547	0.23
19	โครงการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรและ องค์กรเกษตรกร	31.0811	31.0811	30.8236	99.17	0.2575	0.83
20	โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อ แก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร	3.1100	3.1100	3.1095	99.98	0.0005	0.02
21	โครงการส่งเสริมการเกษตรที่เป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อม	31.7356	31.7356	31.6222	99.64	0.1134	0.36
22	โครงการพัฒนาทักษะดิจิทัล สำหรับบุคลากรภาครัฐ เพื่อการขับเคลื่อนรัฐบาลดิจิทัล	0.9945	0.9945	0.9945	100.00	0.0000	0.00
23	รายการค่าใช้จ่ายบุคลากรภาครัฐ พัฒนาเกษตรกรมยั่งยืน และเสริมสร้าง ความเข้มแข็งของเกษตรกรอย่างเป็น ระบบ	3,652.9363	3,652.9363	3,868.4786	105.90	(215.5423)	(5.90)

หมายเหตุ

- * งบประมาณที่ได้รับตาม พ.ร.บ. หมายถึง วงเงินตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568
- ** งบประมาณที่ได้รับหลังโอนเปลี่ยนแปลง หมายถึง เงินประจำงวดที่ได้รับจริง โดยวงเงินที่ได้รับหลังโอนเปลี่ยนแปลงแตกต่างจากวงเงินที่ได้รับตาม พ.ร.บ. เนื่องจากกรมส่งเสริมการเกษตรมีการโอนเปลี่ยนแปลงงบประมาณจากงบดำเนินงานไปเป็นงบบุคลากรและงบรายจ่ายอื่น
- *** รายการค่าใช้จ่ายบุคลากรภาครัฐพัฒนาเกษตรกรมยั่งยืนและเสริมสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกรอย่างเป็นระบบคงเหลือแสดงยอดติดลบ เนื่องจากระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 กรมบัญชีกลางไม่มีการโอนงบประมาณเพิ่มเติมให้กรมส่งเสริมการเกษตรทำให้ผลการใช้จ่ายสูงกว่างบประมาณที่ได้รับหลังโอนเปลี่ยนแปลง

งบแสดงฐานะการเงิน

ณ วันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2568

(หน่วย : บาท)

สินทรัพย์

สินทรัพย์หมุนเวียน

เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

116,194,613.26

92,864,577.28

ลูกหนี้อื่นระยะสั้น

20,663,647.71

26,501,733.91

เงินลงทุนระยะสั้น

43,066.75

43,066.75

วัสดุคงเหลือ

5,115,594.07

7,862,483.95

สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น

810,273.86

767,518.10

รวมสินทรัพย์หมุนเวียน

142,827,195.65

128,039,379.99

สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน

ลูกหนี้เงินโอนและรายการอุดหนุนระยะยาว

1,861,323.00

1,861,323.00

ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ - สุทธิ

1,529,061,660.83

1,397,167,751.63

สินทรัพย์ไม่มีตัวตน - สุทธิ

61,583,755.36

15,114,308.16

รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน

1,592,506,739.19

1,414,143,382.79

รวมสินทรัพย์

1,735,333,934.84

1,542,182,762.78

หนี้สินและสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน

หนี้สิน

หนี้สินหมุนเวียน

เจ้าหนี้การค้า

31,561,760.93

41,032,015.34

เจ้าหนี้เงินโอนและรายการอุดหนุนระยะสั้น

71,534.89

84,164.44

เจ้าหนี้อื่นระยะสั้น

22,270,888.14

45,565,865.41

เงินตรงพระราชกรรับจากคลังระยะสั้น

17,715,102.15

17,715,291.45

เงินรับฝากระยะสั้น

74,197,544.31

73,544,896.53

หนี้สินหมุนเวียนอื่น

185,757.75

185,757.75

รวมหนี้สินหมุนเวียน

146,002,588.17

178,127,990.92

หนี้สินไม่หมุนเวียน

เจ้าหนี้เงินโอนและรายการอุดหนุนระยะยาว

8,980,059.47

9,881,132.38

เงินตรงพระราชกรรับจากคลังระยะยาว

8,189,325.00

8,189,325.00

หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น

285,617.09

285,617.09

รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน

17,455,001.56

18,356,074.47

รวมหนี้สิน

163,457,589.73

196,484,065.39

สินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน

ทุน

2,320,853,226.73

2,331,022,474.49

รายได้ต่ำกว่าค่าใช้จ่ายสะสม

(748,976,881.62)

(985,323,777.10)

รวมสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน

1,571,876,345.11

1,345,698,697.39

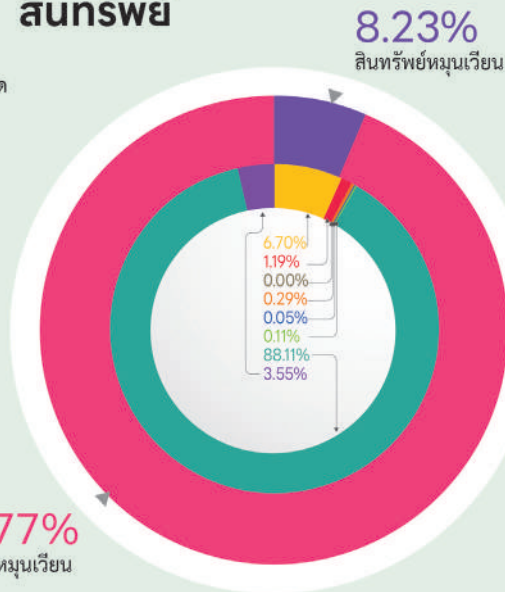
รวมหนี้สินและสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน

1,735,333,934.84

1,542,182,762.78

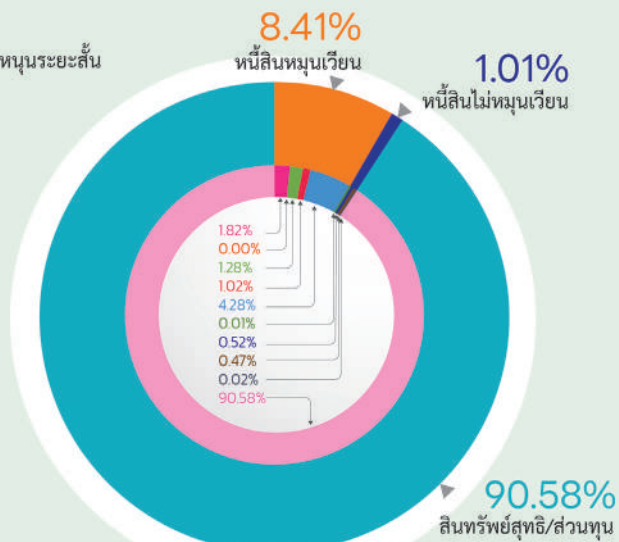
สินทรัพย์

- เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด
- ลูกหนี้อื่นระยะสั้น
- เงินลงทุนระยะสั้น
- วัสดุคงเหลือ
- สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น
- ลูกหนี้เงินโอนและรายการอุดหนุนระยะยาว
- ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ - สุทธิ
- สินทรัพย์ไม่มีตัวตน - สุทธิ

หนี้สินและสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน

- เจ้าหนี้การค้า
- เจ้าหนี้เงินโอนและรายการอุดหนุนระยะสั้น
- เจ้าหนี้อื่นระยะสั้น
- เงินทรองราชการรับจากคลังระยะสั้น
- เงินรับฝากระยะสั้น
- หนี้สินหมุนเวียนอื่น
- เจ้าหนี้เงินโอนและรายการอุดหนุนระยะยาว
- เงินทรองราชการรับจากคลังระยะยาว
- หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น
- สินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน

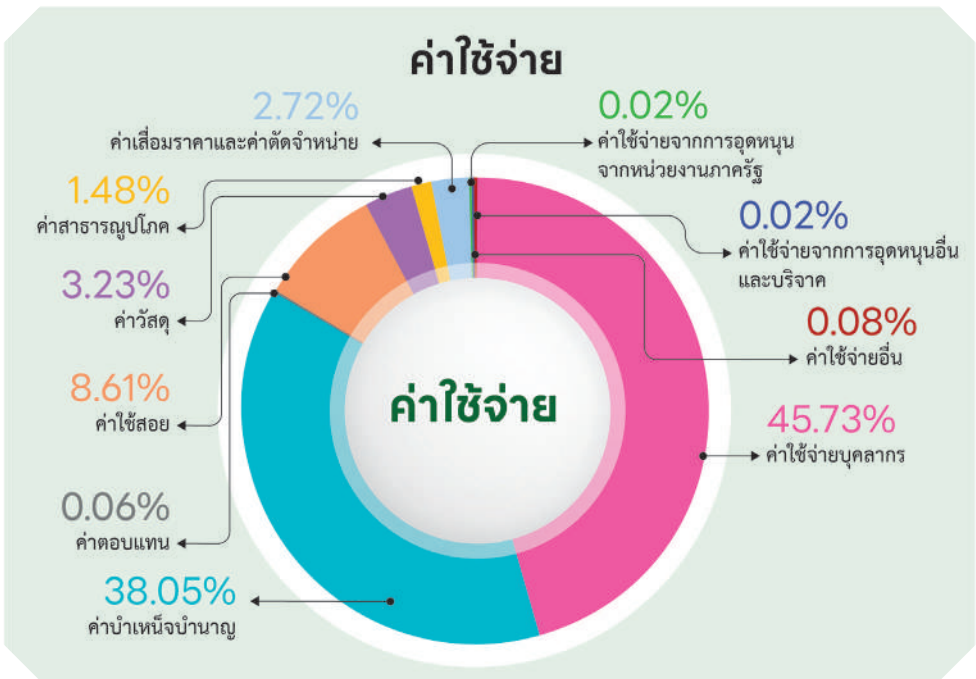
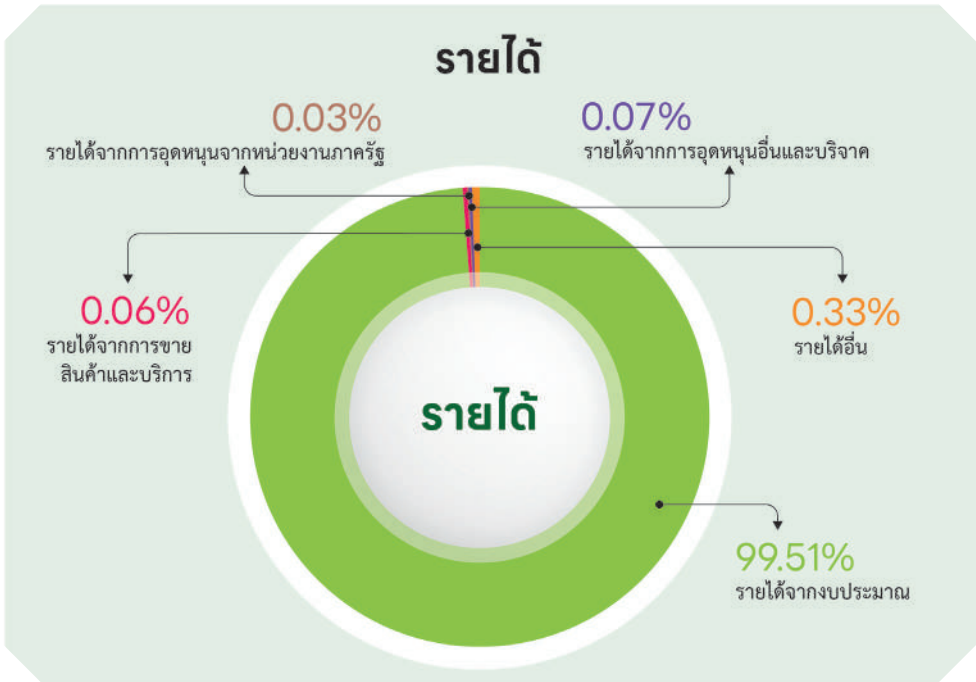

งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2568

(หน่วย : บาท)

	ปี พ.ศ. 2568	ปี พ.ศ. 2567
รายได้		
รายได้จากงบประมาณ	9,765,485,832.41	9,188,141,662.04
รายได้จากการขายสินค้าและบริการ	6,171,518.17	7,034,239.58
รายได้จากการอุดหนุนจากหน่วยงานภาครัฐ	2,361,276.00	121,959.90
รายได้จากการอุดหนุนอื่นและบริจาค	6,866,884.19	8,035,779.02
รายได้อื่น	32,295,924.13	22,041,010.19
รวมรายได้	9,813,181,434.90	9,225,374,650.73
ค่าใช้จ่าย		
ค่าใช้จ่ายบุคลากร	4,388,234,693.48	4,213,175,728.52
ค่าบำเหน็จบำนาญ	3,651,286,415.59	3,666,845,900.57
ค่าตอบแทน	5,636,417.00	3,223,729.00
ค่าใช้จ่าย	825,890,554.28	740,088,525.82
ค่าวัสดุ	309,856,535.72	291,553,797.14
ค่าสาธารณูปโภค	142,341,006.02	148,062,290.40
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	260,684,825.19	256,860,059.99
ค่าใช้จ่ายจากการอุดหนุนจากหน่วยงานภาครัฐ	1,566,432.80	-
ค่าใช้จ่ายจากการอุดหนุนอื่นและบริจาค	2,238,637.60	2,997,100.00
ค่าใช้จ่ายอื่น	7,412,131.22	5,991,420.36
รวมค่าใช้จ่าย	9,595,147,648.90	9,328,798,551.80
รายได้สูง/(ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสุทธิ	218,033,786.00	(103,423,901.07)

การอบรมเกษตรกร
กิจกรรม "โรงเรียนเกษตรกรโรงเรียนเกษตรกร" (RSPO)
เพื่อส่งเสริมและพัฒนาระบบการผลิตที่ยั่งยืน
และปลอดภัยให้กับเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา
และเกษตรกรผู้ปลูกพืชสวนครัว

ส่วนที่ 3

ผลการปฏิบัติราชการ

ผลการประเมินการปฏิบัติราชการของส่วนราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ของกรมส่งเสริมการเกษตร

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 9 (3) กำหนดว่า การบริหารราชการเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ให้ส่วนราชการต้องจัดให้มีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติราชการ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ส่วนราชการกำหนด โดยต้องสอดคล้องกับมาตรฐานที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการกำหนด ซึ่งที่ประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน พ.ศ. 2567 ได้มีมติเห็นชอบกรอบแนวทางการประเมินผลการปฏิบัติราชการของส่วนราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 โดยมีองค์ประกอบการประเมิน 2 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) การประเมินประสิทธิผลการดำเนินงาน (Performance Base) น้ำหนักร้อยละ 70 และ (2) การประเมินศักยภาพในการดำเนินงาน (Potential Base) น้ำหนักร้อยละ 30 และแบ่งเกณฑ์การประเมินเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ระดับดีมาก ระดับดี และระดับพอใช้ โดยพิจารณาจากคะแนนในภาพรวม และมีรอบระยะเวลาการประเมินปีละ 2 รอบ ได้แก่ รอบการประเมิน 6 เดือน ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2567 - 31 มีนาคม พ.ศ. 2568 และรอบการประเมิน 12 เดือน ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2567 ถึงวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2568 ทั้งนี้ จะมีการนำผลการประเมินของส่วนราชการไปเชื่อมโยงกับการประเมินผลการปฏิบัติงานรายบุคคลในระดับหัวหน้าส่วนราชการ

กรมส่งเสริมการเกษตร มีผลการประเมินการปฏิบัติราชการของส่วนราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2567 - 30 กันยายน พ.ศ. 2568 มีคะแนนภาพรวม **เท่ากับ 94.99 คะแนน** ระดับผลการประเมินอยู่ในระดับ **“ดีมาก”** โดยแบ่งเป็นการประเมินประสิทธิภาพผลการดำเนินงานเท่ากับ 66.70 คะแนน และการประเมินศักยภาพในการดำเนินงาน เท่ากับ 28.29 คะแนน รายละเอียด ดังนี้

ประเด็นการประเมิน	น้ำหนัก	หน่วยวัด	เป้าหมาย			ผลการดำเนินการ	คะแนน	คะแนน ตัวงน้ำหนัก
			ขั้นต่ำ (50)	ขั้นมาตรฐาน (75)	ขั้นสูง (100)			
องค์ประกอบที่ 1 การประเมินประสิทธิภาพผลการดำเนินงาน (Performance Base) (ร้อยละ 70)								
1. อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น	10	ร้อยละ	8.52	9.51	10.50	12.12	100.00	10.00
2. อัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรที่ผ่านการตรวจรับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (ปีงบประมาณ)	8	ร้อยละ	4.89	5.00	5.11	6.18	100.00	8.00
3. อัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรปลอดภัยที่เป็นสินค้าอินทรีย์ (ปีงบประมาณ)	7	ร้อยละ	5.00	7.42	9.84	11.76	100.00	7.00
4. สัดส่วนของจำนวนวิสาหกิจชุมชนที่มีศักยภาพในระดับดีต่อจำนวนวิสาหกิจชุมชนที่เข้ารับการประเมิน	10	ร้อยละ	29.64	32.00	34.36	34.91	100.00	10.00
5. รายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตรของเกษตรกรเฉลี่ยต่อครัวเรือน	5	บาท/ ครัวเรือน/ ปี	80,069.67	82,987.00	83,649.00	83,130.00	80.40	4.02

ประเด็นการประเมิน	น้ำหนัก	หน่วยวัด	เป้าหมาย			ผลการดำเนินการ	คะแนน	คะแนนต่อน้ำหนัก
			ขั้นต้น (50)	ขั้นมาตรฐาน (75)	ขั้นสูง (100)			
6. ร้อยละเฉลี่ยของงานบริการที่เป็น e-Service สามารถเชื่อมโยงกับแพลตฟอร์มดิจิทัลกลาง	10	ร้อยละ + ผลผลิต	<ul style="list-style-type: none"> ค่าเฉลี่ยของทุกงานบริการที่พัฒนาเป็น e-Service (ตามขั้นตอนสำคัญที่ 1 - 5) ได้ร้อยละ 50 รายงานสัดส่วนการรับบริการในทุกช่องทาง การให้บริการของทุกงานบริการที่พัฒนา และเชื่อมโยงการให้บริการบนแพลตฟอร์มดิจิทัลกลาง ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 	<ul style="list-style-type: none"> ค่าเฉลี่ยของทุกงานบริการที่พัฒนาเป็น e-Service (ตามขั้นตอนสำคัญที่ 1 - 5) ได้ร้อยละ 75 รายงานสัดส่วนการรับบริการในทุกช่องทาง การให้บริการของทุกงานบริการที่พัฒนา และเชื่อมโยงการให้บริการบนแพลตฟอร์มดิจิทัลกลาง ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 	<ul style="list-style-type: none"> ค่าเฉลี่ยของทุกงานบริการที่พัฒนาเป็น e-Service (ตามขั้นตอนสำคัญที่ 1 - 5) ได้ร้อยละ 100 รายงานสัดส่วนการรับบริการในทุกช่องทาง การให้บริการของทุกงานบริการที่พัฒนา และเชื่อมโยงการให้บริการบนแพลตฟอร์มดิจิทัลกลาง ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 	100.00 + 1	100.00	100.00
7. ร้อยละของรายได้ของวิสาหกิจชุมชนที่ประกอบกิจกรรมด้านท่องเที่ยวเชิงเกษตร	10	ร้อยละ	19.26	19.74	20.22	20.30	100.00	10.00
8. ร้อยละของพื้นที่เป้าหมายที่มีค่าเฉลี่ยรายปีปริมาณฝุ่นละออง PM _{2.5} เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด	5	ร้อยละ	40.00	50.00	60.00	53.13	82.83	4.14
9. ร้อยละของจำนวนจุดความร้อน (Hotspot) ในพื้นที่เกษตรกรรม	5	ร้อยละ	จำนวนจุด Hotspot ผลการดำเนินงาน ในปี พ.ศ. 2567 (3,255 จุด)	จำนวน Hotspot ลดลง ร้อยละ 5 เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา (3,092 จุด)	จำนวน Hotspot ลดลง ร้อยละ 10 เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา (2,930 จุด)	4.15	70.75	3.54
องค์ประกอบที่ 2 การประเมินศักยภาพในการดำเนินงาน (Potential Base) (ร้อยละ 30)								
10. คะแนนการประเมินสถานะของหน่วยงานในการเป็นระบบราชการ 4.0 (PMQA 4.0)	10	คะแนน	300.00	400.00	470.00	443.33	90.48	9.05

ประเด็นการประเมิน	น้ำหนัก	หน่วยวัด	เป้าหมาย			ผลการดำเนินการ	คะแนน	คะแนนต่อน้ำหนัก
			ขั้นต่ำ (50)	ขั้นมาตรฐาน (75)	ขั้นสูง (100)			
11. ระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลหน่วยงานภาครัฐของประเทศไทย	5	Pillar	มีจำนวน Pillar ระดับ 3 ขึ้นไป เท่ากับ 4	มีจำนวน Pillar ระดับ 3 ขึ้นไป เท่ากับ 5	มีจำนวน Pillar ระดับ 3 ขึ้นไป เท่ากับ 6	7	100.00	5.00
12. คะแนนความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลหน่วยงานภาครัฐของประเทศไทย	5	คะแนน	47.38	57.38	62.38	75.55	100	5.00
13. คะแนน EIT Public	5	คะแนน	81.65	86.65	91.65	89.52	89.35	4.47
14. คะแนน EIT Survey	5	คะแนน	82.00	87.00	92.00	91.06	95.30	4.77
คะแนนรวม							94.99	
สรุปผลการประเมิน ระดับดีมาก								●

หมายเหตุ:

1. คะแนน EIT Public และ คะแนน EIT Survey เป็นคะแนนจากการประเมินความพึงพอใจโดยใช้ข้อมูลจากผลการประเมินคุณธรรม และความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment: ITA) ในแบบวัดการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากภายนอก (External Integrity and Transparency Assessment: EIT) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก (EIT) จำแนกเป็น 2 ส่วน

1.1 EIT Public เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้รับบริการหรือติดต่อราชการเข้าตอบด้วยตนเอง โดยหน่วยงานนำช่องทางการเข้าตอบแบบวัด EIT ทางระบบ ITAS ไปเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เพื่อให้ผู้รับบริการหรือติดต่อราชการเข้ามาตอบแบบวัดด้วยตนเอง โดยจัดเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกตามที่สำนักงาน ป.ป.ช กำหนด

1.2 EIT Survey เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยสำนักงาน ป.ป.ช. จะเป็นผู้วิเคราะห์กลุ่มเป้าหมาย คัดเลือก และจัดเก็บข้อมูลจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการจัดเก็บข้อมูล ร้อยละ 20 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างของส่วนที่ 1 (EIT Public)

2. เกณฑ์การประเมิน

2.1 เกณฑ์การประเมินระดับตัวชี้วัด พิจารณาจากผลการดำเนินงานเทียบกับค่าเป้าหมาย 3 ระดับ ที่กำหนดไว้ โดยมีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

- ค่าเป้าหมายขั้นสูง 100 คะแนน
- ค่าเป้าหมายมาตรฐาน 75 คะแนน
- ค่าเป้าหมายขั้นต่ำ 50 คะแนน

2.2 เกณฑ์การประเมินระดับส่วนราชการ ผลการประเมินส่วนราชการคำนวณจากผลรวมจากค่าคะแนนถ่วงน้ำหนักของทุกตัวชี้วัด ซึ่งมีคะแนนเต็ม 100 คะแนน โดยแบ่งเกณฑ์การประเมินระดับส่วนราชการเป็น 3 ระดับ ดังนี้

- ระดับดีมาก มีคะแนนผลการดำเนินงานอยู่ระหว่าง 90.00 – 100.00 คะแนน
- ระดับดี มีคะแนนผลการดำเนินงานอยู่ระหว่าง 60.00 - 89.99 คะแนน
- ระดับพอใช้ มีคะแนนผลการดำเนินงาน ต่ำกว่า 60.00 คะแนน

ผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment: ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment) หรือการประเมิน ITA ถือเป็นมาตรการที่สำคัญในการพัฒนาภาครัฐในด้านคุณธรรม ความโปร่งใส อันนำไปสู่การป้องกันการทุจริตในภาครัฐได้ โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้หน่วยงานภาครัฐแต่ละหน่วยงานได้รับทราบสถานะของตนเองในด้านคุณธรรม ความโปร่งใส ตลอดจนใช้ให้เกิดประโยชน์ในการนำไปปรับปรุงพัฒนาตนเอง

กรมส่งเสริมการเกษตร มีผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment: ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ได้คะแนนภาพรวมหน่วยงาน 93.29 คะแนน ระดับผลการประเมินอยู่ที่ระดับ “ผ่านดี” ซึ่งดีขึ้นกว่าปีงบประมาณที่ผ่านมา โดยสอดคล้องและเป็นไปตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ 21 การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. 2561 – 2580) บรรลุตัวชี้วัด คือ ร้อยละของหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ITA กำหนดค่าเป้าหมาย 85 คะแนนขึ้นไป สะท้อนให้เห็นถึงการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อผลการปฏิบัติงานในด้านคุณธรรม ความโปร่งใส โดยมีผลคะแนนเฉลี่ยรายตัวชี้วัด ทั้ง 10 ตัวชี้วัด ดังนี้

เครื่องมือในการประเมิน	ผู้ตอบแบบสอบถาม	ตัวชี้วัด	คะแนนที่ได้	คะแนนเฉลี่ย	ผลรวมคะแนนต่อวงน้ำหนัก
แบบวัดการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายใน (IIT)	บุคลากรในสังกัดกรมส่งเสริมการเกษตร จำนวน 666 คน	1. การปฏิบัติหน้าที่	87.51	87.34	26.20 (เต็ม 30 คะแนน)
		2. การใช้งบประมาณ	91.22		
		3. การใช้อำนาจ	96.75		
		4. การใช้ทรัพย์สินของราชการ	81.09		
		5. การแก้ไขปัญหาการทุจริต	80.11		
แบบวัดการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก (EIT)	ประชาชนผู้มารับบริการหรือติดต่อกรมส่งเสริมการเกษตร ร่วมตอบแบบวัดการรับรู้จำนวน 531 คน (EIT Public)	6. คุณภาพการดำเนินงาน	93.63	89.52	13.45 (เต็ม 15 คะแนน)
		7. ประสิทธิภาพการสื่อสาร	88.61		
		8. การปรับปรุงระบบการทำงาน	86.32		
ผู้ประเมิน (ป.ป.ช.) จัดเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างผู้มารับบริการ หรือติดต่อกรมส่งเสริมการเกษตร จำนวน 40 คน (EIT Survey)		6. คุณภาพการดำเนินงาน	93.50	91.06	13.66 (เต็ม 15 คะแนน)
		7. ประสิทธิภาพการสื่อสาร	90.00		
		8. การปรับปรุงระบบการทำงาน	89.67		

เครื่องมือในการประเมิน	ผู้ตอบแบบสอบถาม	ตัวชี้วัด	คะแนนที่ได้	คะแนนเฉลี่ย	ผลรวมคะแนนต่อวงน้ำหนัก
แบบวัดการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะ (OIT)	เปิดเผยข้อมูลการดำเนินงาน และการให้บริการบนหน้าเว็บไซต์หลักของกรมส่งเสริมการเกษตร (www.doae.go.th)	9. การเปิดเผยข้อมูล 10. การป้องกันการทุจริต	100.00 100.00	100	40 (เต็ม 40 คะแนน)
คะแนนรวมการประเมินฯ					93.29

หมายเหตุ : ระดับผลการประเมิน ITA จำแนกออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ	คะแนน	เงื่อนไข
ผ่านดีเยี่ยม	95.00 - 100	เครื่องมือการประเมิน คือ IIT , EIT ส่วนที่ 1 , EIT ส่วนที่ 2 และ OIT จะต้องมีผลคะแนนทุกเครื่องมือ 95 คะแนนขึ้นไป
ผ่านดี	85.00 - 100	เครื่องมือการประเมิน คือ IIT , EIT ส่วนที่ 1 , EIT ส่วนที่ 2 และ OIT จะต้องมีผลคะแนนทุกเครื่องมือ 85 คะแนนขึ้นไป
ผ่าน	85.00 - 100	เครื่องมือการประเมิน คือ IIT , EIT ส่วนที่ 1 , EIT ส่วนที่ 2 และ OIT เครื่องมือใดเครื่องมือหนึ่งมีผลคะแนนน้อยกว่า 85 คะแนน
ต้องปรับปรุง	70.00 – 84.99	ไม่มี
ต้องปรับปรุงโดยด่วน	0 – 69.99	ไม่มี

การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ 2568

กรมส่งเสริมการเกษตร
ได้คะแนน **93.29**
ระดับผลการประเมิน **“ผ่านดี”**
มีคะแนนเพิ่มขึ้น +5.57 คะแนน

กรมส่งเสริมการเกษตร

ผลการดำเนินงานตามภารกิจภายใต้กลยุทธ์ของแผนปฏิบัติราชการประจำปี พ.ศ. 2568 ของกรมส่งเสริมการเกษตร

กรมส่งเสริมการเกษตรจัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปี พ.ศ. 2568 ของกรมส่งเสริมการเกษตร (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. 2564 - 2570 แผนปฏิบัติราชการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) แผนปฏิบัติราชการ พ.ศ. 2568 ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แผนปฏิบัติราชการกรมส่งเสริมการเกษตร ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ของสหประชาชาติ แผนปฏิบัติการดิจิทัลของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2566 - 2570 นโยบายรัฐบาล นโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และแผนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสถานการณ์และปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อกรมส่งเสริมการเกษตร โดยได้ถ่ายทอดเป้าหมายและตัวชี้วัดตามแผนปฏิบัติราชการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในส่วนที่เกี่ยวข้องมาสู่แผนปฏิบัติราชการประจำปี พ.ศ. 2568 ของกรมส่งเสริมการเกษตร (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ซึ่งมีเป้าหมายและตัวชี้วัด คือ

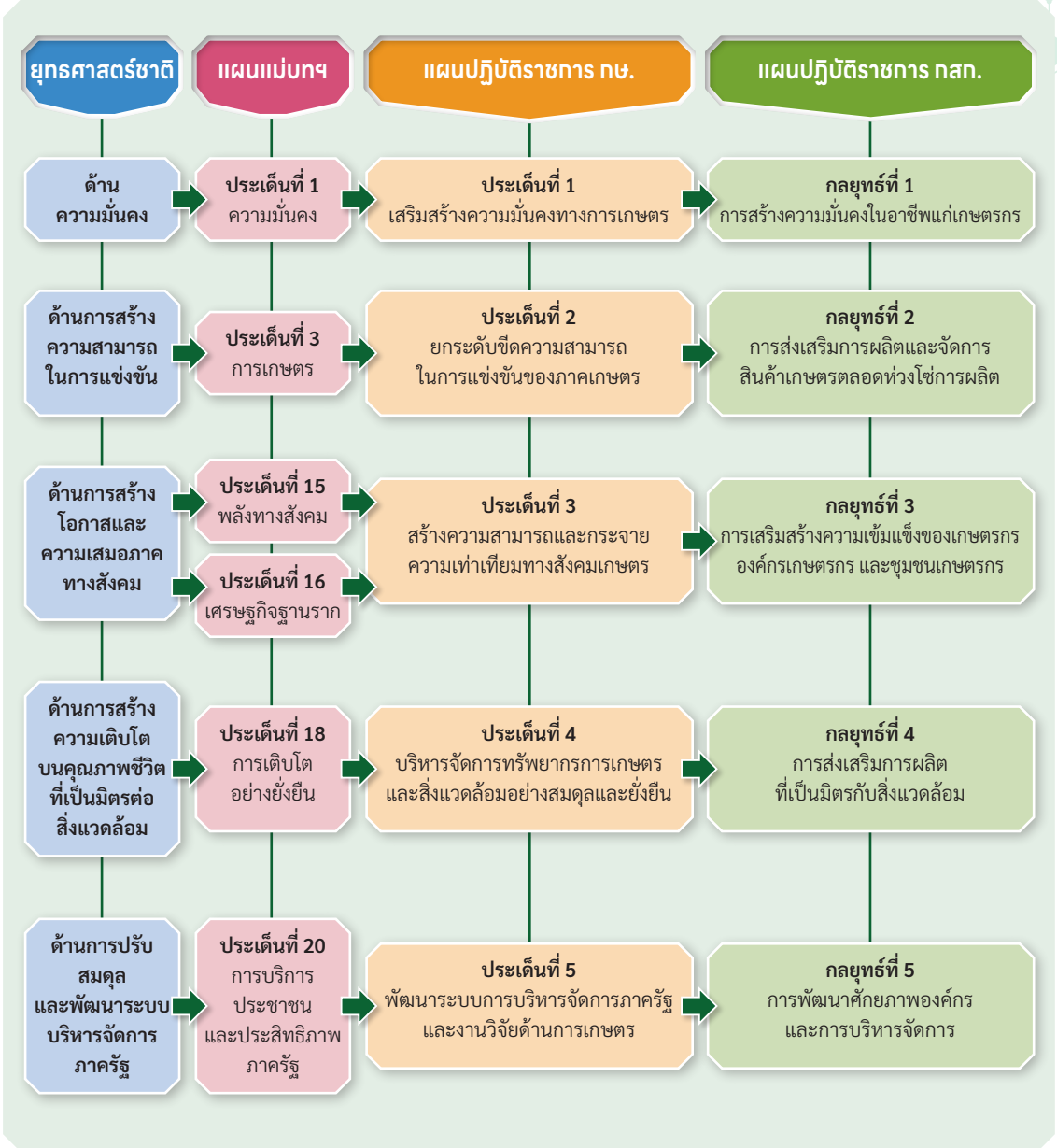
1. เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10
 2. การผลิตสินค้าเกษตรมีประสิทธิภาพและมีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5
 3. วิสาหกิจชุมชนมีความเข้มแข็งเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 33
- องค์กรเกษตรกรเป็น Smart group ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20

เกษตรกรเป็น Smart farmer และ Young smart farmer เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 11,640 ราย ซึ่งมีกลยุทธ์ในการดำเนินงาน 5 กลยุทธ์ คือ

- กลยุทธ์ที่ 1** การสร้างความมั่นคงในอาชีพแก่เกษตรกร
- กลยุทธ์ที่ 2** การส่งเสริมการผลิตและจัดการสินค้าเกษตรตลอดห่วงโซ่การผลิต
- กลยุทธ์ที่ 3** การเสริมสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกร องค์กรเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชน
- กลยุทธ์ที่ 4** การส่งเสริมการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- กลยุทธ์ที่ 5** การพัฒนาศักยภาพองค์กรและการบริหารจัดการ

**แผนภาพความเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
แผนปฏิบัติราชการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และภารกิจกรมส่งเสริมการเกษตร
ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)**

แผนภาพสรุปภาพรวมโครงการส่งเสริมการเกษตร ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ที่ดำเนินการเพื่อบรรลุตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย และวิสัยทัศน์ของกรมส่งเสริมการเกษตร

วิสัยทัศน์ “เกษตรกรมีความเข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีรายได้เพิ่มขึ้น”

เป้าหมาย

1. เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีรายได้เพิ่มขึ้น
2. การผลิตสินค้าเกษตรมีประสิทธิภาพและมีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น
3. เกษตรกร องค์กรเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชนมีความเข้มแข็ง

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

1. เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10
2. การผลิตสินค้าเกษตรมีประสิทธิภาพและมีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5
3. วิสาหกิจชุมชนมีความเข้มแข็งเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 33 องค์กรเกษตรกรเป็น Smart Group ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 เกษตรกรเป็น Smart Farmer และ Young Smart Farmer เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 11,640 ราย

กลยุทธ์ - ตัวชี้วัด - ค่าเป้าหมาย

กลยุทธ์ที่ 1 การสร้างความมั่นคงในอาชีพแก่เกษตรกร

- 1.1 เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาตามศักยภาพของพื้นที่มีรายได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5

กลยุทธ์ที่ 2 การส่งเสริมการผลิตและจัดการสินค้าเกษตรลดห่วงโซ่การผลิต

- 2.1 มูลค่าผลผลิตสินค้าเกษตรอัตลักษณ์และผลไม้เมืองร้อนที่สำคัญเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี
- 2.2 มูลค่าของสินค้าเกษตรปลอดภัยตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5
- 2.3 มูลค่าสมุนไพรและเครื่องเทศ แผลงเศรษฐกิจและสินค้าเกษตรจากฐานชีวภาพเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 15
- 2.4 มูลค่าผลผลิตของฟาร์ม/แปลงที่นำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5
- 2.5 มูลค่าผลผลิตของสินค้าเกษตรสำคัญเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 15
- 2.6 วิสาหกิจชุมชนมีความเข้มแข็งเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 33
- 2.7 รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 12
- 2.8 วิสาหกิจชุมชนและเกษตรกรที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นผู้ประกอบการมีรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 4 ต่อปี
- 2.9 เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10

กลยุทธ์ที่ 3 การเสริมสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกร องค์กรเกษตรกร และชุมชนเกษตร

- 3.1 เกษตรกรน้อมนำแนวพระราชดำริไปปฏิบัติและได้ผลจริงไม่น้อยกว่าร้อยละ 70
- 3.2 เกษตรกรได้รับการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพจำนวน 36,575 ราย
- 3.3 Young Smart Farmer และ Smart Farmer เพิ่มขึ้น จำนวน 11,640 ราย
- 3.4 องค์กรเกษตรกรมีความเข้มแข็งเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 20

กลยุทธ์ที่ 4 การส่งเสริมการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

- 4.1 ลดการเผาในพื้นที่การเกษตร จำนวน 67,800 ไร่

กลยุทธ์ที่ 5 การพัฒนาศักยภาพองค์กรและ การบริหารจัดการ

- 5.1 บุคลากรกรมส่งเสริมการเกษตรเป็น Smart Officer ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ของจำนวนบุคลากรทั้งหมด
- 5.2 กระบวนการและบริการของกรมส่งเสริมการเกษตรที่ปรับเปลี่ยนมาใช้ระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 5 กระบวนการ
- 5.3 คะแนนผลการประเมินสถานะในการเป็นระบบราชการ 4.0 ตามคำรับรองการปฏิบัติราชการอยู่ในระดับเป้าหมายขั้นสูง
- 5.4 กรมส่งเสริมการเกษตรผ่านเกณฑ์การประเมิน ITA 88 คะแนนขึ้นไป

แผนภาพสรุปภาพรวมโครงการส่งเสริมการเกษตร ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ที่ดำเนินการเพื่อบรรลุตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย และวิสัยทัศน์ของกรมส่งเสริมการเกษตร (ต่อ)

กลยุทธ์

กลยุทธ์ที่ 1
การสร้างความมั่นคงในอาชีพ
แก่เกษตรกร

กลยุทธ์ที่ 2
การส่งเสริมการผลิตและ
จัดการสินค้าเกษตรตลอดห่วง
โซ่การผลิต

กลยุทธ์ที่ 3
การเสริมสร้างความเข้มแข็ง
ของเกษตรกร องค์กร
เกษตรกร และวิสาหกิจชุมชน

กลยุทธ์ที่ 4
การส่งเสริมการผลิตที่เป็นมิตร
กับสิ่งแวดล้อม

กลยุทธ์ที่ 5
การพัฒนาศักยภาพองค์กร
และการบริหารจัดการ

โครงการส่งเสริมการเกษตร

- 1.1 โครงการพัฒนาตามศักยภาพของพื้นที่
- 2.1 โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นเพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานเศรษฐกิจสร้างสรรค์
- 2.2 โครงการส่งเสริมการจัดการสุขภาพพืชเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
- 2.3 โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพเพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานเศรษฐกิจชีวภาพ
- 2.4 โครงการส่งเสริมและพัฒนาเพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานและบริการมูลค่าสูง
- 2.5 โครงการทะเบียนเกษตรกรและบริหารจัดการสารสนเทศการเกษตรด้านพืช
- 2.6 โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่เพื่อปรับเปลี่ยนผลิตภาพการผลิต
- 2.7 โครงการตลาดเกษตรกร
- 2.8 โครงการผลิตและขยายพืชพันธุ์ดีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับความมั่นคงด้านอาหาร
- 2.9 โครงการทดสอบและถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มผลิตภาพการผลิตสินค้าเกษตร
- 2.10 โครงการส่งเสริมการขยายผลเทคโนโลยี และนวัตกรรมเกษตรที่เหมาะสมเชิงพื้นที่
- 2.11 โครงการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน
- 2.12 โครงการปรับเปลี่ยนผลิตภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินและทรัพยากรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก
- 3.1 โครงการส่งเสริมการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
- 3.2 โครงการพัฒนาทักษะและแนวคิดผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร (เกษตรกรปราดเปรื่อง(Smart Farmer))
- 3.3 โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
- 3.4 โครงการพัฒนาเกษตรกรเพื่อให้บริการทางการเกษตร
- 3.5 โครงการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร
- 3.6 โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร
- 4.1 โครงการส่งเสริมการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- 5.1 โครงการพัฒนาทักษะดิจิทัลสำหรับบุคลากรภาครัฐเพื่อการขับเคลื่อนรัฐบาลดิจิทัล

ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 กรมส่งเสริมการเกษตรมีผลการดำเนินงาน จำนวน 21 โครงการ 1 ผลผลิตระยะเวลาดำเนินการตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2567 - 30 กันยายน พ.ศ. 2568 ตามภารกิจ ภายใต้กลยุทธ์ของแผนปฏิบัติการประจำปี พ.ศ. 2568 ของกรมส่งเสริมการเกษตร ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 การสร้างความมั่นคงในอาชีพแก่เกษตรกร

เป้าหมายของกลยุทธ์ คือ เกษตรกรในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้มีรายได้เพิ่มขึ้น โดยมีแนวทางการพัฒนา ดังนี้ ส่งเสริมการทำเกษตร เสริมสร้างความมั่นคงทางอาหารและรายได้ ส่งเสริมการทำเกษตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และยกระดับการผลิตและเชื่อมโยงการตลาด ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ได้ดำเนินการตามแนวทางการพัฒนาข้างต้น มีผลการดำเนินงาน ดังนี้

1.1 ส่งเสริมการทำเกษตร เสริมสร้างความมั่นคงทางอาหารและรายได้

■ การพัฒนาตามศักยภาพของพื้นที่

ส่งเสริมและพัฒนาตามศักยภาพของพื้นที่ โดยการแก้ไขปัญหาแบบองค์รวมและส่งเสริมพัฒนาทุกมิติ น้อมนำแนวทางพระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” และ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นแนวทาง ในการดำเนินการบนฐานของความต้องการของประชาชนตามศักยภาพของพื้นที่ที่สำคัญ รวมถึงได้ ขับเคลื่อนการลดต้นทุนและเพิ่มรายได้เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรในพื้นที่ 4 จังหวัดชายแดน ภาคใต้ (จังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส และ 4 อำเภอของสงขลา ได้แก่ อำเภอจะนะ เทพา นาทวี และ อำเภอสะบ้าย้อย) โดยการส่งเสริมปลูกพืชเศรษฐกิจ ครอบคลุมตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ เพื่อเพิ่มผลผลิต ที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน และได้ดำเนินการถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีด้านการเกษตรตามความต้องการ ของชุมชน ให้แก่เกษตรกร จำนวน 2,590 ราย ทำให้สามารถลดต้นทุนการผลิตและมีรายได้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น

ร้อยละ 12 (7,600 บาท/ปี) รวมทั้งเกษตรกรที่มาจากข้อมูลการสำรวจคนจนของประเทศไทยในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (Thai People Map and Analytics Platform: TPMAP) จำนวน 500 ราย มีรายได้เฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.7 (4,800 บาทต่อปี) สามารถปลูกพืชอาหารเพื่อการบริโภคลดรายจ่าย และสร้างรายได้ สามารถลดปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำในพื้นที่ได้อย่างเป็นรูปธรรม และมีการรวมกลุ่มเกษตรกร จำนวน 37 กลุ่ม สามารถนำผลผลิตและผลิตภัณฑ์จำหน่ายออกสู่ตลาด เช่น ตลาดเกษตรกร ตลาดสีเขียวสำนักงานเกษตรจังหวัด ตลาดมหาวิทยาลัย ส่งผลให้มีรายได้จากการจำหน่ายผลผลิตและการแปรรูปเฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 26.53 (14,000 บาทต่อปี) เกิดการสร้างงานสร้างรายได้ และเปิดโอกาสทางเศรษฐกิจในระดับท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

กลยุทธ์ที่ 2

การส่งเสริมการผลิตและจัดการสินค้าเกษตรตลอดห่วงโซ่การผลิต

เป้าหมายของกลยุทธ์ คือ 1) สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นมีมูลค่าเพิ่มขึ้น 2) สินค้าเกษตรปลอดภัยมีมูลค่าเพิ่มขึ้น 3) สินค้าเกษตรชีวภาพมีมูลค่าเพิ่มขึ้น 4) สินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ที่ได้จากเทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะมีมูลค่าเพิ่มขึ้น 5) ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วยมีการปรับตัวเพิ่มขึ้น 6) วิสาหกิจชุมชนมีความเข้มแข็งเพิ่มขึ้น 7) รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเพิ่มขึ้น 8) วิสาหกิจชุมชนและเกษตรกรที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นผู้ประกอบการมีรายได้เพิ่มขึ้น และ 9) เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น โดยมีแนวทางการพัฒนา ดังนี้ ปรับเพิ่มผลิตภาพการผลิตและประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (Improve productivity and production efficiency) สร้างสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรให้สามารถเข้าร่วมห่วงโซ่อุปทานสินค้าเกษตรมูลค่าสูง เพิ่มประสิทธิภาพกลไกตลาดและการตลาดสินค้าเกษตร การประเมินความเสี่ยงภาคการเกษตร ขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนแม่บทประเด็นการเกษตร ส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน ส่งเสริมและพัฒนากองทุนท่องเที่ยวเชิงเกษตรส่งเสริมการผลิตและการจัดการสินค้าเกษตรด้วย BCG Model ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาการเกษตรในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ และส่งเสริมความร่วมมือด้านการเกษตรต่างประเทศ

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ได้ดำเนินการตามแนวทางการพัฒนาข้างต้น มีผลการดำเนินงาน ดังนี้

2.1 ปรับเพิ่มผลผลิตการผลิตและประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (Improve productivity and production efficiency)

■ ส่งเสริมการผลิตและขยายพืชพันธุ์ดีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และยกระดับความมั่นคงด้านอาหาร

ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงแหล่งพืชพันธุ์ดีที่มีคุณภาพ โดยการผลิตและขยายพืชพันธุ์ดีสนับสนุนการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตรครอบคลุมทั่วทั้งประเทศ ใน 4 สายการผลิต รวมกว่า 3,575,630 หน่วย ส่งต่อประโยชน์สู่เกษตรกรไม่น้อยกว่า 300,000 ราย ประกอบด้วย สายการผลิตต้นพันธุ์พืชผักพืชอาหาร และไม้ผลไม้ยืนต้น จำนวน 624,920 ต้น สายการผลิตท่อนพันธุ์มันสำปะหลังพันธุ์ต้านทานโรคใบด่างมันสำปะหลัง จากแปลงผลิต 150 ไร่ คาดว่าจะเก็บเกี่ยวท่อนพันธุ์ช่วงเดือนเมษายน – พฤษภาคม พ.ศ. 2569 ผลผลิตประมาณ 420,000 ลำ หรือ 1,680,000 ท่อน ช่วยลดพื้นที่การระบาดได้ไม่น้อยกว่า 1,000 ไร่ สายการผลิตพืชพันธุ์ดีจากการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ จำนวน 313,836 ต้น และสายการผลิตเมล็ดพันธุ์ โดยผลิตเมล็ดพันธุ์พืชตระกูลถั่ว ได้แก่ ถั่วลิสง ถั่วเขียว และถั่วเหลือง จำนวน 32,000 กิโลกรัม รวมถึงเมล็ดพันธุ์พืชผักและพืชอาหาร จำนวน 932,496 ของ ควบคู่กับการสร้างเครือข่ายเกษตรกรผู้ผลิตและขยายพืชพันธุ์ดี 46 จุดทั่วประเทศ และจัดตั้ง “จุดบริการพืชพันธุ์ DOAE” ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการผลิตและขยายพืชพันธุ์ดี มีผู้เข้ารับบริการจำนวน 19,911 ราย สะท้อนบทบาทสำคัญในการยกระดับคุณภาพพันธุ์พืช สร้างความมั่นคงทางการเกษตร และเสริมศักยภาพเกษตรกรไทยอย่างยั่งยืน

นอกจากนี้ ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากสำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (สวก.) ดำเนินการผลิตและขยายต้นพันธุ์มันสำปะหลังพันธุ์ต้านทานโรคใบด่าง พันธุ์อิทธิ 1 พันธุ์อิทธิ 2 และพันธุ์อิทธิ 3 ร่วมกับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในพื้นที่ 530 ไร่ คาดว่าจะเก็บเกี่ยวท่อนพันธุ์ช่วงเดือนเมษายน-พฤษภาคมพ.ศ.2569 ผลผลิตประมาณ 848,000 ลำ หรือ 3,392,000 ท่อน ซึ่งจะสามารถกระจายท่อนพันธุ์สู่เกษตรกรเพื่อลดพื้นที่การระบาดได้ไม่น้อยกว่า 2,000 ไร่

■ ส่งเสริมการจัดการสุขภาพพืชเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้ในการจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสานและการใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและปลอดภัยรวม 35,490 ราย โดยเกษตรกรร้อยละ 99.95 นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในกิจกรรมการผลิตพืชในพื้นที่มากกว่า 26,075 ไร่ จำนวนผลผลิตทางการเกษตรที่เกษตรกรผลิตได้มีความปลอดภัยเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.86 มูลค่าของสินค้าเกษตรปลอดภัยเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.06 คิดเป็นมูลค่า 62.283 ล้านบาท และได้พัฒนาโรงเรียนเกษตรกรตามพระราชดำริด้านการอารักขาพืชและดินปุ๋ยใน 77 จังหวัด ให้สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้เชิงประจักษ์แก่เกษตรกรได้ว่าการจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน จะทำให้ต้นทุนการผลิตลดลงเฉลี่ยร้อยละ 6.22 และกำไรสุทธิเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 20.13 (ในแปลงศึกษา) รวมถึงสามารถพัฒนาเครือข่ายความรู้และบริการด้านการจัดการสุขภาพพืช ได้แก่ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนและศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน รวม 1,610 ศูนย์ พัฒนาเกษตรกรหมอพืชชุมชน จำนวน 4,816 ราย ให้อยู่ในระดับดีได้ร้อยละ 77.49 โดยสามารถให้บริการวินิจฉัยอาการผิดปกติของพืชและสนับสนุนคำแนะนำการจัดการที่เหมาะสม จำนวน 6,168 ตัวอย่าง เกษตรกรมีความพึงพอใจต่อการให้บริการในภาพรวมในระดับมากที่สุด

นอกจากนี้ ยังได้สนับสนุนปัจจัยควบคุมศัตรูพืช ได้แก่ เชื้อจุลินทรีย์ (เชื้อราไตรโคเดอร์มา บิวเวอร์เรีย และเชื้อราเมตาไรเซียม เชื้อไวรัส NPV และเชื้อแบคทีเรีย Bs) แมลงศัตรูธรรมชาติชนิดต่าง ๆ แมลงวันผลไม้เป็นหมัน และสารสกัดธรรมชาติ ให้แก่เกษตรกร และกลุ่มเกษตรกรนำไปใช้พื้นที่เสี่ยงและพื้นที่พบระบาดศัตรูพืช ได้มากกว่า 535,980 ไร่ รวมถึงมีการควบคุมปริมาณประชากรแมลงวันผลไม้ด้วยวิธีผสมผสานในพื้นที่ 41,210 ไร่ ทำให้สามารถควบคุมศัตรูพืชไม่ให้เกิดการระบาดเป็นวงกว้างสร้างความเสียหายให้กับผลผลิตทางการเกษตรของเกษตรกร และเกิดการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

■ ส่งเสริมการขยายผลเทคโนโลยี และนวัตกรรมเกษตรที่เหมาะสมเชิงพื้นที่

เพื่อพัฒนาพื้นที่ต้นแบบในการนำเทคโนโลยี และนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์สำหรับการพัฒนา ศักยภาพการผลิต ทำให้เกิดแปลงต้นแบบที่มีการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตรอย่างเหมาะสม มีชุด องค์ความรู้การใช้เทคโนโลยี การใช้ประโยชน์ของแปลงต้นแบบในศูนย์ปฏิบัติการ และจากแปลงเกษตรกร ได้แก่ 1) ส่งเสริมเทคโนโลยีสารชีวภัณฑ์ ทำให้เกิดแปลงต้นแบบ จำนวน 6 แปลง 2) การส่งเสริมการเกษตร เขตเมือง จำนวน 6 แปลง 3) การขยายผลเทคโนโลยีและนวัตกรรมในพื้นที่สีเขียวเพื่อสร้างมูลค่า (ไม้ยืนต้น และไม้มีค่า) จำนวน 6 แปลง 4) ส่งเสริมการปลูกถั่วเหลือง โดยจัดทำแปลงตัวอย่างและขยายผลเทคโนโลยี นวัตกรรมเกษตรที่เหมาะสมกับพื้นที่สู่เกษตรกร จำนวน 6 แปลง 5) พัฒนาแปลงต้นแบบเทคโนโลยี และนวัตกรรมในศูนย์ปฏิบัติการ 38 ศูนย์ นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมสร้างการรับรู้ผู้ให้บริการทางการเกษตร ให้กับเกษตรกรและเจ้าหน้าที่จำนวน 100 ราย จากการดำเนินงานโครงการ ดังกล่าวส่งผลให้เกษตรกรและเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความรู้และ ทักษะสามารถเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตร ที่เหมาะสมเชิงพื้นที่ได้ รายละเอียดและวิธีการในการศึกษาทดสอบของ ศูนย์ปฏิบัติการสามารถดูเพิ่มเติมได้ที่ภาคผนวก

2.2 สร้างสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและพัฒนาศักยภาพของเกษตรกร ให้สามารถเข้าร่วมห่วงโซ่อุปทานสินค้าเกษตรมูลค่าสูง

■ ส่งเสริมการเกษตรในรูปแบบแปลงใหญ่

สนับสนุนให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่มทำการผลิตสินค้าเกษตร ด้านสินค้าพืช ปศุสัตว์ และประมง มีการบริหารจัดการร่วมกัน เพื่อให้เกิดการรวมกันผลิตและรวมกันจำหน่ายโดยมีตลาดรองรับที่แน่นอน เพื่อให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตและมีผลผลิตต่อหน่วย เพิ่มขึ้น รวมทั้งผลผลิตมีคุณภาพได้มาตรฐานภายใต้การบูรณาการ ของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ดำเนินการส่งเสริมและพัฒนา การผลิตในพื้นที่ 77 จังหวัด แปลงใหญ่สินค้าเกษตรด้านพืช (ไม่รวมนาแปลงใหญ่) ผัสดังและแมลงเศรษฐกิจ จำนวน 1,811 แปลง (แปลงใหญ่ปี พ.ศ. 2566-2568) เกษตรกรที่เป็นสมาชิกแปลงใหญ่ ร้อยละ 70 มีการลดต้นทุนการผลิต และผลผลิตสินค้าเกษตรเพิ่มขึ้น และเกษตรกรกลุ่มแปลงใหญ่ จำนวน 1,811 แปลง ได้รับการถ่ายทอด

ความรู้ มีการบริหารจัดการร่วมกัน รวมกันผลิต และรวมกันจำหน่ายโดยมีตลาดรองรับที่แน่นอน โดยมีการบูรณาการกับกิจกรรมต่าง ๆ จากหน่วยงานภายในกรมส่งเสริมการเกษตร รวมทั้งกิจกรรมที่ได้รับสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก และเกษตรกรได้รับการพัฒนาเป็นผู้จัดการแปลง จำนวน 516 คน

■ ส่งเสริมการผลิตและจัดการสินค้าเกษตรลดห่วงโซ่การผลิต

ส่งเสริมและถ่ายทอดความรู้ด้านการเพิ่มผลผลิตภาพการผลิตสินค้าเกษตรสำคัญให้แก่เกษตรกรรายย่อย จำนวน 12,000 ราย แบ่งเป็น 2 กลุ่มชนิดสินค้า ดังนี้ 1) กลุ่มพืชเศรษฐกิจ ได้แก่ มันสำปะหลัง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ สับปะรด อ้อย และปาล์มน้ำมัน 2) กลุ่มพืชทางเลือก ได้แก่ ไม้ยืนต้น (ไผ่และหวาย พืชเคี้ยวมัน กาแฟ มะพร้าว) พืชตระกูลถั่ว พืชผัก มันฝรั่งโรงงาน และไม้ดอกไม้ประดับ ดำเนินการในพื้นที่ 62 จังหวัด ส่งผลเกษตรกรรายย่อยได้รับการส่งเสริมและพัฒนาการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพได้มาตรฐานตรงตามความต้องการของตลาด รวมทั้งสามารถบริหารจัดการการผลิตและการตลาด ร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีแปลงทดสอบการเพิ่มผลผลิตภาพการผลิตสินค้าเป็นจุดเรียนรู้ของเกษตรกร และเกษตรกรรายย่อยได้รับการพัฒนาเพื่อเตรียมความพร้อมศักยภาพของกลุ่มเกษตรกรเข้าสู่โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่เพื่อปรับเปลี่ยนผลผลิตภาพการผลิตต่อไป

กลุ่มพืชเศรษฐกิจ ได้แก่

▶ มันสำปะหลัง

ส่งเสริมเกษตรกรให้มีการจัดทำแปลงพันธุ์ดี (พันธุ์ทนทาน/ต้านทาน) จำนวน 880 ไร่ ใน 44 จังหวัด เพื่อใช้เป็นแหล่งเรียนรู้และธนาคารท่อนพันธุ์ชุมชน โดยสนับสนุนให้มีการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน ปุ๋ยฟิฟิอาร์ 3 ปุ๋ยอินทรีย์ ระบบน้ำ ฯลฯ และมีการตรวจประเมินโรคใบด่างอย่างสม่ำเสมอ

จัดทำแปลงทดสอบมันสำปะหลังพันธุ์ทนทานและพันธุ์ด้านทานโรคใบด่างมันสำปะหลัง จำนวน 45 แปลง เพื่อศึกษาการเจริญเติบโต ปริมาณและคุณภาพผลผลิตภายใต้สภาพแปลงเกษตรกร ทั้งนี้ ได้จัดให้เป็นแหล่งศึกษาดูงาน สำหรับเกษตรกรในพื้นที่ และกลุ่มเป้าหมายจำนวน 2,200 ราย (44 กลุ่ม) รวมทั้งถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีการผลิตมันสำปะหลังแก่เกษตรกร โดยใช้ Problem base line ของแต่ละกลุ่มเป็นแนวทางในการกำหนดประเด็นการเรียนรู้ เช่น การคัดเลือกและการใช้พันธุ์ดี การเตรียมดิน การจัดการน้ำ การจัดการปุ๋ย การป้องกันและกำจัดศัตรูพืช การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ ตลอดจนการเก็บเกี่ยวอย่างเหมาะสมตามศักยภาพพื้นที่ เพื่อให้เกษตรกรสามารถนำองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้ในแปลงของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

▶ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

ส่งเสริมเกษตรกร จำนวน 2,000 ราย ในพื้นที่ 25 จังหวัด ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรมในการเพิ่มผลผลิตการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ รวมไปถึงการผลิตตามมาตรฐานระบบ GAP ผ่านขบวนการจัดอบรมและศึกษาดูงานจากแปลงทดสอบจำนวน 104 แปลงทดสอบพื้นที่ 1,920 ไร่ ดังนี้ 1) การทดสอบพันธุ์ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสมกับพื้นที่และให้ผลตอบแทนสูง 2) การทดสอบและเปรียบเทียบความคุ้มค่าในการปรับปรุงบำรุงดินก่อนการเพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และ 3) การทดสอบผลของการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินและปุ๋ยชีวภาพพีจีพีอาร์-1 ต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ส่งผลให้แปลงที่มีการใช้พันธุ์ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของทางราชการสามารถลดต้นทุนการผลิตในส่วนของเมล็ดพันธุ์ได้ร้อยละ 20 แปลงที่มีการปรับปรุงบำรุงดินก่อนการเพาะปลูกสามารถเพิ่มผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ที่ความชื้นร้อยละ 14.5 ได้ 233.58 กิโลกรัมต่อไร่ หรือร้อยละ 20.12 ผลผลิต (จาก 1,161.08 กิโลกรัมต่อไร่ เป็น 1,394.66 กิโลกรัมต่อไร่) และเกษตรกรมีกำไรเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 417.89 บาทต่อไร่ (ร้อยละ 38.51) สำหรับแปลงที่ใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน ร่วมกับการใช้ปุ๋ยชีวภาพพีจีพีอาร์-1 ทำให้ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ที่ความชื้นร้อยละ 14.5 เพิ่มขึ้น 163.80 กิโลกรัมต่อไร่ หรือร้อยละ 12.16 (จาก 1,346.32 กิโลกรัมต่อไร่ เป็น 1,510.12 กิโลกรัมต่อไร่) สามารถลดต้นทุนการผลิตของเกษตรกร ลงได้ 533.89 บาทต่อไร่

หรือร้อยละ 9.78 (จาก 5,460.34 บาทต่อไร่ เป็น 4,926.45 บาทต่อไร่) และสามารถสร้างกำไรให้กับเกษตรกร ได้ 1,214.19 บาทต่อไร่ หรือร้อยละ 36.39 (จากกำไรเฉลี่ย 3,336.48 บาทต่อไร่ เป็น 4,550.67 บาทต่อไร่) ดังนั้น เกษตรกรที่ร่วมโครงการมีรายได้รวมคิดเป็นมูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.90 ซึ่งไม่มากเท่าที่ ประเมินการไว้ เนื่องจากราคาเฉลี่ยในปี พ.ศ. 2568 ลดลงร้อยละ 10.5 เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา

▶ สับปะรด

ส่งเสริมเกษตรกร จำนวน 760 ราย ในพื้นที่ 23 จังหวัด ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ เทคโนโลยีเพิ่มผลผลิตการผลิตสับปะรด เป็นการเพิ่มผลผลิตและเพิ่มคุณภาพให้ได้มาตรฐานตรงตาม ความต้องการของตลาด โดยการวิเคราะห์พื้นที่ และคัดเลือกเทคโนโลยีที่แม่นยำตรงกับความ ต้องการของเกษตรกร ผ่านกระบวนการจัดอบรมและศึกษาดูงานจากแปลงทดสอบ จำนวน 5 แปลง ใน 5 จังหวัด รวมพื้นที่ 16 ไร่ ดังนี้ (1) วิธีการเพิ่มปริมาณหน่อสับปะรดพันธุ์ MD2 พบว่า เทคนิควิธีการตัดช่อดอกอ่อน จากต้นแม่ 1 ต้น สามารถผลิตหน่อได้ 2 - 4 หน่อ ส่วนวิธีการสไลด์หน่อหรือสไลด์เหง้า พบว่า สามารถผลิต หน่อใหม่ได้ 2 - 3 หน่อ/ชิ้น (2) วิธีการบังคับดอกในสับปะรดพันธุ์ปัตตาเวีย พบว่า การหยอดถ่านแก๊ส 1 ครั้ง ควบคู่กับการพ่นเอทธิพรอนชนิดน้ำ 1 ครั้ง จะทำให้ต้นสับปะรดมีการออกดอกและติดผลมากที่สุดถึงร้อยละ 90 (3) การใช้ปุ๋ยชีวภาพจุลินทรีย์ผงไม่ปรับโครงสร้างดินเพื่อเพิ่มผลผลิตสับปะรด พบว่า แปลงที่ใส่จุลินทรีย์ผงไม่ รองกันหลุมก่อนปลูก และฉีดพ่นทั่วทรงพุ่มต้นสับปะรด ควบคู่ไปกับการให้ปุ๋ยตามปกติตามช่วงระยะ การเจริญเติบโตของต้นสับปะรด สามารถเพิ่มการเจริญเติบโตทางลำต้นได้มากกว่า แปลงที่ไม่ได้ให้ใช้ปุ๋ยชีวภาพจุลินทรีย์ผงไม่ ร้อยละ 2 และ (4) การใช้ปุ๋ยตามค่า วิเคราะห์ดินในสับปะรดพันธุ์ตราดสีทอง แปลงที่ให้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน ต้นสับปะรดมีการเจริญเติบโตมากกว่าแปลงที่ใส่ปุ๋ยตามปกติของเกษตรกรมากกว่า ร้อยละ 10 โดยเกษตรกรที่ร่วมโครงการจะทยอยเก็บเกี่ยวสับปะรดตามฤดูกาลตั้งแต่ เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2569 เป็นต้นไป และคาดว่าจะมีรายได้เพิ่มขึ้นคิดเป็นมูลค่า ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20

▶ อ้อย

ส่งเสริมเกษตรกร จำนวน 800 ราย ในพื้นที่ 8 จังหวัด ให้มีความรู้และทักษะในการใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มผลผลิตการผลิตอ้อย โดยผลจากการทดสอบในแปลงศึกษาทดสอบเพื่อเพิ่มผลผลิตการผลิตอ้อยในพื้นที่ 8 จังหวัด พบว่า (1) วิธีการให้ปุ๋ยที่เหมาะสมกับระบบน้ำหยดคือการให้ปุ๋ยไปพร้อมกับระบบน้ำหยด สามารถลดต้นทุนการผลิตได้ประมาณ 200 บาทต่อไร่ หรือลดลงร้อยละ 1.76 (2) พันธุ์อ้อย

ที่เหมาะสมกับพื้นที่และตรงความต้องการของเกษตรกร ยังเป็นพันธุ์เดิมอย่าง พันธุ์ขอนแก่น 3 ที่เจริญเติบโตดีและให้ผลผลิตสูง แต่ก็มีพันธุ์ใหม่ที่เกษตรกรสนใจอยากขยายพื้นที่ปลูก เช่น พันธุ์ CSB15-144 ที่เจริญเติบโตดีและให้ผลผลิตสูงเช่นเดียวกัน ซึ่งอาจยังต้องพิจารณาผลผลิตในปีต่อไปด้วย (อ้อยต่อ) และ (3) การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินและปุ๋ยชีวภาพพีจีพีอาร์-3 สามารถลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มผลผลิตของอ้อย โดยการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินสามารถลดต้นทุนลงประมาณ 320 บาทต่อไร่ หรือลดลงร้อยละ 2.82 และการใช้ปุ๋ยชีวภาพพีจีพีอาร์-3 สามารถเพิ่มผลผลิตประมาณ 1.86 ตันต่อไร่ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 17.23 ดังนั้นเกษตรกรที่ร่วมโครงการมีรายได้รวมคิดเป็นมูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.53 ซึ่งไม่มากเท่าที่ประมาณการไว้ เนื่องจากราคาเฉลี่ยอ้อยส่งโรงงาน ในปี พ.ศ. 2568 ลดลงร้อยละ 11.21 เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา

▶ ปาล์มน้ำมัน

ส่งเสริมเกษตรกร จำนวน 1,200 ราย ใน 14 จังหวัด ให้มีความรู้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน มีผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ 2,936 กิโลกรัม มีแปลงทดสอบและถ่ายทอดเทคโนโลยีเรื่องระบบน้ำและการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน - ใบ จำนวน 10 แปลง จัดเก็บข้อมูลการให้น้ำและใส่ปุ๋ยทุก 2 เดือน เพื่อการกระจายตัวของการให้ผลผลิต มีการบันทึกข้อมูลผลผลิตผ่านแอปพลิเคชัน i-palm เพื่อใช้เป็นข้อมูลการเรียนรู้ของเกษตรกรอื่น ๆ โดยมีการคัดเลือกกลุ่มแปลงใหญ่ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ที่มีความสนใจเข้าร่วมอบรมเพื่อเตรียมความพร้อมเพื่อขอรับรองมาตรฐาน RSPO สำหรับเกษตรกรรายย่อยอิสระ และกระเบื้องสินค้าที่ปลอดภัยจากการตัดไม้ทำลายป่าของสหภาพยุโรป EUDR เรียนรู้ในการจัดการแปลงปาล์มน้ำมันอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสามารถยกระดับกลุ่มเกษตรกรเข้าสู่มาตรฐาน RSPO สำหรับเกษตรกร

รายย่อย เน้นตรวจประเมินแปลงเบื้องต้น พร้อมทั้ง ติดตามให้คำปรึกษาการตรวจประเมินภายใน (Internal Control System: ICS) การจัดบันทึกสมุดบันทึกประจำแปลงและการเก็บรวบรวมข้อมูลแปลงทดสอบ จำนวน 300 ราย ได้รับ RSPO แล้ว จำนวน 184 ราย ซึ่งในจำนวนนี้มีบุคคลที่อยู่นอกเหนือจากโครงการ แต่อยู่ภายใต้กลุ่ม จำนวน 78 ราย และอยู่ระหว่างขั้นตอนดำเนินการเข้าร่วมโครงการ จำนวน 194 ราย โดยเชื่อมโยงกับโรงงานสกัดน้ำมันปาล์มในพื้นที่

กลุ่มพืชทางเลือก ได้แก่

▶ ไม้ยืนต้น

ส่งเสริมเกษตรกรผู้ผลิตไม้ยืนต้น ได้แก่ กาแฟ มะพร้าว ไม้ หวาย และพืชเคี้ยวมัน (มะม่วงหิมพานต์ มะคาเดเมีย) จำนวน 2,100 ราย (กลุ่มละ 25 ราย รวม 84 กลุ่ม) พื้นที่ดำเนินการ 41 จังหวัด โดยพัฒนาด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิตไม้ยืนต้นในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและแปรรูปไม้ยืนต้นเพื่อสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจได้มาตรฐานตรงตามความต้องการของตลาดและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งได้ดำเนินกิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับเกษตรกร และให้เกษตรกรจัดทำแปลงทดสอบเทคโนโลยีฯ จำนวน 36 แปลง การจัดทำแปลงเรียนรู้ จำนวน 33 แปลง ตลอดจนสร้างกิจกรรมเชื่อมโยงเครือข่ายการผลิต นวัตกรรม และการตลาด ผลจากการดำเนินกิจกรรม ดังนี้

- **กาแฟ** ส่งเสริมเกษตรกร จำนวน 800 ราย ใน 25 จังหวัด ซึ่งเกษตรกรให้ความสนใจเรื่องการผลิตกาแฟคุณภาพ โดยมุ่งเน้นเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการปลูก การดูแลรักษา และการป้องกัน

กำจัดโรคและแมลง รวมถึงกระบวนการแปรรูปกาแฟเพื่อเพิ่มมูลค่า สร้างจุดเด่นของสินค้าเกษตร ส่งผลให้เกษตรกรมีผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น ร้อยละ 2.5 และมีรายได้ต่อไร่เพิ่มขึ้น ร้อยละ 53.7 เนื่องจากตลาดมีความต้องการกาแฟมากจึงทำให้กาแฟมีราคาสูงขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา

- **มะพร้าว** ส่งเสริมเกษตรกร จำนวน 600 ราย ใน 24 จังหวัด ซึ่งเกษตรกรให้ความสนใจในเรื่องการจัดการระบบการผลิตมะพร้าว เช่น ระบบน้ำ การควบคุมศัตรูพืชอย่างเหมาะสมด้วยการใช้วิธีควบคุมศัตรูพืชแบบผสมผสาน (IPM) แนวทางการลดต้นทุนการผลิตและการลดความสูญเสียจากการใช้ปัจจัยการผลิตที่ไม่เหมาะสม ผ่านเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากวิทยากรและเกษตรกรภายในกลุ่ม ทำให้เกิดความเข้มแข็งของกลุ่มเกษตรกร โดยเกษตรกรมีผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น ร้อยละ 66.7 และมีรายได้ต่อไร่เพิ่มขึ้น ร้อยละ 60 เนื่องจากมะพร้าวมีปริมาณผลผลิตมากขึ้นจากความผันผวนของสภาวะภูมิอากาศส่งผลให้มะพร้าวมีการติดผลเพิ่มมากขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา

- **ไม้และหวาย** ส่งเสริมเกษตรกร จำนวน 425 ราย ใน 17 จังหวัด ซึ่งเกษตรกรให้ความสนใจในเรื่องการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตไม้และหวาย เช่น การปลูก ระบบน้ำ การจัดการดิน การตัดแต่งกอบกระบวนการเก็บเกี่ยว การแปรรูปผลผลิตและกระบวนการเก็บรักษาผลผลิตที่ได้จากการแปรรูป โดยเกษตรกรมีผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น ร้อยละ 5.4 และมีรายได้ต่อไร่เพิ่มขึ้น ร้อยละ 55 เนื่องจากเกษตรกร

มีการจัดการดินด้วยเทคโนโลยีการใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินที่ได้จากผลการดำเนินการทดสอบเทคโนโลยีฯ ของเกษตรกร

● **พืชเคี้ยวมัน (มะม่วงหิมพานต์ และมะคาเดเมีย)** ส่งเสริมเกษตรกร จำนวน 275 ราย ใน 11 จังหวัด เกษตรกรให้ความสนใจในเรื่องการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การจัดการดินปุ๋ย การแปรรูป และบรรจุภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าให้แก่ผลผลิต โดยเกษตรกรมีผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น ร้อยละ 9.3 และมีรายได้ต่อไร่เพิ่มขึ้น ร้อยละ 11.6 เนื่องจากเกษตรกรมีการจัดการแปลงด้วยเทคโนโลยีการใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน และการจัดการโรคแมลงด้วยวิธี IPM ที่ได้จากผลการดำเนินการทดสอบเทคโนโลยีฯ ของเกษตรกร

แนวทางการพัฒนาเกษตรกรด้วยการอบรมเชิงปฏิบัติการและการจัดทำแปลงทดลองฯ ในไม่ยั้งต้น พบว่า การใช้นวัตกรรมการแปรรูปเพื่อยกระดับมูลค่าของผลผลิตและการตลาดที่เข้มแข็ง มีความสำคัญต่อการพัฒนาสินค้าของเกษตรกรเพื่อความยั่งยืน โดยการแปรรูป จะช่วยลดความสูญเสียหลังการเก็บเกี่ยว ส่งผลให้การใช้ประโยชน์จากผลผลิต มีประสิทธิภาพ และเพิ่มอายุการเก็บรักษาได้นานขึ้น ในขณะที่การตลาด ที่เข้มแข็งจะช่วยให้สินค้าเข้าถึงผู้บริโภคได้หลากหลายช่องทาง เช่น การสร้างตราสินค้า การทำตลาดออนไลน์ หรือการเชื่อมโยงเครือข่ายธุรกิจ ซึ่งจากการดำเนินโครงการฯ เกษตรกรไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 สามารถนำความรู้ทักษะ และเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้ไปปฏิบัติในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต แปรรูป หรือพัฒนาสินค้าให้มีคุณภาพดีและมูลค่าสูงขึ้นตามความต้องการของตลาดได้

▶ **ถั่วเหลือง ถั่วเขียว และถั่วลิสง (พืชตระกูลถั่ว)**

ส่งเสริมเกษตรกร จำนวน 2,200 ราย ในพื้นที่ 33 จังหวัด โดยจัดตั้งและพัฒนาศูนย์ผลิตเมล็ดพันธุ์ พืชตระกูลถั่วชุมชน จำนวน 110 ศูนย์ ให้มีเมล็ดพันธุ์คุณภาพดีกระจายสู่ระบบการผลิตในชุมชน เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชตระกูลถั่ว และเป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชน พร้อมทั้งมีการบูรณาการหน่วยงานภาครัฐ สถาบันการศึกษา และภาคเอกชน สามารถผลิตเมล็ดพันธุ์ ถั่วเหลือง ถั่วเขียว และถั่วลิสง รวมทั้งสิ้น 272.5 ตัน รองรับการเพาะปลูกฤดูแล้ง จำนวน 21,500 ไร่ ช่วยสร้างรายได้

ให้แก่เกษตรกร จำนวน 62.84 ล้านบาท ทั้งนี้ ได้มีการส่งเสริมกิจกรรมแปรรูปเพื่อสร้างผลิตภัณฑ์ต้นแบบ (Prototype) ให้เกษตรกรที่สนใจใช้เป็นแนวทางในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับถั่วเหลืองและถั่วลันเตาอีกด้วย

▶ **พืชผัก**

ส่งเสริมเกษตรกรในพื้นที่จังหวัด 10 จังหวัด ๆ ละ 30 ราย รวมทั้งสิ้น 300 ราย ให้มีความรู้ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตผัก การบริหารจัดการการผลิต การใช้เทคโนโลยีในการผลิตให้ได้ตรงตาม ความต้องการของตลาด ทำให้ทราบถึงสาเหตุการเกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และผลกระทบที่มี ต่อภาคการเกษตร รวมถึงได้เรียนรู้การเพิ่มคุณค่าให้กับพืชผัก เพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ อีกทั้งยังได้มีการ จัดสัมมนาเชื่อมโยงการตลาดพืชผักระหว่างกลุ่มเกษตรกรกับ Lotus Big C โครงการหลวง ตลาดไท ตลาดสี่มุมเมือง ตลาดค้าส่งเจริญศรี โรงพยาบาล โรงแรม สหกรณ์การเกษตร วิสาหกิจชุมชน ตลาดผักอินทรีย์ และผู้ประกอบการในพื้นที่

จัดทำแปลงทดสอบและถ่ายทอดเทคโนโลยี 1) แปลงทดสอบการจัดการดินและปุ๋ย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก การใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินทำให้ผลผลิต ผักมีปริมาณและคุณภาพผลผลิตที่ดี ช่วยลดต้นทุนการผลิต ทำให้เกษตรกรมีกำไรสุทธิมากกว่าการใส่ปุ๋ย ตามวิธีปฏิบัติของเกษตรกร อีกทั้งการใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน มีส่วนช่วยลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ซึ่งเป็นสาเหตุของการเกิด สภาพอากาศแปรปรวน 2) แปลงทดสอบการจัดการดินและปุ๋ย และการหาจุดเด่นของพืชทดสอบเพื่อนำมาวางแผนในการพัฒนาเป็น Plant Based Food ในแตงกวาญี่ปุ่น โดยการใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน ทำให้มีปริมาณและคุณภาพผลผลิตที่ดี และทำให้เกษตรกรมีกำไร สุทธิมากกว่าการใส่ปุ๋ยตามวิธีปฏิบัติของเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 10 และการวิเคราะห์สารสำคัญของแตงกวา พบว่า มีสารให้ความชุ่มชื้น (Moisture) และ Potassium (K) สูง สามารถนำไปศึกษาเพื่อพัฒนา

เป็นผลิตภัณฑ์ได้ตามความเหมาะสมต่อไป 3) แปลงทดสอบพันธุ์กระเทียมและสารสำคัญ (อัลลิซิน) โดยได้ทดสอบแหล่งที่มาของสายพันธุ์กระเทียม 4 แหล่ง ได้แก่ ขุนยวม ปางโยน นาปลาจาด และน้ำ 1 (พม่า) พบว่า กระเทียมจากแหล่ง ขุนยวม เหมาะปลูกเพื่อจำหน่ายผลสด เนื่องจากให้ผลผลิตสูง ตลาดต้องการ และเกษตรกรได้กำไรสุทธิสูง ส่วนกระเทียมจากแหล่งน้ำ 1 (พม่า) เหมาะสำหรับอุตสาหกรรมเวชภัณฑ์ และอาหารเสริม เนื่องจากมีปริมาณสารอัลลิซินสูงสุดเมื่อเทียบกับแหล่งอื่น

▶ มั่นฝรั่งโรงงาน

ส่งเสริมเกษตรกรผู้ผลิตมันฝรั่งโรงงาน จำนวน 240 ราย ในพื้นที่ 6 จังหวัด โดยจัดเวทีวิเคราะห์สถานการณ์ ปัญหา และแนวทางในการแก้ไขปัญหา อบรมถ่ายทอดความรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันฝรั่งโรงงาน จัดทำแปลงทดสอบและถ่ายทอดเทคโนโลยี ได้แก่ 1) แปลงทดสอบเทคโนโลยีระบบน้ำหยด 2) แปลงทดสอบการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน และการใช้สารชีวภัณฑ์ในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช พบว่าเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการได้รับความรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันฝรั่งโรงงาน และสามารถนำความรู้ไปปรับใช้ได้ สำหรับปริมาณผลผลิตในแปลงที่มีการให้น้ำแบบหยดมากกว่าวิธีของเกษตรกร ร้อยละ 16.7 แต่รายได้สุทธิน้อยกว่า ร้อยละ 28.7 เนื่องจากต้นทุนการผลิตที่สูงกว่า และปริมาณผลผลิตแปลงที่ใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินน้อยกว่าวิธีของเกษตรกร ร้อยละ 18.6 แต่สามารถช่วยลดต้นทุนการผลิตได้ ร้อยละ 23.7

▶ ไม้ดอกไม้ประดับ

ส่งเสริมเกษตรกร จำนวน 200 ราย ให้มีความรู้ในการเพิ่มผลผลิตภาพการผลิตไม้ดอกไม้ประดับ ตลอดจนเพิ่มมูลค่าและความหลากหลายของสินค้าไม้ดอกไม้ประดับ ในพื้นที่ดำเนินการตามชนิดสินค้า เป็น 2 กลุ่ม คือ กล้วยไม้ จำนวน 3 จังหวัด และไม้ดอกไม้ประดับ จำนวน 11 จังหวัด โดยมุ่งยกระดับประสิทธิภาพการผลิตและเสริมสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มเกษตรกร ผ่านกระบวนการสำคัญ ได้แก่ การจัดเวทีวิเคราะห์ปัญหาและจัดทำแผนพัฒนากลุ่ม การถ่ายทอดความรู้และศึกษาดูงาน และการจัดทำ

แปลงทดสอบไม้ดอกไม้ประดับตามชนิดพืชสำคัญของแต่ละจังหวัดรวม 6 ชนิดพืช เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ และต้นแบบการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีการผลิตสมัยใหม่ ส่งผลให้สามารถลดต้นทุนการผลิตเฉลี่ย 3,000 บาท ต่อไร่/ปี เพิ่มรายได้เฉลี่ย 10,000 บาทต่อไร่/ปี และทำให้ผลผลิตภาพและมูลค่าเพิ่มของไม้ดอกไม้ประดับสูงขึ้น เฉลี่ยร้อยละ 14.45 นอกจากนี้ กรมส่งเสริมการเกษตรในฐานะเลขานุการคณะกรรมการบริหารจัดการ กลุ่มสินค้ากล้วยไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ ได้ขับเคลื่อนแผนพัฒนากล้วยไม้ ไม้ดอกไม้ประดับ พ.ศ. 2566 - 2570 โดยสนับสนุนการบริหารจัดการสินค้า การเข้าถึงสินค้าดอกเบี๋ยต่ำ มาตรการช่วยเหลือเมื่อราคาตกต่ำ การกระจายผลผลิต และการประชาสัมพันธ์สู่ตลาดเชิงพาณิชย์ทั้งในและต่างประเทศ สอดคล้องกับนโยบาย “ตลาดนำ นวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้” ของรัฐบาลอย่างเป็นรูปธรรม

■ ส่งเสริมและพัฒนาเพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานและบริการมูลค่าสูง

ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรแปลงใหญ่ 100 แปลง วิสาหกิจชุมชน 50 แห่ง และ Smart Farmer หรือ Young Smart Farmer 50 ราย รวมทั้งสิ้น 200 เป้าหมาย เพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานและบริการมูลค่าสูง โดยพัฒนาตามแผนและกิจกรรมตรงกับความต้องการ ทำให้สามารถยกระดับรายได้ของเกษตรกรให้เพิ่มขึ้นเป็นไม่น้อยกว่าตามที่กรมส่งเสริมการเกษตรกำหนด คือ 2 เท่า จากปีฐาน รวมถึงมีการจัดตั้งคณะทำงานย่อยระดับภูมิภาคและระดับจังหวัด เพื่อติดตามการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ซึ่งผลการดำเนินงานพบว่า เป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการมีรายได้เฉลี่ยเพิ่มขึ้นเป็น 2.90 เท่า จากปีฐาน ผ่านเกณฑ์รายได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ มีการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต เช่น การตรวจวิเคราะห์ดิน การตรวจคุณภาพน้ำ การปรับปรุงคุณภาพวัสดุปลูก การคัดเลือกพันธุ์ เป็นต้น โดยสามารถเป็นต้นแบบหรือแหล่งการเรียนรู้ให้กับเกษตรกรรายอื่นได้

2.3 เพิ่มประสิทธิภาพตลาดและการตลาดสินค้าเกษตร

■ ตลาดเกษตรกร

พัฒนาและเสริมสร้างองค์ความรู้แก่เกษตรกร จำนวน 840 ราย และเจ้าหน้าที่ จำนวน 88 ราย ให้มีความรู้และทักษะด้านการบริหารจัดการธุรกิจเกษตรเชื่อมโยงตลาดสินค้าเกษตร สำหรับการบริหารจัดการด้านการตลาดสินค้าเกษตร มีตลาดเกษตรกรเป็นแหล่งจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพ มีความปลอดภัย มีมาตรฐาน เป็นอัตลักษณ์ จำนวน 77 จังหวัด มีเกษตรกรที่เป็นสมาชิก 3,307 ราย สร้างมูลค่าได้กว่า 300 ล้านบาท/ปี โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 มียอดจำหน่ายรวมทั้งสิ้น 300,393,691 บาท มูลค่าการจำหน่ายสินค้าสะสมตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558 – ปัจจุบัน รวมจำนวน 2,520,149,851 บาท กลุ่มสินค้าที่เป็นสินค้าขายดี 5 ลำดับแรก คือ ผักสด อาหารแปรรูปและเครื่องดื่ม ผลไม้สด อาหารปรุงสุก ข้าวและธัญพืช ในส่วนของการส่งเสริมช่องทางตลาดออนไลน์ทาง www.ตลาดเกษตรกรออนไลน์.com มีเกษตรกรและกลุ่มเกษตรกรสมัครเข้าร่วมโครงการ จำนวน 2,206 ราย มีสินค้าจำนวน 2,901 รายการ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 มียอดจำหน่ายรวมทั้งสิ้น 422,134,043 บาท และมีมูลค่าการจำหน่ายสะสม ระหว่างวันที่ 27 เมษายน พ.ศ. 2563 - 30 กันยายน พ.ศ. 2568 จำนวน 1,841,900,115 บาท จำนวนผู้เข้าชมเว็บไซต์ 14 ล้านครั้ง กลุ่มสินค้าที่มีมูลค่าการจำหน่ายสูง 5 ลำดับแรก คือ กลุ่มอาหารแปรรูปและเครื่องดื่ม กลุ่มผลไม้ (สด) กลุ่มสมุนไพรและเครื่องสำอาง กลุ่มข้าวและธัญพืช และกลุ่มผ้าและเครื่องแต่งกาย พร้อมทั้งได้ประชาสัมพันธ์ตลาดสินค้าเกษตร และรณรงค์ส่งเสริมการบริโภคสินค้าเกษตรไทย เพื่อประชาสัมพันธ์กระตุ้นให้เกิดความต้องการซื้อ - ขาย และนำเข้าสินค้าเกษตรของไทย โดยจำนวนตลาดเกษตรกรได้รับการพัฒนาเป็นตลาดอัตลักษณ์เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ มีสินค้าอัตลักษณ์ประจำถิ่น และมีมาตรฐาน 77 จังหวัด และมีมูลค่าการจำหน่ายในตลาดเกษตรกรเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10

เกลือทะเลให้มีมูลค่าเพิ่มที่สะท้อนอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่น มุ่งสร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้าเกษตรอัตลักษณ์ด้านเกลือทะเล โดยสามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ต้นแบบเกลือทะเลได้จำนวนไม่น้อยกว่า 5 ผลิตภัณฑ์ และมีการนำไปใช้หรือทดลองเชิงพาณิชย์ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 รวมถึงการผลิตและเผยแพร่สื่อวีดิทัศน์เพื่อเสริมสร้างการรับรู้และภาพลักษณ์เชิงบวกของสินค้าเกษตรอัตลักษณ์ด้านเกลือทะเล และส่งเสริมการประชาสัมพันธ์อัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่นผ่านกิจกรรมพิธีทำขวัญเกลือตลอดจนจัดกิจกรรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ “GIS Workshop for Sea Salt Thailand” เพื่อเสริมสร้างการรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการขับเคลื่อนการขึ้นทะเบียนระบบการทำนาเกลือทะเลเป็นมรดกทางการเกษตรโลก (GIAHS) โดยผู้เข้าร่วมกิจกรรมไม่น้อยกว่าร้อยละ 85 มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการขับเคลื่อนงานในพื้นที่ได้

▶ **ส่งเสริมเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น**

ส่งเสริมเกษตรกร จำนวน 1,560 ราย ให้มีความรู้ด้านการพัฒนาการผลิต การเชื่อมโยงการตลาด และสร้างความเข้มแข็งให้กับองค์กรผู้ผลิตไม้ผลอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่น มีจุดรวบรวมและจัดชั้นคุณภาพผลผลิตและพัฒนาบรรจุภัณฑ์ ประชาสัมพันธ์ไม้ผลอัตลักษณ์เพื่อเพิ่มมูลค่า 52 ชนิดสินค้า มีแปลงเรียนรู้การผลิตไม้ผลอัตลักษณ์ที่ได้มาตรฐาน จำนวน 52 แปลง ในพื้นที่ 52 จังหวัด มีแปลงทดลองทดสอบ เทคโนโลยีที่เหมาะสมและรวบรวมพันธุ์ไม้ผลอัตลักษณ์ จำนวน 8 แปลง มีการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลทางวิชาการไม้ผลอัตลักษณ์ จำนวน 11 ชนิดพืช 52 สายพันธุ์ เพื่อยืนยันข้อเท็จจริงในความแตกต่างของสินค้าอัตลักษณ์ในแต่ละสินค้า พัฒนาสินค้าไม้ผลอัตลักษณ์เพื่อเข้าสู่กระบวนการรับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ จำนวน 52 ชนิดสินค้า มีการจัดทำเอกสารเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลการศึกษาปัจจัย

แห่งความสำเร็จการดำเนินงานไม้ผลอัตลักษณ์ โดยเกษตรกรสามารถนำความรู้ที่ได้รับมาประยุกต์ใช้ เพื่อพัฒนาคุณภาพไม้ผลอัตลักษณ์ที่เหมาะสมกับพื้นที่ มีคุณภาพเพื่อเข้าสู่มาตรฐานการรับรองสินค้า GI และเกิดการขยายผลการใช้ตราสัญลักษณ์ GI เพิ่มเติมจาก ปี พ.ศ. 2567 ได้แก่ (1) ทุเรียนหมอนทอง เขียวบรรทัด จังหวัดตราด (2) มะม่วงชายตึกแปดริ้ว จังหวัดฉะเชิงเทรา (3) ทุเรียนมะยงชิด จังหวัดนครนายก (4) มะม่วงน้ำดอกไม้สมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ (5) กระท้อนคลองน้อย จังหวัดสุราษฎร์ธานี (6) จำปาตะ จังหวัดสตูล (7) ทุเรียนทรายขาว จังหวัดปัตตานี (8) ทุเรียนบางนารา จังหวัดนราธิวาส (9) มังคุดในสายหมอกเบตง จังหวัดยะลา (10) อโวคาโดตาก จังหวัดตาก (11) มะขามหวานเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ และ (12) ลิ้นจี่ นครพนม จังหวัดนครพนม เกษตรกรสามารถนำความรู้ที่ได้รับมาประยุกต์ใช้ กับเทคโนโลยีการผลิตของตนเอง เพื่อเพิ่มมูลค่าของสินค้าเกษตรอัตลักษณ์ พื้นที่ ไร่ละ 10.23 มูลค่ารวม 826,786,797.40 บาท

■ ส่งเสริมเกษตรกรปลอดภัย

▶ พัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรสู่มาตรฐาน GAP

ส่งเสริมเกษตรกรผู้ผลิตพืชอาหาร (ยกเว้น ข้าว) ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร และ 76 จังหวัด ที่ส่งเสริมเกษตรกรแบบแปลงใหญ่ หรือพื้นที่ทั่วไปที่มีศักยภาพทางการผลิตและการตลาด ให้มีความรู้ ความเข้าใจในการผลิตสินค้าเกษตรตามระบบมาตรฐาน GAP จำนวน 10,005 ราย โดยมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริม การเกษตรให้คำปรึกษาแนะนำและตรวจประเมินแปลงเบื้องต้น และมีการประชุมความร่วมมือการรับรอง แหล่งผลิตสินค้าเกษตร GAP พืช ระดับกรมและระดับเขต ร่วมกับกรมวิชาการเกษตร เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกร ปรับเปลี่ยนระบบการผลิตสามารถผลิตสินค้าเกษตรได้อย่างปลอดภัยและได้การรับรองตามระบบมาตรฐาน GAP เพิ่มขึ้น โดยมีเกษตรกรที่ได้รับการอบรมฯ ผ่านประเมินแปลงเบื้องต้น และเข้าสู่กระบวนการรับรอง มาตรฐาน GAP จำนวน 9,989 ราย (ร้อยละ 99.84) ซึ่งเกษตรกรที่ผ่านการประเมินแปลงเบื้องต้นดังกล่าว ได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP จำนวน 8,414 ราย (ร้อยละ 84.23) ทำให้ผลผลิตสินค้าเกษตรที่มี คุณภาพปลอดภัยตามมาตรฐาน และสามารถจำหน่ายสินค้าได้ในตลาดระดับบน เช่น ห้างสรรพสินค้า

และห้างค้าปลีกสมัยใหม่ (Modern Trade) เป็นต้น เป็นการยกระดับในการสร้างมูลค่าของผลผลิตทางการเกษตรของประเทศไทยเข้าสู่ตลาดทั้งในและต่างประเทศ ตลอดจนก่อให้เกิดความยั่งยืนในภาคเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ส่งผลให้คุณภาพชีวิตของผู้ผลิตและผู้บริโภคดีขึ้น

▶ พัฒนาการผลิตเกษตรอินทรีย์

ส่งเสริมให้เกษตรกรผู้ผลิตพืชอาหาร (ยกเว้น ข้าว) จำนวน 300 ราย ในพื้นที่ 8 จังหวัด ที่ส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ให้มีความรู้ด้านการผลิตและกระบวนการจัดการสินค้าเกษตรอินทรีย์ โดยมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ติดตาม ให้คำปรึกษา และประเมินแปลงเบื้องต้น ส่งเสริมให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนระบบการผลิตสามารถผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์และได้รับการรับรองตามระบบมาตรฐานเกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้น โดยมีเกษตรกรที่ได้รับการอบรมฯ ผ่านประเมินแปลงเบื้องต้น จำนวน 292 ราย (ร้อยละ 97.33) และยื่นขอการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์กับหน่วยตรวจรับรองต่อไป ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้มีเกษตรกรเข้าสู่ระบบการผลิตพืชอาหารที่ได้มาตรฐานอินทรีย์มากขึ้น และเกิดความยั่งยืนของระบบการผลิตทางการเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ส่งผลให้คุณภาพชีวิตของผู้ผลิตและผู้บริโภคดีขึ้น

■ ส่งเสริมเกษตรกรชีวภาพ

▶ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตแมลงเศรษฐกิจ

ส่งเสริมให้เกษตรกร จำนวน 700 ราย มีความรู้และทักษะในการเพิ่มประสิทธิภาพ การเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจ ได้แก่ ผีงพันธุ ผีงโพรง ชันโรง จิ้งหรีด และครั่ง ในพื้นที่ 35 จังหวัด เพื่อให้สามารถ แข่งขันสอดคล้องกับความต้องการของตลาด และสามารถสร้างมูลค่าได้ร้อยละ 15.92 จากการพัฒนา คุณภาพผลผลิตแมลงเศรษฐกิจให้ได้มาตรฐานตามความต้องการของตลาด อีกทั้งยังมีการประชาสัมพันธ์ การดำเนินงานส่งเสริมกลุ่มสินค้าแมลงเศรษฐกิจ โดยจัดโครงการเชื่อมโยงเครือข่ายการผลิตการตลาด และประชาสัมพันธ์สินค้าแมลงเศรษฐกิจ เพื่อประชาสัมพันธ์ให้เห็นถึงคุณค่าของผึ้งและแมลงเศรษฐกิจ และสร้างความตระหนักรู้ถึงความสำคัญของผึ้งต่อระบบนิเวศและความมั่นคงทางอาหารของมนุษย์ ณ โครงการจริงใจมาร์เก็ต จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้แนวคิด “Bee inspired by nature to nourish us all” มีผู้สนใจเข้าร่วมกิจกรรมกว่า 300 ราย

นอกจากนี้ กรมส่งเสริมการเกษตรมีศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยี การเกษตรด้านแมลงเศรษฐกิจ จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดชุมพรให้บริการ ตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำผึ้งเบื้องต้นให้แก่เกษตรกร ด้วยเครื่องโครมาโทกราฟ สำหรับงานแยกและวิเคราะห์องค์ประกอบทางเคมีประสิทธิภาพสูง (HPLC) พร้อมออกใบรายงานผลการตรวจวิเคราะห์เบื้องต้นให้แก่เกษตรกร และจัดทำฐานข้อมูลน้ำผึ้ง เกสรในน้ำผึ้งของประเทศไทย ซึ่งสร้างความมั่นใจ ให้กับผู้บริโภค และส่งเสริมให้เกษตรกรตระหนักรู้ในการผลิตน้ำผึ้งคุณภาพ ให้มากยิ่งขึ้นต่อไป

▶ ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสินค้าสมุนไพร

ส่งเสริมให้เกษตรกร จำนวน 1,110 ราย ในพื้นที่ 37 จังหวัด ผลิตพืชสมุนไพรที่มีคุณภาพได้มาตรฐานเกษตรอินทรีย์/ GAP และสารสำคัญตามมาตรฐานทางเภสัชกรรม สอดคล้องกับความต้องการของโรงพยาบาล รวมถึงสามารถแปรรูปและสร้างมูลค่าเพิ่ม ให้กับสินค้าได้ ส่งผลให้เกิดการสร้างมูลค่าให้กับสินค้าสมุนไพร และเครื่องเทศได้ร้อยละ 18.07 เกิดการรวมกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิต

สมุนไพรมีความสามารถบริหารจัดการด้านการผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดการเชื่อมโยงการจำหน่ายผลผลิตของกลุ่มเกษตรกรให้กับโรงพยาบาลที่มีการใช้วัตถุดิบสมุนไพรมานำ

■ ส่งเสริมการพัฒนากระบวนการเกษตร

▶ บริหารจัดการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก Agri-Map

ส่งเสริมให้เกษตรกรมีการปรับเปลี่ยนและวางแผนการผลิตสินค้าเกษตรให้เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ของเขตความเหมาะสมสำหรับปลูกพืช โดยการหาพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมและส่งเสริมการปรับเปลี่ยนชนิดสินค้าเกษตร เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกรสามารถดำเนินการผลิตสินค้าเกษตรในพื้นที่ที่มีศักยภาพ ทำให้มีรายได้และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ดำเนินการในพื้นที่ 28 จังหวัด (จันทบุรี สระแก้ว กวฬสินธุ์ ชัยภูมิ นครราชสีมา บึงกาฬ มหาสารคาม มุกดาหาร ยโสธร ร้อยเอ็ด เลย ศรีสะเกษ สกลนคร หนองคาย อำนาจเจริญ อุตรธานี อุบลราชธานี พัทลุง สุราษฎร์ธานี เชียงใหม่ กำแพงเพชร นครสวรรค์ น่าน เพชรบูรณ์ ลำพูน สุโขทัย อุตรดิตถ์ อุทัยธานี) โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้เกษตรกรวางแผนและผลิตสินค้าเกษตรให้เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ ตามเขตความเหมาะสมสำหรับปลูกพืช และปัจจัยทางเศรษฐกิจอื่น ๆ โดยส่งเสริมให้เกษตรกร จำนวน 567 ราย ปรับเปลี่ยนการผลิตพืชที่เหมาะสมตามแผนที่ Agri - Map ภายใต้นโยบายการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning by Agri - Map) ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยมีพื้นที่ปรับเปลี่ยนการผลิตพืชชนิดเดิมที่ปลูกในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม (S3 และ N) เป็นพืชชนิดใหม่ที่เหมาะสมกับพื้นที่ จำนวน 1,108 ไร่ โดยส่วนใหญ่มีการปรับเปลี่ยนจากพืชเดิม เช่น ข้าว มันสำปะหลัง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เป็นพืชที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่า เช่น ไม้ผล ไม้ยืนต้น พืชผัก โดยมีการปรับเปลี่ยนเป็นไม้ผลมากที่สุด จำนวน 458 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 41.34 รองลงมา เป็นเกษตรผสมผสาน จำนวน 265 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 23.92 และเกษตรกรมีรายได้สุทธิเพิ่มขึ้นเฉลี่ย ร้อยละ 22 จากเป้าหมาย ร้อยละ 10

▶ สร้างช่างเกษตรท้องถิ่นประจำแปลงใหญ่

ส่งเสริมให้เกษตรกร จำนวน 3,850 ราย มีความรู้เทคโนโลยีด้านการเกษตรให้เป็นช่างเกษตรท้องถิ่นในพื้นที่ส่งเสริมการเกษตรแปลงใหญ่ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หรือเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนหรือศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.) เพื่อพัฒนาทักษะและเทคนิคที่ถูกต้องในด้านการใช้และบำรุงรักษาเครื่องยนต์เกษตร และเครื่องจักรกลการเกษตร เช่น รถไถเดินตาม เครื่องตัดหญ้า เครื่องพ่นปุ๋ย รถอีแต่น เครื่องสูบน้ำ เครื่องยนต์เบนซิน โดรนเกษตร เป็นต้น ซึ่งจะส่งผลให้เกษตรกรสามารถนำความรู้ ทักษะไปปฏิบัติเพื่อลดค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมบำรุงรักษาเครื่องยนต์เกษตรของตนเองได้ ตลอดจนสามารถถ่ายทอดความรู้หรือให้คำปรึกษาเรื่องการใช้และบำรุงรักษาเครื่องยนต์เกษตรแก่เกษตรกรข้างเคียงได้

▶ ส่งเสริมการขยายผลแปลงต้นแบบการใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า

ส่งเสริมให้เกษตรกร จำนวน 3,850 ราย ใน 58 จังหวัด ตระหนักถึงการใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า และมีความรู้ในการบริหารจัดการน้ำในระดับไร่นาอย่างมีประสิทธิภาพ ผ่านการให้ความรู้เรื่องหลักการให้น้ำพืชที่ถูกต้อง และการเลือกใช้ระบบให้น้ำที่เหมาะสมกับชนิดพืช และพื้นที่ปลูก โดยได้พัฒนาเกษตรกรต้นแบบ จำนวน 77 ราย ให้มีศักยภาพในการออกแบบระบบน้ำ วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการระบบน้ำที่เหมาะสม รวมทั้งจัดทำแปลงเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำ จำนวน 77 แปลง เพื่อเป็นต้นแบบและแหล่งเรียนรู้ให้แก่เกษตรกรและชุมชน ส่งผลให้เกษตรกรต้นแบบสามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการจัดการน้ำในระดับไร่นาได้อย่างมีประสิทธิภาพเกิดผลลัพธ์ที่ชัดเจน ได้แก่ ผลผลิตเพิ่มขึ้นเฉลี่ย ร้อยละ 16.50 รายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ย ร้อยละ 15.12 และการใช้พลังงานลดลงเฉลี่ย ร้อยละ 18.15 เมื่อเปรียบเทียบกับผลผลิต รายได้ และค่าพลังงานที่ใช้ในปีที่ผ่านมา สะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพของการดำเนินโครงการ และสามารถขยายผลเป็นรูปธรรมสู่พื้นที่อื่นต่อไปได้อย่างยั่งยืน

2.5 ส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน

■ พัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชน

ส่งเสริมและพัฒนาทักษะกรรมการบริหารกิจการวิสาหกิจชุมชน เพื่อยกระดับศักยภาพวิสาหกิจชุมชน จำนวน 1,500 แห่ง โดยได้มีการจัดเวทีชุมชนเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้ประกอบการ เช่น ด้านการบริหารจัดการ ด้านการเงิน/บัญชี และด้านการตลาด พร้อมทั้งประเมินศักยภาพวิเคราะห์สถานการณ์ของวิสาหกิจชุมชน และนำผลการวิเคราะห์มาใช้ในการจัดทำแผนพัฒนาวิสาหกิจชุมชน ทำให้สามารถยกระดับวิสาหกิจชุมชนจากระดับปานกลางเป็นระดับดีได้ จำนวน 1,200 แห่ง และยกระดับต้องปรับปรุงเป็นระดับปานกลางได้จำนวน 300 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 100.00 ส่งผลให้วิสาหกิจชุมชนที่เข้าร่วมโครงการมีรายได้เฉลี่ยที่เพิ่มมากขึ้นจากเดิม คิดเป็นร้อยละ 15.24 และส่งผลให้ระดับศักยภาพวิสาหกิจชุมชนในภาพรวมมีระดับดีเพิ่มมากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 34.91

■ ส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชน

ส่งเสริมและพัฒนาทักษะวิสาหกิจชุมชนด้านการบริหารจัดการเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชน ให้แก่สมาชิกวิสาหกิจชุมชน จำนวน 1,000 ราย พัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชนด้วยการส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรในพื้นที่ พัฒนาการความรู้และทักษะด้านการบริหารจัดการ พร้อมทั้งสนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรโดยการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์มูลค่าสูงด้วยการพัฒนาผลิตภัณฑ์บรรจุภัณฑ์และคุณภาพมาตรฐานเพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์ให้สามารถเข้าสู่ตลาดและแข่งขันได้ในเชิงธุรกิจ ซึ่งจะส่งผลให้มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์แปรรูปของกลุ่ม นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน มีวิสาหกิจชุมชนที่ได้รับการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรแปรรูป

จำนวน 100 แห่ง ทำให้มีผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการพัฒนา จำนวน 100 ผลิตภัณฑ์ และวิสาหกิจชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ใหม่ คิดเป็นร้อยละ 29

2.6 ส่งเสริมและพัฒนากองเที่ยวเชิงเกษตร

■ ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของวิสาหกิจชุมชน

ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของวิสาหกิจชุมชน จำนวน 36 วิสาหกิจชุมชน ให้มีศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยว สอดคล้องกับอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่น ก่อให้เกิดรายได้เสริมต่อยอดจากอาชีพภาคการเกษตร เกิดการจ้างงานสร้างรายได้ให้กับเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน และชุมชนในท้องถิ่น โดยได้พัฒนาศักยภาพทักษะด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวให้กับสมาชิกวิสาหกิจชุมชน จำนวน 480 ราย พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้มีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยว จำนวน 24 แห่ง ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรต้นแบบ จำนวน 12 แห่ง ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวในจังหวัด จำนวน 36 จังหวัด และจัดทำโครงการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวเชิงเกษตรและชุมชน (Route Trip) เพื่อเป็นทางเลือกให้กับนักท่องเที่ยว จำนวน 6 เส้นทาง ส่งผลให้วิสาหกิจชุมชนที่เข้าร่วมโครงการฯ มีรายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 20.30

■ ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Agrotourism)

ส่งเสริมกลุ่มอนุรักษ์ผักพื้นบ้านและเกษตรกรผู้ปลูกผักพื้นบ้านและพืชสมุนไพร จำนวน 200 ราย ในพื้นที่รอบอุทยานผักพื้นบ้านเพื่อการยังชีพเฉลิมพระเกียรติบึงฉวาก จังหวัดสุพรรณบุรี มีรายได้จากการจำหน่ายต้นพันธุ์และผลผลิตจากผักพื้นบ้านสมุนไพรให้แก่ผู้สนใจและนักท่องเที่ยว และส่งเสริมอุทยานฯ ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Agrotourism) ที่รวบรวมและอนุรักษ์พันธุ์ผักพื้นบ้านสมุนไพรกว่า 500 ชนิด จากทั่วทุกภาคของประเทศไทย เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการพัฒนาการเกษตรโดยการอบรมถ่ายทอดความรู้/ศึกษาดูงาน มีจุดเรียนรู้ เช่น พืชเมืองหนาว หลุมพองเพียง พืชไร่ดิน โรงเรือนระเหยน้ำ

โรงเรียนขยายต้นพันธุ์ เป็นต้น ทำให้ผู้สนใจได้รู้จักประโยชน์ของผักพื้นบ้าน พืชสมุนไพร สามารถนำไปปฏิบัติเพื่อช่วยลดรายจ่ายในครัวเรือน และเหลือจำหน่ายเป็นรายได้เสริม โดยมีนักท่องเที่ยวและเกษตรกรเข้าเยี่ยมชม/ศึกษาเรียนรู้ จำนวน 15,089 ราย

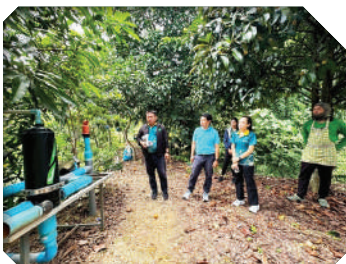

2.7 ส่งเสริมความร่วมมือด้านการเกษตรต่างประเทศ

■ ส่งเสริมความร่วมมือทางวิชาการ ด้านการเกษตรต่างประเทศภายใต้กรอบความร่วมมือ ทั้งกรอบทวิภาคี พหุภาคี และองค์การต่างประเทศต่าง ๆ

▶ โครงการส่งเสริมเทคโนโลยีระบบให้น้ำอัจฉริยะสำหรับไม้ผล (Promotion on Smart Irrigation System Technology for Fruits) ภายใต้กรอบความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย – ญี่ปุ่น (Japan – Thailand Economic Partnership Agreement: JTEPA)

เจ้าหน้าที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมเทคโนโลยีระบบให้น้ำอัจฉริยะสำหรับไม้ผล ภายใต้กรอบ JTEPA ระหว่างวันที่ 17 – 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2567 ณ ประเทศญี่ปุ่น วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเรียนรู้เทคโนโลยีนวัตกรรมเกี่ยวกับระบบให้น้ำอัจฉริยะและแนวทางการบริหารจัดการน้ำที่มีประสิทธิภาพของประเทศญี่ปุ่นโดยได้นำเทคโนโลยีและแนวทางปฏิบัติที่ดีของประเทศญี่ปุ่นมาจัดทำแปลงต้นแบบระบบให้น้ำอัจฉริยะในจังหวัดระยอง

▶ **ประชุมเชิงปฏิบัติการ The APPPC Regional workshop on systems approaches for the management of banana bacterial disease (Moko/Bugtuk) and fusarium wilt disease ณ กรุงมะนิลา สาธารณรัฐฟิลิปปินส์**

เข้าร่วมประชุมระหว่างวันที่ 11 - 15 พฤศจิกายน พ.ศ. 2567 วัตถุประสงค์เพื่อแลกเปลี่ยนเทคโนโลยีการจัดการโรคเหี่ยวของกล้วย ณ กรุงมะนิลา สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ เนื่องจากเกิดปัญหาการระบาดของโรคเหี่ยวของกล้วยที่เป็นพืชเศรษฐกิจหลักของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์โดยสาเหตุจากเชื้อราและเชื้อแบคทีเรีย สาธารณรัฐฟิลิปปินส์จึงได้นำเสนอวิธีการเชิงระบบ (System Approach) ในการจัดการโรคและรณรงค์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในวงกว้างให้เกษตรกรและประชาชนทั่วไปรับรู้ด้วยวิธีการที่เหมาะสม บุคคลเป้าหมายคือ เจ้าหน้าที่ ผลที่ได้รับ คือ นำวิธีการเชิงระบบฯ บูรณาการกับการจัดการโรคเหี่ยวของกล้วยหินที่ประเทศไทยกำลังประสบปัญหา เพื่อให้การจัดการโรคมมีประสิทธิภาพมากขึ้น

▶ **โครงการแลกเปลี่ยนไทย-ฟิลิปปินส์ แนวทางระบบสำหรับการจัดการด้วงเจาะเนื้อมะม่วง และแมลงบัวมะม่วง (The Ph - Thai Exchange Program on System Approach for the Management of Mango Pulp Weevil and Cecid Fly in the Philippines) ภายใต้คณะทำงานร่วมด้านการเกษตร ไทย - ฟิลิปปินส์ (Joint Agriculture Working Group (JAWG) between Thailand and the Philippines)**

เจ้าหน้าที่และเกษตรกรเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนไทย - ฟิลิปปินส์ แนวทางระบบสำหรับการจัดการด้วงเจาะเนื้อมะม่วงและแมลงบัวมะม่วง ภายใต้คณะทำงานร่วม JAWG ไทย - ฟิลิปปินส์ ระหว่างวันที่ 22 - 28 มิถุนายน พ.ศ. 2568 ณ เมือง Puerto Princesa จังหวัดปาลาวัน สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ วัตถุประสงค์เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม และแนวทางการปฏิบัติที่ดีทั้งการจัดการแปลงและการจัดการหลังจากเก็บเกี่ยวในการจัดการด้วงเจาะเนื้อมะม่วง โดยผู้เข้าร่วมได้นำแนวทางมาใช้พัฒนาและปรับปรุงระบบงานด้านสุขอนามัยพืชของงานส่งเสริมการเกษตรทั้งด้านการใช้เทคโนโลยีและการพัฒนาบุคลากรด้านนี้ให้เข้มแข็ง และสร้างเครือข่ายความร่วมมือที่ยั่งยืนในอนาคต

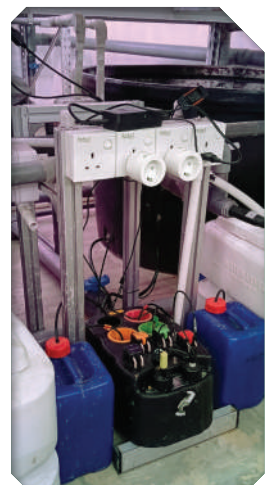
▶ การสัมมนาเชิงปฏิบัติการและศึกษาดูงานในโครงการบริหารจัดการผลิตและขยายพันธุ์พืชสมุนไพรเชิงเศรษฐกิจตลอดห่วงโซ่มูลค่า (Economic Herb Production and Propagation Management throughout Value Chain) ภายใต้แผนงานการพัฒนาเขตเศรษฐกิจสามฝ่ายอินโดนีเซีย – มาเลเซีย - ไทย (Indonesia – Malaysia – Thailand Growth Triangle: IMT-GT)

เจ้าหน้าที่และเกษตรกรเข้าร่วมการสัมมนาเชิงปฏิบัติการและศึกษาดูงานในโครงการบริหารจัดการผลิตและขยายพันธุ์พืชสมุนไพรเชิงเศรษฐกิจตลอดห่วงโซ่มูลค่า ภายใต้ IMT-GT ระหว่างวันที่ 3 – 7 พฤษภาคม พ.ศ. 2568 ณ สาธารณรัฐอินโดนีเซีย วัตถุประสงค์เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ด้านการผลิตและขยายพันธุ์พืชสมุนไพรตลอดห่วงโซ่มูลค่า เพื่อพัฒนาพืชสมุนไพรให้มีมูลค่าเพิ่มและเป็นผลิตภัณฑ์เชิงเศรษฐกิจของประเทศ บุคคลเป้าหมาย โดยมีแนวทางในการเพิ่มมูลค่าและพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพรให้มีความหลากหลายมากขึ้น

▶ การฝึกอบรมด้านการประยุกต์ใช้ IoT ภาคการเกษตรในโครงการฝึกอบรมเกษตรกรรุ่นใหม่ (Regional Training (Regional Training for Young Farmers) ภายใต้แผนงานการพัฒนาเขตเศรษฐกิจสามฝ่ายอินโดนีเซีย – มาเลเซีย - ไทย (Indonesia – Malaysia – Thailand Growth Triangle: IMT-GT)

เจ้าหน้าที่และเกษตรกรเข้าร่วมการฝึกอบรมด้านการประยุกต์ใช้ IoT ในภาคการเกษตรโครงการฝึกอบรมเกษตรกรรุ่นใหม่ ระหว่างวันที่ 8 – 12 กันยายน พ.ศ. 2568 ณ สหพันธรัฐมาเลเซีย วัตถุประสงค์เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ด้านการประยุกต์ใช้ IoT และเทคโนโลยีสมัยใหม่ในการควบคุมและบริหารจัดการการผลิตพืชไปจนถึงการตลาดให้มีความแม่นยำและมีประสิทธิภาพสูง โดยได้นำองค์ความรู้มาศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างระบบ IoT ของทั้งสองประเทศ เพื่อพัฒนาต่อยอดระบบที่ใช้อยู่ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น และอาจนำไปสู่การเจรจาธุรกิจระหว่างกันในอนาคต

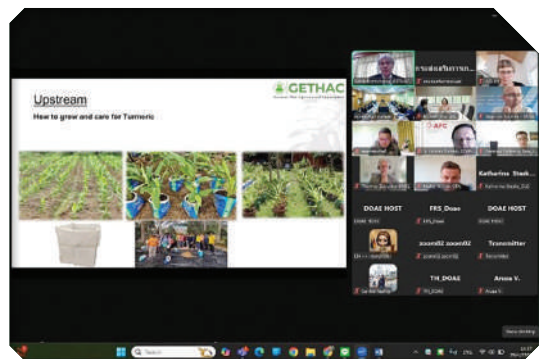
▶ การติดตามการดำเนินโครงการส่งเสริมเทคโนโลยีการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรในศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ภายใต้โครงการ Improvement of Rural Agricultural Technology Extension System in Asia (RATES) ของ Asian Food and Agriculture Cooperation Initiative (AFACI)

เจ้าหน้าที่ได้ติดตามและให้คำแนะนำแก่เกษตรกรต้นแบบโครงการส่งเสริมเทคโนโลยีการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรในศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ภายใต้ AFACI ระหว่างวันที่ 26 – 28 กรกฎาคม พ.ศ. 2568 ณ ศพก. อำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่ ในการจัดทำแปลงทดสอบเปรียบเทียบการเพิ่มมูลค่าพริก ระหว่างแนวปฏิบัติดั้งเดิมของเกษตรกร แนวปฏิบัติที่ได้รับการส่งเสริมจากหน่วยงานไทย และสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการเข้าร่วมฝึกอบรมและศึกษาดูงาน ณ สาธารณรัฐเกาหลี ซึ่งขณะนี้เจ้าหน้าที่และเกษตรกรอยู่ระหว่างวิเคราะห์และสรุปผลการจัดทำแปลงทดลองเปรียบเทียบเพื่อจัดทำสื่อเรียนรู้ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ และขยายผลไปยังเกษตรกรเครือข่ายต่อไป

▶ โครงการความร่วมมือระหว่างเยอรมัน - ไทย (German – Thai Agricultural Cooperation Project: GETHAC)

● การประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการความร่วมมือระหว่างเยอรมัน - ไทย (Project Steering Committee Meeting: PSC) ภายใต้ปฏิญญาร่วมแสดงเจตจำนงว่าด้วยความร่วมมือทวิภาคีด้านการเกษตร ระหว่างกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กับกระทรวงอาหารและเกษตรเยอรมนี เมื่อวันที่ 29 เมษายน พ.ศ. 2568 ผ่านระบบการประชุมทางไกลกับผู้แทนจากกระทรวงอาหารและเกษตรสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี วัตถุประสงค์เพื่อรายงานความก้าวหน้าการดำเนินโครงการภายใต้ความร่วมมือทั้ง 2 ฝ่าย ผู้เข้าร่วม ได้แก่ กรมส่งเสริมการเกษตร สำนักการเกษตรต่างประเทศ คณะผู้เชี่ยวชาญโครงการ และผู้แทนจากกระทรวงอาหารและเกษตรเยอรมนี โดยรับทราบความก้าวหน้าในพืชเป้าหมาย ได้แก่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มะม่วง ปาล์มน้ำมัน ทูเรียน และขมิ้นชัน โดยมุ่งเน้นการแก้ปัญหาของเกษตรกรอย่างตรงจุด เช่น การจัดการวัสดุเหลือใช้ในแปลง การปรับเปลี่ยนเป็นการปลูกพืชมูลค่าสูง การเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร

หรือการสร้างความยั่งยืนผ่านโครงการลดก๊าซเรือนกระจกภาคสมัครใจตามมาตรฐานของประเทศไทย (Thailand Voluntary Emission Reduction Program: T-VER) และได้ข้อสรุปร่วมกันในประเด็นต่าง ๆ เช่น ตัวชี้วัดสำหรับติดตามและประเมินผลการดำเนินงานแปลงสาธิตในพืชเป้าหมายข้างต้น สถานที่ศึกษาดูงาน และแนวคิดสำหรับการจัดงาน Thai - German Innovation Forum 2025

- **การจัดงาน Thai – German Innovation Forum 2025**

- **การเสวนาด้านนโยบายเพื่อแลกเปลี่ยนแนวคิดและความร่วมมือระหว่างผู้แทน** กรมส่งเสริมการเกษตรและผู้แทนฝ่ายเยอรมัน (Roundtable Session) เมื่อวันที่ 22 กันยายน พ.ศ. 2568 ณ โรงแรมพูลแมน คิง เพาเวอร์ กรุงเทพฯ นำเสนอ 3 หัวข้อ ได้แก่ 1) สถานการณ์และความท้าทายของภาคการเกษตรในปัจจุบัน พร้อมกลยุทธ์ทางนวัตกรรมในการเพิ่มความยั่งยืนของการผลิตทางการเกษตร 2) การส่งเสริมวิสาหกิจเชิงนิเวศเพื่อเพิ่มความยั่งยืนของการผลิตทางการเกษตร และ 3) อนาคตของงานส่งเสริมการเกษตร: ความท้าทายและโอกาสของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยีในการให้ข้อมูล และนวัตกรรมทางการเกษตรแก่เกษตรกร

- **กิจกรรมการแข่งขัน AgriSpark Hackathon 2025** ในงาน AGRIFUTURE Conference & Exhibition 2025 ของสมาคมเกษตรกรกรมเยอรมัน (DLG) เมื่อวันที่ 23 กันยายน พ.ศ. 2568 ณ True Digital Park กรุงเทพฯ เป็นงานแข่งขันนวัตกรรมเกษตรลดการเผาบนพื้นที่สูง วัตถุประสงค์เพื่อเน้นย้ำความสำคัญของการลดการเผาและการเพิ่มมูลค่าเศษวัสดุเหลือใช้จากการผลิตข้าวโพดในพื้นที่สูง 2 หัวข้อ คือ 1) From Hill to Road เพื่อหาวิธีนำวัสดุเหลือใช้ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์จากบนเขาที่เป็นพื้นที่ลาดชันมาสู่ถนนที่รถเข้าถึงง่ายโดยไม่ต้องไม่ทำลายหน้าดิน และ 2) Burn No More เพื่อหาวิธีช่วยย่อยหรือจัดการวัสดุเหลือใช้ของข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่เหลือจากการเก็บเกี่ยวในแปลงเพื่อป้องกันการเผา และจัดนิทรรศการ 2 หัวข้อ คือ “การปรับเปลี่ยน การปลูกพืชเชิงเดี่ยวเป็นพืชยืนต้น” และ “ผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชนแปรรูปภายใต้แนวคิด BCG Model” เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มจากเศษวัสดุเหลือใช้และขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากอย่างยั่งยืน

● การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ฐานด้านการเกษตร

ระหว่างวันที่ 10 - 16 สิงหาคม พ.ศ. 2568 ณ ประเทศญี่ปุ่น วัตถุประสงค์เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ฐานด้านการเกษตร บุคคลเป้าหมาย คือ เจ้าหน้าที่และเกษตรกร ผลที่ได้รับ คือ แนวคิดในการส่งเสริม การทำการเกษตร ตั้งแต่การปรับเปลี่ยนพื้นที่ การนำวัสดุเหลือใช้ มาใช้ประโยชน์ การบริหารจัดการพื้นที่ทำเกษตรแปลงเล็ก

การวางแผนการส่งเสริมในระยะยาวและใช้หลักการเกษตรผสมผสาน การส่งเสริมด้านการตลาดที่เน้นคุณภาพของสินค้าและบริการโดยมีเกษตรกรดำเนินการร่วมกัน รวมทั้งการสร้างแพลตฟอร์มการตลาด สำหรับผลิตภัณฑ์เกษตรอินทรีย์และผลิตภัณฑ์แปรรูปเพื่อให้เกษตรกรเข้าถึงผู้บริโภคได้ง่ายขึ้น

▶ เตรียมความพร้อมผู้นำเยาวชนเกษตรกรไปฝึกงานตามข้อตกลงความร่วมมือ กับสภาการแลกเปลี่ยนทางการเกษตรของญี่ปุ่น (JAEC)

ดำเนินโครงการฝึกงานผู้นำเยาวชนเกษตรกรไทยในประเทศญี่ปุ่น ภายใต้ความร่วมมือระหว่าง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์กับ The Japan Agricultural Exchange Council (JAEC) ประเทศญี่ปุ่น โดยเข้าร่วม การฝึกอบรมพื้นฐานการเกษตรและภาษาญี่ปุ่น ณ ศูนย์ส่งเสริมเยาวชนเกษตรกรอาเซียน จังหวัดกาญจนบุรี และมีผู้ผ่านการคัดเลือก จำนวน 5 ราย เดินทางไปฝึกงาน ณ ประเทศญี่ปุ่น เมื่อวันที่ 10 เมษายน พ.ศ. 2568 ระยะเวลาการฝึกอบรม 11 เดือน กิจกรรมประกอบด้วย การฝึกอบรมพื้นฐานด้านวิชาการเกษตร การใช้ เครื่องจักรกลทางการเกษตร การฝึกภาษาและวัฒนธรรมญี่ปุ่น ผลที่ได้รับ คือ ผู้นำเยาวชนเกษตรกรได้พัฒนา ทักษะอาชีพด้วยการฝึกปฏิบัติงานจริงในฟาร์มเกษตรกรญี่ปุ่น ได้รับความรู้และประสบการณ์สามารถนำมา ปรับใช้พัฒนาอาชีพของตนเองและเผยแพร่สู่ชุมชนได้ และได้แลกเปลี่ยนวัฒนธรรมและสร้างความสัมพันธ์ ที่ดีระหว่างเกษตรกรของทั้งสองประเทศ

▶ แลกเปลี่ยนยุวเกษตรกรและผู้นำยุวเกษตรกรกับเกาหลีใต้

ดำเนินงานตามข้อตกลงความร่วมมือ ระหว่างกรมส่งเสริมการเกษตรกับ The Korea 4-H Headquarter ระหว่างวันที่ 22 มิถุนายน - 5 กรกฎาคม พ.ศ. 2568 ณ กรุงเทพมหานคร จังหวัดปทุมธานี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี จันทบุรี และจังหวัดนนทบุรี บุคคลเป้าหมาย คือ ยุวเกษตรกรและผู้นำยุวเกษตรกรเกาหลีใต้ จำนวน 4 ราย กิจกรรมประกอบด้วย การถ่ายทอดความรู้ ทักษะ

ด้านการเกษตร และการดำเนินกิจกรรม กลุ่มยูวเกษตรกร ผลที่ได้รับ คือ ได้แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ ด้านการเกษตร เทคโนโลยี วัฒนธรรม และแนวทางพัฒนางานยูวเกษตรกร

▶ แลกเปลี่ยนยูวเกษตรกร เกษตรกรรุ่นใหม่ และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานยูวเกษตรกรไทย และเกษตรกรรุ่นใหม่กับสาธารณรัฐเกาหลี

ดำเนินงานตามข้อตกลงความร่วมมือระหว่างกรมส่งเสริมการเกษตรกับ The Korea 4-H Headquarter วัตถุประสงค์เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแบ่งปันประสบการณ์ด้านการพัฒนาทักษะ และด้านการเกษตรแก่ยูวเกษตรกรและเกษตรกรรุ่นใหม่ บุคคลเป้าหมาย คือ ยูวเกษตรกร เกษตรกรรุ่นใหม่ และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ประกอบด้วย 2 กิจกรรม คือ การฝึกงาน ณ สาธารณรัฐเกาหลี ระหว่างวันที่ 16 - 30 กรกฎาคม พ.ศ. 2568 และการศึกษาดูงานกิจกรรมยูวเกษตรกรที่ The Korea 4-H Association และพื้นที่ใกล้เคียง ระหว่างวันที่ 7 - 13 กันยายน พ.ศ. 2568 ผลที่ได้รับ คือ นำองค์ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์มาประยุกต์ใช้ ได้แก่ การจัดการตลาด การพัฒนารูปแบบสินค้าเกษตรให้มีความหลากหลายและตอบโจทย์กลุ่มเป้าหมายเพื่อขยายฐานการตลาด การสร้างมูลค่าสินค้าเกษตรอัตลักษณ์ การพัฒนาพื้นที่เกษตรให้เป็นแหล่งเรียนรู้และท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่เหมาะสมกับคนทุกช่วงวัย การส่งเสริมยูวเกษตรกรโดยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน การสร้างความร่วมมือด้านการเกษตรกับสถาบันการศึกษา เพื่อพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรมใหม่ และการสร้างระบบฝึกอบรมและการถ่ายทอดหลักสูตรการพัฒนา ศักยภาพเกษตรกรรุ่นใหม่ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

▶ แลกเปลี่ยนยูวเกษตรกรไทยกับวิทยาลัยเกษตรกรรมโคอิบุจิ ประเทศญี่ปุ่น

ดำเนินงานตามข้อตกลงความร่วมมือระหว่างกรมส่งเสริมการเกษตรกับวิทยาลัยเกษตรกรรม โคอิบุจิ (Koibuchi College Agricultural and Nutrition) ประเทศญี่ปุ่น ประกอบด้วย 2 กิจกรรม คือ การแลกเปลี่ยนยูวเกษตรกรไทยกับวิทยาลัยเกษตรกรรมโคอิบุจิ ประเทศญี่ปุ่น ระหว่างวันที่ 17 - 19 กรกฎาคม พ.ศ. 2568 ณ กรุงเทพมหานคร จังหวัดสมุทรปราการ พระนครศรีอยุธยา และจังหวัดนครปฐม

บุคคลเป้าหมาย จำนวน 8 ราย และการฝึกอบรมเตรียมความพร้อมยุวเกษตรกร ที่ปรึกษาเกษตรกร เกษตรกร และเจ้าหน้าที่ก่อนเดินทางไปฝึกงาน ณ ประเทศญี่ปุ่น (โครงการแลกเปลี่ยนโคอิบุจิ) ระหว่างวันที่ 17 - 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2568 ณ ศูนย์ส่งเสริมเยาวชนเกษตรอาเซียน จังหวัดกาญจนบุรี

บุคคลเป้าหมาย คือ เจ้าหน้าที่ สมาชิกกลุ่มยุวเกษตรกร และ Young Smart Farmer จำนวน 8 ราย ผลที่ได้รับ คือ ได้แลกเปลี่ยนองค์ความรู้และประสบการณ์ในการพัฒนางานยุวเกษตรกรและเกษตรกรรุ่นใหม่ เกิดการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ของยุวเกษตรกรและเกษตรกรรุ่นใหม่ของไทยกับประเทศญี่ปุ่น และได้รับการฝึกอบรมเตรียมความพร้อม การถ่ายทอดความรู้ภาษาญี่ปุ่น วัฒนธรรมประเทศญี่ปุ่น และทักษะทางการเกษตร

▶ แลกเปลี่ยนยุวเกษตรกร เกษตรกรรุ่นใหม่ และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานยุวเกษตรกร และเกษตรกรรุ่นใหม่ไทยกับวิทยาลัยเกษตรกรรมโคอิบุจิ ประเทศญี่ปุ่น

ดำเนินงานตามข้อตกลงความร่วมมือระหว่างกรมส่งเสริมการเกษตรกับวิทยาลัยเกษตรกรรมโคอิบุจิ (Koibuchi College Agricultural and Nutrition) ประเทศญี่ปุ่น บุคคลเป้าหมาย คือ เจ้าหน้าที่ สมาชิกกลุ่มยุวเกษตรกร และ Young Smart Farmer ประกอบด้วย 2 กิจกรรม คือ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ งานด้านการเกษตร ณ ประเทศญี่ปุ่น ระหว่างวันที่ 1 - 7 กันยายน พ.ศ. 2568 และการฝึกงาน ณ ประเทศญี่ปุ่น ระหว่างวันที่ 1 - 30 กันยายน พ.ศ. 2568 ผลที่ได้รับ คือ แนวคิดการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมและพัฒนากลุ่มยุวเกษตรกร และเกษตรกรรุ่นใหม่ให้มีความเข้มแข็งและสามารถพึ่งพาตนเองได้ แนวคิดในการวางแผนการทำงานโดยการศึกษาข้อมูลก่อนการปฏิบัติงาน การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรให้มีเอกลักษณ์และดึงดูดผู้บริโภค การวางแผนการทำงาน การติดตาม และการประเมินผลอย่างเป็นระบบ การวางแผน

การทำงานในอนาคต การทำการเกษตรเชิงคุณภาพ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ การออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่สวยงามและทันสมัย การส่งเสริมและสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และการยกระดับเป็นเกษตรกรต้นแบบ

▶ **ความร่วมมือกับหน่วยงานและภาคีเครือข่าย**

● **ความร่วมมือกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations)** ในการสนับสนุนเจ้าหน้าที่เข้าร่วมปฏิบัติหน้าที่อาคันตุกะสัมพันธ์ เพื่อให้ข้อมูล ติดตามและอำนวยความสะดวกให้แก่รัฐมนตรีหรือผู้แทนระดับรัฐมนตรีของประเทศต่าง ๆ ที่เข้าร่วมการประชุมนานาชาติว่าด้วยการจัดการทรัพยากรดินและน้ำ เพื่อความมั่นคงทางอาหารอย่างยั่งยืน (The International Soil and Water Forum 2024) ระหว่างวันที่ 9 – 11 ธันวาคม พ.ศ. 2567 ณ โรงแรมอนันตรา สยาม กรุงเทพมหานคร

● **ร่วมมือกับสถานเอกอัครราชทูตมาเลเซีย ประจำประเทศไทย ในการต้อนรับคณะ Agriculture Counsellor Office (ACO) กรุงเทพมหานคร และ Malaysian Agricultural Research and Development Institute (MARDI) เพื่อหารือเทคโนโลยีด้านการเกษตรและ IoT ในประเทศไทย (การผลิตทุเรียนและขนุน) กับเจ้าหน้าที่ของกรมส่งเสริมการเกษตร เมื่อวันที่ 17 มิถุนายน พ.ศ. 2568 ณ กรมส่งเสริมการเกษตร**

● **ร่วมมือกับสถานเอกอัครราชทูตสาธารณรัฐอินเดียประจำประเทศไทย ในการต้อนรับ Chief Secretary, State Government และคณะของรัฐอรุณาจัลประเทศ สาธารณรัฐอินเดีย เพื่อหารือด้านการส่งเสริมความร่วมมือด้านการปลูกกล้วยไม้ การถ่ายทอดเทคโนโลยีและการแบ่งปันความรู้ เมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน พ.ศ. 2568 ณ กรมส่งเสริมการเกษตร**

● **ร่วมมือจัดการศึกษาดูงานให้แก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรฟิลิปปินส์และคณะ** เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2568 ณ แปลงใหญ่มันสำปะหลัง ตำบลวังม่วง อำเภอวังม่วง จังหวัดสระบุรี และวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2568 ณ แปลงใหญ่หน่อไม้ฝรั่ง ตำบลหนองงูเหลือม อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม และผักแปรรูป ณ วิทยาลัยชุมชนสนามจันทร์ ตำบลหนองปากโลง อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม

● **ร่วมมือในการจัดการศึกษาดูงานกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่มะพร้าวน้ำหอม** เมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม พ.ศ. 2568 ณ บริษัท พี.วาย.ไทยฟรุต จำกัด ตำบลดอนกรวย อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ให้กับผู้แทนจากองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations: FAO)

- เป็นผู้ร่วมสนับสนุน (Co-Sponsor)

โครงการของเขตเศรษฐกิจภายใต้กรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจในเอเชีย-แปซิฟิก (Asia-Pacific Economic Cooperation-APEC) โดยเข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง 2nd APEC Seminar on Best Practices and Applications of Digitalization and Innovation in Food Supply Chain ระหว่างวันที่ 21 – 24 ตุลาคม พ.ศ. 2567 ณ กรุงปักกิ่ง สาธารณรัฐประชาชนจีน

- สนับสนุนการจัดแสดงสินค้าในต่างประเทศเพื่อประชาสัมพันธ์และเสริมสร้างภาพลักษณ์สินค้าเกษตรของไทย ให้เป็นที่รู้จักและยอมรับของผู้บริโภคในต่างประเทศ และเพิ่มโอกาสทางการตลาด

- ▶ งาน The Saudi Food Show 2025 ณ ราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย

งานแสดงสินค้าอาหารระดับนานาชาติ และการสัมมนาจับคู่เจรจาธุรกิจ มีผู้เข้าร่วมมากกว่า 100 ประเทศ และผู้แสดงสินค้ากว่า 1,300 ราย และนำเสนอผลิตภัณฑ์อาหารและเครื่องดื่มมากกว่า 100,000 รายการ ระหว่างวันที่ 12 – 14 พฤษภาคม พ.ศ. 2568 ณ เมืองริยาด ราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย โดยกรมส่งเสริมการเกษตรร่วมจัดนิทรรศการภายใต้แนวคิด “Taste The Best of Thai Agricultural Products” แสดงสินค้าเกษตรของไทยทั้งผลไม้สดและผลิตภัณฑ์แปรรูป เช่น มะม่วง มะพร้าว มังคุด กัญชง กล้วยไม้ตัดดอก ผลไม้อบแห้ง ผลไม้พรีซอร์เวด กัญชงชิป เป็นต้น นอกจากนี้ นำเกษตรกร จำนวน 3 ราย และผู้ประกอบการ จำนวน 5 บริษัท เข้าร่วมกิจกรรมนำเสนอข้อมูลสินค้าและเจรจาธุรกิจ และนำผู้ประกอบการไทย

ศึกษาดูงานตลาดสินค้าเกษตรและพบปะเจรจการค้า กับผู้บริหารซูเปอร์มาเก็ตและห้างค้าปลีกชั้นนำในซาอุดีอาระเบีย เช่น Spinney’s Supermarket และ Tamimi เป็นต้น และได้เพื่อหารือในแนวทางการขยายตลาดสินค้าเกษตรไทยร่วมกับเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงริยาด และคณะเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ ของไทยในราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย

▶ **การจัดแสดงนิทรรศการในงาน Expo 2025 Osaka Kansai ณ นครโอซากา ประเทศญี่ปุ่น**
 ร่วมจัดแสดงนิทรรศการในงาน Expo 2025 Osaka Kansai ณ นครโอซากา ประเทศญี่ปุ่น วัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ขั้นตอนและกระบวนการผลิตพืชสมุนไพรที่มีคุณภาพของประเทศไทย ให้เกิดความเชื่อมั่นต่อผู้บริโภคและผู้ประกอบการในระดับสากล รวมทั้งเสริมสร้างช่องทางการตลาด และโอกาสในการส่งออกสินค้าและผลิตภัณฑ์สมุนไพรไทยไปยังต่างประเทศ ระหว่างวันที่ 5 – 16 มิถุนายน พ.ศ. 2568 ณ นครโอซากา ประเทศญี่ปุ่น

▶ **การลงนามเข้าร่วมงานพืชสวนโลก International Horticultural Expo 2027, Yokohama ณ สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น**

พิธีลงนามการเข้าร่วมจัดงาน International Horticultural Expo 2027, Yokohama ณ สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น เมื่อวันที่ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2568 เป็นการยืนยันบทบาทของประเทศไทยในเวทีโลก และสร้างโอกาสทางการค้า การลงทุน และสร้างชื่อเสียงของสินค้าเกษตรมูลค่าสูงของไทย อาทิ พืชสวน สมุนไพร ผลิตภัณฑ์แปรรูป

■ **พัฒนาเจ้าหน้าที่และเกษตรกรให้มีโอกาสเรียนรู้เทคนิค วิธีการ และแนวทางปฏิบัติที่ดีด้านการเกษตรของประเทศต่าง ๆ เพื่อนำความรู้ และประสบการณ์มาพัฒนาการเกษตรต่อไป ซึ่งจะทำให้เกิดการพัฒนาอาชีพและความเป็นอยู่ของเกษตรกร**

▶ **โครงการเสริมสร้างศักยภาพเกษตรกรต้นแบบและเกษตรกรรุ่นใหม่ ณ เครือรัฐออสเตรเลีย**
 เจ้าหน้าที่ Smart Farmer และ Young Smart Farmer เข้าร่วมโครงการเสริมสร้างศักยภาพเกษตรกรต้นแบบและเกษตรกรรุ่นใหม่ ระหว่างวันที่ 17 – 23 สิงหาคม พ.ศ. 2568 ณ รัฐควีนส์แลนด์ เครือรัฐออสเตรเลีย วัตถุประสงค์เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ด้านเทคโนโลยีการผลิต

การควบคุมคุณภาพ มาตรฐาน การตลาดของสินค้าเกษตรด้านพืชเพื่อพัฒนาสู่สินค้าเกษตรมูลค่าสูง การปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ และรูปแบบการพัฒนาเกษตรกรรมและบริหารจัดการองค์กรเกษตรกรอย่างมีประสิทธิภาพของเครือข่ายออสเตอร์เลีย ผลที่ได้รับ คือ การจัดทำแผนพัฒนาต่อยอดสินค้าเกษตรมูลค่าสูงและขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติจริง ได้แก่ การผลิตต้นพันธุ์งุ่นคุณภาพและปลอดโรค การพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มสมุนไพรเชิงพาณิชย์ การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการผลิต เช่น ระบบการให้น้ำ โรงเรือนควบคุมสภาพอากาศ การอนุรักษ์ดินและน้ำ การทำการเกษตรมูลค่าสูงและแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Agro-tourism Innovation) การบริหารจัดการแปลงด้วยเครื่องจักรและการใช้เทคโนโลยีระบบน้ำอัจฉริยะ (Smart Irrigation System) ระบบ Sensor วัดความเป็นกรด - ด่าง และระบบวัดค่า Electrical Conductivity (EC)

► **ศึกษาดูงานด้านนวัตกรรมเทคโนโลยีการผลิตและการจัดการผลผลิตตลอดห่วงโซ่อุปทานของผลผลิตผักและผลไม้ ณ ประเทศญี่ปุ่น**

ร่วมศึกษาดูงานด้านนวัตกรรมเทคโนโลยีการผลิตและการจัดการผลผลิตตลอดห่วงโซ่อุปทานของผลผลิตผักกวางตุ้ง ชูเมน และผลไม้ ณ ประเทศญี่ปุ่น ระหว่างวันที่ 21 - 25 กรกฎาคม พ.ศ. 2568 วัตถุประสงค์เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ด้านการจัดการผลผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า ผลที่ได้รับคือ ได้แนวคิดในการบริหารจัดการการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและการจัดการด้านตลาดที่เป็นเป็นที่ยอมรับของเกษตรกรและผู้รับซื้อ จัดการศัตรูพืชอย่างปลอดภัย การพัฒนาคุณภาพผลผลิตตามมาตรฐาน และการสร้างมูลค่าเพิ่มจากการแปรรูปผลผลิตหรือบรรจุภัณฑ์ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะพื้นที่

กลยุทธ์ที่ 3

การเสริมสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกร องค์กรเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชน

เป้าหมายของกลยุทธ์ คือ 1) เกษตรกรได้รับการพัฒนาตามโครงการพระราชดำริและแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง 2) ศักยภาพและขีดความสามารถของเศรษฐกิจฐานรากเพิ่มขึ้น 3) Young smart farmer และ Smart farmer มีจำนวนเพิ่มขึ้น และ 4) องค์กรเกษตรกรมีความเข้มแข็งเพิ่มขึ้น โดยมีแนวทางการพัฒนา ดังนี้ ส่งเสริมและสนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และเศรษฐกิจพอเพียง ศึกษาวิเคราะห์ความเป็นไปได้ทางธุรกิจของเกษตรกร องค์กรเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชน สื่อสารและสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเกษตรกร องค์กรเกษตรกร/มหาวิทยาลัย/เอกชน/ภาครัฐ พัฒนาผลิตภัณฑ์และงานบริการ สร้างโครงข่ายระบบการคุ้มครองทางสังคม (Social safety net) พัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่องและเกษตรกรรุ่นใหม่ (Smart Farmer & Young Smart Farmer) เสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กรเกษตรกร ส่งเสริมบทบาทเกษตรกรสูงวัยและการเข้าสู่สังคมสูงอายุของภาคการเกษตร สร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายในพื้นที่ จัดทำแผนพัฒนาเกษตรเชิงพื้นที่ ส่งเสริมอาชีพแก่เกษตรกรที่ได้รับการจัดสรรที่ดินทำกิน สร้างความมั่นคงด้านอาหารและความเข้มแข็งของชุมชน และพัฒนาและเตรียมกำลังคนเข้าสู่ภาคการเกษตร ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ได้ดำเนินการตามแนวทางการพัฒนาข้างต้น มีผลการดำเนินงาน ดังนี้

3.1 ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และเศรษฐกิจพอเพียง

■ ส่งเสริมการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

สนองการดำเนินงานในพื้นที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ศูนย์เรียนรู้ต่าง ๆ ด้านการเกษตรในเขตพระราชฐาน และพื้นที่ขยายผล ภายใต้โครงการ จำนวน 65 โครงการในพื้นที่ 77 จังหวัด โดยมุ่งเน้นการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพด้านการเกษตรให้แก่เกษตรกร องค์กรเกษตรกร และชุมชนเกษตรกร ผ่านกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมบนพื้นฐานการเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยเริ่มจากการศึกษาทำความเข้าใจแนวพระราชดำรินโยบายรัฐบาลและกระทรวงเกษตร วิเคราะห์สถานการณ์และความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่เพื่อนำมาวางแนวทางพัฒนาที่เหมาะสม รวมทั้งการขยายผลองค์ความรู้ตามแนวพระราชดำริ ซึ่งเกษตรกร จำนวน 12,215 ราย ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพด้านการเกษตร

พร้อมน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในการทำการเกษตรของตนเองและการดำเนินชีวิต โดยเกษตรกร ร้อยละ 97.42 สามารถนำองค์ความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 10.24 และมีรายจ่ายลดลง ร้อยละ 13.86 ทั้งนี้ เกษตรกร จำนวน 82,920 ราย ได้รับบริการวิชาการ ด้านการเกษตรและส่งเสริมการทำการเกษตรที่เป็นมิตรสิ่งแวดล้อม และการแก้ไขปัญหาด้านการเกษตร ในพื้นที่อย่างครบวงจร อีกทั้ง ได้พัฒนายกระดับเกษตรกรต้นแบบจำนวน 240 ราย ให้ร่วมเป็นภาคี การพัฒนาที่เป็นพลังที่มีความสำคัญในการสร้างโอกาสและความเสมอภาคในสังคมในการขยายผลสำเร็จ ของการดำเนินงานสู่เกษตรกรรายอื่นและชุมชนให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น อย่างยั่งยืน

■ พัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน

ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพด้านการเกษตรบนพื้นที่สูง ภายใต้มาตรฐานอาหารปลอดภัย และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ให้แก่เกษตรกร จำนวน 2,000 ราย ในพื้นที่โครงการหลวง 6 จังหวัด ให้ได้รับความรู้ ด้านการเกษตรที่เหมาะสมตามศักยภาพของพื้นที่ โดยเกษตรกร จำนวน 1,666 ราย สามารถนำความรู้ที่ได้รับ ไปปรับใช้ในการทำการเกษตรของตนเองและการดำเนินชีวิตได้ ซึ่งเกษตรกร จำนวน 1,307 ราย มีการ ลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้ โดยมีรายได้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น 6,351 บาท/ปี รวมทั้งมีเกษตรกรต้นแบบ 26 ราย ในการขยายผลสู่ชุมชนส่งผลให้ผลผลิตมีคุณภาพมาตรฐานสอดคล้องกับความต้องการของตลาด ทำให้ เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เกิดความมั่นคงทางอาหาร และมีความยั่งยืนในการประกอบอาชีพการเกษตร

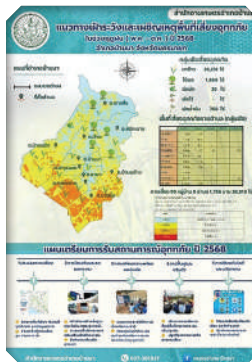
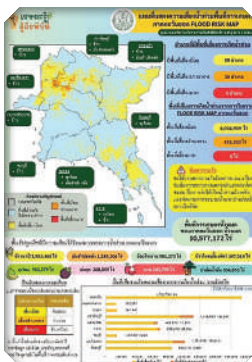
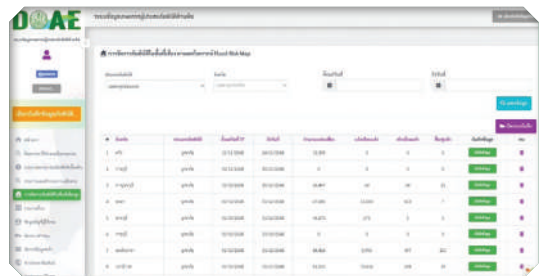
3.2 สร้างโครงข่ายระบบการคุ้มครองทางสังคม (Social safety net)

ในปี พ.ศ. 2568 ประเทศไทยเผชิญกับสถานการณ์ภัยพิบัติหลายรูปแบบ ซึ่งส่งผลกระทบเป็นวงกว้าง ต่อภาคการเกษตร ทั้งในด้านการผลิตรายได้ และความมั่นคงของชีวิตเกษตรกร โดยตลอดปีมีภัยพิบัติเกิดขึ้น รวมทั้งสิ้น 8 ประเภทภัย ได้แก่ อุทกภัย วาตภัย ภัยฝนแล้งและฝนทิ้งช่วง การระบาดของศัตรูพืชและโรคพืช ช้างป่าทำลายพืชผลทางการเกษตร ดินโคลนถล่ม อัคคีภัยและไฟป่า ภัยอันเนื่องมาจากการกระทำของ กองกำลังจากนอกประเทศ ภัยพิบัติเหล่านี้สร้างความเสียหายให้แก่พื้นที่เพาะปลูกและผลผลิตทางการเกษตร ในหลายภูมิภาค โดยมีจังหวัดที่ได้รับผลกระทบรวมจำนวน 67 จังหวัด ครอบคลุมพื้นที่เกษตรเสียหาย รวมทั้งสิ้น 1,737,625.19 ไร่ ดังนั้น เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรที่ประสบภัยและลดผลกระทบต่อความมั่นคง ทางอาหารของประเทศ กรมส่งเสริมการเกษตรจึงได้ดำเนินการ ดังนี้

■ การเตรียมการป้องกันและบริหารจัดการภัยพิบัติ

กรมส่งเสริมการเกษตรได้กำหนดนโยบายและแนวทางการปฏิบัติงานด้านการเตรียมการป้องกันและบริหารจัดการภัยพิบัติ โดยให้ความสำคัญกับการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์จากการให้ความช่วยเหลือหลังเกิดภัย ไปสู่การป้องกันเชิงรุกและการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างเป็นระบบ มุ่งเน้นการนำข้อมูลทางวิชาการ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เป็นเครื่องมือหลักในการสนับสนุนการทำงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเตรียมความพร้อม การเฝ้าระวัง และการตอบสนองต่อสถานการณ์ภัยพิบัติด้านการเกษตร โดยได้จัดทำและนำแผนที่ความเสี่ยง (Risk Map/Flood Risk Map) มาใช้ควบคู่กับการวิเคราะห์ข้อมูลรายพืชและรายพื้นที่ รวมถึงการรายงานผ่านระบบโดยแสดงผลสรุปข้อมูล (Dashboard) และ Smart Form เพื่อใช้ติดตามสถานการณ์น้ำ สภาพอากาศ และระดับความเสี่ยงในพื้นที่ได้อย่างต่อเนื่องสำหรับหน่วยงานในระดับจังหวัดและอำเภอได้เฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิด ควบคู่กับการประเมินความเปราะบางของพืชแต่ละชนิด เพื่อนำข้อมูลมาจัดระดับความเสี่ยงเชิงพื้นที่และรายแปลง และใช้เป็นฐานในการแจ้งเตือนและให้คำแนะนำแก่เกษตรกรได้อย่างเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ นอกจากนี้ยังมีการบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ กรมอุตุนิยมวิทยา กรมชลประทาน และกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลสถานการณ์ วิเคราะห์แนวโน้มความเสี่ยง และประสานการสื่อสารคำแนะนำไปยังพื้นที่ได้อย่างถูกต้องและทันทั่วถึง ผ่านกลไกการดำเนินงานของศูนย์ประมวลวิเคราะห์สถานการณ์ภัยพิบัติด้านพืช (ศปภ.)

ทั้งนี้ เมื่อเกิดสถานการณ์ภัยพิบัติ กรมส่งเสริมการเกษตรได้จัดทีมเฉพาะกิจลงพื้นที่สำรวจความเสียหายและรายงานข้อมูล เพื่อให้การช่วยเหลือเกษตรกรเป็นไปอย่างรวดเร็วและตรงตามสภาพปัญหา ทั้งด้านการจัดการน้ำ การป้องกันและควบคุมโรคพืช และการสนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อการฟื้นฟูพื้นที่เพาะปลูก และให้เกษตรกรสามารถกลับมาดำเนินการผลิตได้โดยเร็ว พร้อมทั้งมีการถอดบทเรียนจากการดำเนินงาน เพื่อนำไปใช้พัฒนาและปรับปรุงแผนการรับมือภัยพิบัติในอนาคตให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

■ การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติ

ดำเนินการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบและเข้าข่ายได้รับความช่วยเหลือตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ พ.ศ. 2562 มีจำนวน 229,079 ราย งบประมาณทั้งสิ้น 2,510,216,997.04 บาท (ข้อมูล ณ วันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2568) โดยการดำเนินงานในปีนั้นสะท้อนถึงความมุ่งมั่นของหน่วยงานในการดูแลและคุ้มครองเกษตรกรจากความเสียหายด้านภัยพิบัติ พร้อมทั้งเสริมสร้างความเข้มแข็งให้ภาคการเกษตรสามารถฟื้นตัวและปรับตัวต่อสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลงด้านสภาพภูมิอากาศและภัยคุกคามที่เกิดขึ้นมากขึ้นในปัจจุบัน

การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติ ปี 2568

- จังหวัด รวม 67 จังหวัด
- เกษตรกร รวม 229,079 ราย
- พื้นที่เสียหาย รวม 1,737,625.19 ไร่
- วงเงิน รวม 2,510,216,997.04 บาท

ข้อมูล ณ วันที่ 15 ธันวาคม 2568

■ ผลิตภัณฑ์พันธุ์ดีเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติ

ผลิตต้นพันธุ์พืชผักพืชอาหาร ต้นพันธุ์พืชเศรษฐกิจอายุสั้น และต้นพันธุ์พืชจากการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ จำนวน 3,529,802 ต้น ผลิตเมล็ดพันธุ์พืชผัก จำนวน 700,010 ซอง สนับสนุนสำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานเกษตรอำเภอ และหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่ เพื่อช่วยเหลือฟื้นฟูเกษตรกรผู้ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติต่าง ๆ ทั่วประเทศ

■ สนับสนุนเชื้อราไตรโคเดอร์มาให้กับเกษตรกร

เพื่อใช้ฟื้นฟูพื้นที่การเกษตรจากอุทกภัยหลังน้ำลด โดยศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืช ทั้ง 9 ศูนย์ ได้ดำเนินการผลิตหัวเชื้อไตรโคเดอร์มา 10,240 ขวด เชื้อราไตรโคเดอร์มาชนิดพร้อมใช้ สำหรับควบคุมโรคพืชรวม 17,830 กิโลกรัม สามารถสนับสนุนให้เกษตรกรนำไปใช้ในพื้นที่ไม่น้อยกว่า 180,000 ไร่ และได้จัดทำมาตรการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุม และกำจัดศัตรูพืช (มะพร้าว ฝักรั่ว กล้วย ทุเรียน ปาล์ม น้ำมัน) เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติสำหรับรับมือกับภัยศัตรูพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ

3.3 พัฒนาเกษตรกรปราดเป็รื่องและเกษตรกรรุ่นใหม่ (Smart Farmer & Young Smart Farmer)

■ พัฒนาเกษตรกรปราดเป็รื่อง (Smart Farmer)

▶ พัฒนาเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer ผ่านโครงการพัฒนาทักษะและแนวคิดผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร (เกษตรกรปราดเป็รื่อง (Smart Farmer)) เกษตรกรเป้าหมาย จำนวน 8,820 ราย ผ่านการประเมินคุณสมบัติ Smart Farmer จำนวน 8,098 ราย คิดเป็นร้อยละ 91.81 ของเป้าหมาย โดยเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีรายได้เฉลี่ยเพิ่มขึ้นจากการนำแนวคิด องค์ความรู้ และทักษะที่ได้รับจากการเข้าร่วมโครงการไปปรับใช้ในกิจการของตนเอง จากเดิมเฉลี่ย 147,449.13 บาทต่อปี เป็น 217,268.59 บาทต่อปี ซึ่งเพิ่มขึ้น 69,819.46 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 47.35

▶ **พัฒนาต่อยอดเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ให้เป็นเกษตรกรปราดเบื้องต้นแบบ (Smart Farmer Model)** ในการขยายผลองค์ความรู้และเทคโนโลยีที่ประสบผลสำเร็จ โดยดำเนินการจัดเก็บและประเมินคุณภาพการบริหารจัดการแปลง Smart Farmer Model จำนวน 77 ราย นำไปวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพและชี้ให้เห็นถึงปัจจัยความสำเร็จของเกษตรกรอย่างเป็นระบบ ทั้งด้านการผลิต การตลาด และการปรับใช้เทคโนโลยี พร้อมทั้งเสริมสร้างความสามารถและสนับสนุนจุดขยายผลการพัฒนาของเกษตรกรปราดเบื้องต้นแบบ (Smart Farmer Model) จำนวน 77 จุด เกิดเป็นกลไกที่ใช้ในการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรได้ครอบคลุมทั่วถึงมากขึ้น

■ **พัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่**

พัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ให้มีศักยภาพและขีดความสามารถด้านการเกษตร ผ่านการจัดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรที่ทำหน้าที่เป็นผู้จัดการเรียนรู้กับเกษตรกรรุ่นใหม่ที่เป็นศูนย์กลางและออกแบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยการพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่จำนวน 2,316 ราย ซึ่งผ่านการประเมินคุณสมบัติ Young Smart Farmer จำนวน 2,052 ราย มีการนำแผนการผลิตรายบุคคล (IFPP) แผนการพัฒนาศักยภาพรายบุคคล และแผนพัฒนากิจการกรมในเชิงธุรกิจเกษตรไปปรับใช้ในการพัฒนาตนเองและอาชีพด้านการเกษตร มีแนวคิดในการเตรียมความพร้อมหรือพัฒนาสู่การเป็นผู้ประกอบการเกษตรกรรุ่นใหม่ มีการนำเทคโนโลยีไปประยุกต์ใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การแปรรูปเพิ่มมูลค่าสินค้า และเพิ่มช่องทางการตลาด ตลอดจนมี Young Smart Farmer ที่เป็นผู้นำด้านการเกษตรในพื้นที่ ทั้งนี้ เกษตรกรรุ่นใหม่ที่เข้าร่วมโครงการมีรายได้เฉลี่ยเพิ่มขึ้นจาก 278,448 บาท

ต่อปี เป็น 338,665 บาทต่อปี ซึ่งเพิ่มขึ้น 60,217 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 21.62 นอกจากนี้ ยังมีการเชื่อมโยงเครือข่าย Young Smart Farmer ทำให้เครือข่ายมีความเข้มแข็ง เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่าง Young Smart Farmer มีการนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในกิจกรรมการเกษตร และพัฒนาต่อยอดไปสู่การเป็นผู้ประกอบการเกษตรกรได้

■ พัฒนาเกษตรกรสู่การเป็นผู้ประกอบการเกษตร

▶ **จัดอบรมหลักสูตร “การพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการเกษตร”** ยกระดับ **Smart Farmer** และ **Young Smart Farmer** ให้มีทักษะการบริหารธุรกิจเกษตรเชิงสร้างสรรค์ และสามารถจัดทำแผนธุรกิจเกษตรของตนเองได้ มีผู้เข้าร่วมอบรม จำนวน 575 ราย และดำเนินการคัดเลือกเกษตรกรที่มีศักยภาพร่วมกับสถาบันการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญในพื้นที่ เข้าร่วมกิจกรรม “วิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง” โดยใช้กระบวนการเรียนรู้เชิงปฏิบัติการ (Workshop) และการสอนงาน (Coaching) ทั้งภาคสนามและออนไลน์ ทำให้เกษตรกรมีทักษะด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ การออกแบบบรรจุภัณฑ์ การสร้างตราสินค้า และการเล่าเรื่อง (Storytelling) ตลอดจนสามารถเชื่อมโยงแหล่งทุนและช่องทางตลาดใหม่ ส่งผลให้ได้ผลิตภัณฑ์ต้นแบบ รวม 18 ผลิตภัณฑ์

▶ **จัดอบรมพัฒนาแนวคิดและทักษะผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรเชิงพาณิชย์** มีบุคคลเป้าหมายเป็นเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการส่งเสริมและพัฒนาเพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานและบริการมูลค่าสูง จำนวน 231 ราย เมื่อวันที่ 29 เมษายน – 2 พฤษภาคม พ.ศ. 2568 ณ โรงแรมเซ็นทารา ไทฟ์ แจ็งวัฒนะ กรุงเทพมหานคร ส่งผลให้เกษตรกรมีความเข้าใจในการพัฒนาแผนธุรกิจ การสร้างมูลค่าเพิ่ม และการเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานอย่างยั่งยืน

3.4 เสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กรเกษตรกร

■ เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร

จัดกระบวนการวิเคราะห์ศักยภาพกลุ่ม/พื้นที่/ชุมชน และ Problem Pain Points ด้วยการจัดทำแผนการผลิตรายบุคคล (IFPP) แผนพัฒนาทักษะการบริหารจัดการกลุ่ม และแผนการดำเนินธุรกิจ พร้อมทั้งเสริมทักษะที่สำคัญของเกษตรกร ดังนี้

▶ **พัฒนาศักยภาพกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรสู่ Smart Group** จำนวน 77 กลุ่ม สมาชิกกลุ่มรวม 1,155 ราย มีผลการประเมินตามเกณฑ์การประเมินศักยภาพองค์กรเกษตรกรเพิ่มขึ้นอย่างน้อย 1 ระดับ ร้อยละ 89 กลุ่มมีรายได้เฉลี่ยของกลุ่มหรือรายได้เฉลี่ยที่คาดว่าจะได้รับหลังเข้าร่วมโครงการ จำนวน 546,608 บาทต่อปี ซึ่งเพิ่มขึ้น จำนวน 115,958 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 27 เมื่อเทียบกับรายได้เฉลี่ยของกลุ่มก่อนเข้าร่วมโครงการ จำนวน 430,650 บาทต่อปี

▶ **พัฒนาศักยภาพกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรสู่ผู้ประกอบการด้านการเกษตร** จำนวน 77 กลุ่ม สมาชิกกลุ่ม รวม 1,155 ราย มีผลการประเมินตามเกณฑ์การประเมินศักยภาพองค์กรเกษตรกรเพิ่มขึ้น 1 ระดับ ร้อยละ 79 กลุ่มมีรายได้เฉลี่ยของกลุ่มหรือรายได้เฉลี่ยที่คาดว่าจะได้รับหลังเข้าร่วมโครงการ จำนวน 451,516 บาทต่อปี ซึ่งเพิ่มขึ้น จำนวน 83,507 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 23 เมื่อเทียบกับรายได้เฉลี่ย

ของกลุ่มก่อนเข้าร่วมโครงการ จำนวน 368,009 บาทต่อปี ส่งผลให้กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรมีความเข้มแข็ง มีแผนการดำเนินงาน และมีการดำเนินกิจกรรมตามแผนอย่างต่อเนื่อง สมาชิกกลุ่มมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์และวางแผนการดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม มีการพัฒนาศักยภาพ มีความสามารถในการบริหารจัดการกลุ่มเพิ่มขึ้น มีความเข้มแข็ง และพึ่งพาตนเองได้

■ เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

ดำเนินการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง ประกอบด้วย

- ▶ พัฒนาศักยภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรสู่ Smart Group จำนวน 77 กลุ่ม สมาชิก 1,155 ราย
- ▶ พัฒนาศักยภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรสู่ผู้ประกอบการด้านการเกษตร จำนวน 77 กลุ่ม

สมาชิก 1,155 ราย

ด้วยการจัดกระบวนการวิเคราะห์ศักยภาพกลุ่ม/พื้นที่/ชุมชน และ Problem Pain Points โดยใช้แผนการผลิตรายบุคคล (IFPP) แผนพัฒนาทักษะการบริหารจัดการกลุ่ม และแผนการดำเนินธุรกิจสู่ผู้ประกอบการด้านการเกษตร ส่งผลให้กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีความสามารถด้านการบริหารจัดการกลุ่มให้มีความเข้มแข็ง สามารถวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพัฒนาไปสู่การเป็น Smart Group ที่บริหารจัดการกลุ่มได้ด้วยตนเอง และมีทักษะด้านการบริหารจัดการธุรกิจเกษตรเบื้องต้น ทั้งนี้กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีผลการประเมินศักยภาพเพิ่มขึ้น 1 ระดับ ร้อยละ 83 และมีรายได้เฉลี่ยของกลุ่มเพิ่มขึ้นจาก 284,474 บาทต่อปี เป็น 369,975 บาทต่อปี ซึ่งเพิ่มขึ้นร้อยละ 31

■ เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพกลุ่มยุทธกร

▶ พัฒนาสมาชิกกลุ่มยุทธกรให้มีความรู้และทักษะด้านการเกษตรและเคหกิจเกษตร

มีความสามารถในการบริหารจัดการกลุ่ม เสริมสร้างและพัฒนากลุ่มยุทธกรให้มีศักยภาพและก้าวสู่กลุ่มเข้มแข็ง (Smart Group) จำนวน 154 กลุ่ม สมาชิก 2,310 ราย ด้วยกระบวนการเรียนรู้และการสนับสนุนวัสดุการเกษตรที่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของกลุ่ม เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ โดยเน้นให้กลุ่มยุทธกรเป็นศูนย์กลางและออกแบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง

▶ **พัฒนาสู่การเป็นกลุ่มยุทธกรต้นแบบ (Smart Group Model)** จำนวน 77 กลุ่ม สมาชิก 1,155 ราย ให้เป็นศูนย์เรียนรู้และถ่ายทอดกระบวนการพัฒนากลุ่มยุทธกร รวมทั้งขยายผลสู่กลุ่มเครือข่ายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนดำเนินการเตรียมความพร้อมเข้าสู่อาชีพเกษตรกรในอนาคต โดยใช้กระบวนการพัฒนาศักยภาพกลุ่มยุทธกรในระดับอุดมศึกษา จำนวน 22 กลุ่ม สมาชิก 330 ราย ให้มีความพร้อมสู่การเป็นเกษตรกรรุ่นใหม่ ที่มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะการเป็นผู้ประกอบการเกษตรเบื้องต้น และทักษะที่สำคัญของเกษตรกร

■ เพิ่มศักยภาพและพัฒนาคนทุกช่วงวัยในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (TPMAP)

▶ **ส่งเสริมและสร้างทักษะในการประกอบอาชีพด้านการเกษตรในจังหวัดเป้าหมาย ปี 2568** จำนวน 6 จังหวัด ๆ ละ 20 ราย รวม 120 ราย ได้แก่ จังหวัดอ่างทอง กาญจนบุรี ฉะเชิงเทรา บุรีรัมย์ นครศรีธรรมราช และจังหวัดเชียงราย มีกลุ่มเป้าหมายเป็นคนจนมีรายได้น้อยหรือสมาชิกครัวเรือนของกลุ่มเป้าหมายในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (Thai People Map and Analytics Platform: TPMAP) โดยการอบรมเพิ่มทักษะอาชีพด้านการเกษตร และสนับสนุนวัสดุการเกษตรเพื่อส่งเสริมและสร้างทักษะในการประกอบอาชีพด้านการเกษตรตามแผนรายบุคคล ส่งผลให้ผู้เข้าร่วมโครงการมีทักษะอาชีพด้านการเกษตรและสามารถนำไปใช้จริงได้มากกว่าร้อยละ 70 ของผู้เข้าร่วมโครงการ รวมถึงสามารถนำความรู้ไปปรับใช้ประกอบอาชีพได้จริง ลดรายจ่ายได้ทันที และสามารถเริ่มต้นอาชีพได้จากวัสดุและเครื่องมือที่สนับสนุน

▶ เสริมสร้างประสิทธิภาพด้านการบริหารจัดการกลุ่มในจังหวัดน่าน ปี 2567

จำนวน 6 จังหวัด ๆ ละ 20 ราย รวม 120 ราย ได้แก่ จังหวัดลพบุรี นครปฐม สมุทรปราการ อุตรธานี กระบี่ และจังหวัดเชียงใหม่ โดยการอบรมหลักสูตรเสริมสร้างประสิทธิภาพด้านการบริหารจัดการกลุ่ม จัดทำแผนความต้องการในการพัฒนาทักษะอาชีพด้านการเกษตรด้วยแผนการผลิตรายบุคคล (IFPP) และให้ความรู้เพิ่มทักษะด้านการบริหารจัดการกลุ่ม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับกลุ่ม/องค์กรเกษตรกรที่เป็น Smart Group หรือผู้ประกอบการเกษตร พร้อมทั้งสนับสนุนปัจจัยเพื่อส่งเสริมและสร้างทักษะในการประกอบอาชีพด้านการเกษตร ส่งผลให้เกิดการรวมกลุ่มของเกษตรกรอย่างน้อย 6 กลุ่ม มีการจัดตั้งคณะกรรมการกฎระเบียบ ระบบกองทุน เกิดการวางแผนธุรกิจได้จริง มีความพร้อมต่อยอดสู่ Smart Group

■ เชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

▶ เสริมสร้างการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรกรและองค์กรเกษตรกรในประเทศ

● **งานวันยูวเกษตรกรโลก (Global 4-H Day)** ดำเนินการเมื่อวันที่ 3 ธันวาคม พ.ศ. 2567 ณ โรงเรียนวัดหนองพังตรุ ตำบลพังตรุ อำเภอน้ำมวง จังหวัดกาญจนบุรี โดยมีการส่งเสริมการเรียนรู้ของยูวเกษตรกรและการมีส่วนร่วมในการเฉลิมฉลองวันยูวเกษตรกรโลก พร้อมกับประเทศสมาชิกที่มีการดำเนินงานยูวเกษตรกรทั่วโลก ตามประกาศปฏิญญากรุงโซล ซึ่งกลุ่มยูวเกษตรกรได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรมการเกษตรจากโรงเรียนต่าง ๆ ทำให้เกิดการนำความรู้ไปปรับใช้ในการพัฒนาตนเองและกิจกรรมของกลุ่มยูวเกษตรกร มีกิจกรรมต่อเนื่องจากรุ่นสู่รุ่น และเกิดการพัฒนาย่างยั่งยืน ผ่านการเข้าร่วมกิจกรรม 6 ฐานการเรียนรู้ ประกอบด้วย ฐานที่ 1 Handy Sense ระบบเกษตรแม่นยำ ฟาร์มอัจฉริยะ ฐานที่ 2 แพลตฟอร์มธุรกิจชาติ ผู้พิทักษ์ในแปลงเกษตรกร ฐานที่ 3 การขยายพันธุ์พืชไม้ผลและไม้ยืนต้น ฐานที่ 4 การดำเนินงานยูวเกษตรกรในประเทศไทยและต่างประเทศ ฐานที่ 5 การเลี้ยงไข่ฝำพืชจี้อาหารแห่งอนาคต และฐานที่ 6 การทำปุ๋ยหมักจากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรและครัวเรือน

● **งานชุมนุมยุวเกษตรกรระดับประเทศ ประจำปี 2568** ระหว่างวันที่ 12 – 16 กรกฎาคม พ.ศ. 2568 ณ พิพิธภัณฑสถานเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ภายใต้ Theme งานว่า “ยุวเกษตรกรนวัตกรรม: สร้างสรรค์เกษตรยุคใหม่ ใส่ใจสิ่งแวดล้อม สู้ความยั่งยืน (Innovative Farm Youth : Mindful Creativity for Sustainability)” โดยเป็นการส่งเสริมกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่มยุวเกษตรกร สร้างแรงจูงใจและกระตุ้นจิตสำนึกรักการเกษตร สร้างความภาคภูมิใจในการเป็นยุวเกษตรกร และเชื่อมโยงเครือข่ายสมาชิกกลุ่มยุวเกษตรกรและที่ปรึกษากลุ่มยุวเกษตรกร ตลอดจนขับเคลื่อนการพัฒนางานยุวเกษตรกรและเชื่อมโยงภาคีเครือข่ายด้านการพัฒนางานเยาวชนในภาคการเกษตร เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลงานดีเด่นของกลุ่มยุวเกษตรกรต้นแบบ นำเสนอผลการดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนายุวเกษตรกรของกรมส่งเสริมการเกษตร โดยมีผู้เข้าร่วมงาน จำนวนทั้งสิ้น 575 คน มีกิจกรรมประกอบด้วย การจัดแสดงนิทรรศการเฉลิมพระเกียรติ การพัฒนายุวเกษตรกร และนิทรรศการวิชาการ แสดงผลงาน กลุ่มยุวเกษตรกร กิจกรรมประกวดแข่งขันด้านการเกษตร กิจกรรมเสริมสร้างการเรียนรู้พิพิธภัณฑสถานเกษตรฯ และกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ นันทนาการ และพืธีเทียน

● **ความร่วมมือกับชมรมนิสิตเก่าค่ายอาสาพัฒนา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์** ร่วมกันดำเนินการพัฒนากลุ่มยุวเกษตรกรในโรงเรียนเกษตรศาสตร์อนุสรณ์ โดยการส่งเสริมและพัฒนา กลุ่มยุวเกษตรกรในโรงเรียนเกษตรศาสตร์อนุสรณ์ ให้มีความเข้มแข็ง พัฒนาสมาชิกกลุ่มยุวเกษตรกร ให้มีความรู้และทักษะด้านการเกษตร เคหกิจเกษตร มีภาวะผู้นำทำงานเป็นหมู่คณะ ด้วยการใช้กระบวนการ

กลุ่มยุทธศาสตร์ โดยชมรมนิสิตเก่าค่ายอาสาพัฒนา ได้สนับสนุนงบประมาณให้กลุ่มยุทธศาสตร์โดยตรง จำนวน 30 กลุ่ม มีระยะเวลาดำเนินโครงการ 3 ปี (ปี พ.ศ. 2566 – 2568) ซึ่งในปี พ.ศ. 2568 ชมรมนิสิตเก่าค่ายอาสาพัฒนา ได้สนับสนุนกิจกรรมกลุ่มยุทธศาสตร์ กลุ่มละ 15,000 บาท จำนวน 9 กลุ่ม ประกอบด้วย อุปกรณ์การประชุมกลุ่มยุทธศาสตร์ พร้อมหมวกยุทธศาสตร์ ตามจำนวนสมาชิกกลุ่มยุทธศาสตร์ กลุ่มละ 1 ชุด

■ พัฒนาผลิตภัณฑ์ขององค์กรเกษตรรสู่ห่วงโซ่อุปทานมูลค่าสูง

ดำเนินการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ หลักสูตร “การพัฒนาผลิตภัณฑ์ขององค์กรเกษตรรสู่ห่วงโซ่อุปทานมูลค่าสูง” ร่วมกับศูนย์ความเป็นเลิศทางนวัตกรรมอาหาร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ให้แก่ผู้แทนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่ผ่านการคัดเลือก จำนวน 20 กลุ่ม/ผลิตภัณฑ์ ระหว่างวันที่ 3 – 7 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2568 ณ โรงแรมเซ็นทารา ไทฟ์ ศูนย์ราชการและคอนเวนชันเซ็นเตอร์ แจ้งวัฒนะ และศูนย์ความเป็นเลิศทางนวัตกรรมอาหารฯ โดยการอบรมมุ่งพัฒนาความรู้และความเข้าใจด้านการเพิ่มมูลค่าสินค้าและผลิตภัณฑ์ การยกระดับมาตรฐานการผลิตสู่ระดับสากล ตลอดจนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี นวัตกรรม และกระบวนการผลิตสมัยใหม่ เชื่อมโยงผลิตภัณฑ์เข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานมูลค่าสูง เสริมสร้างโอกาสทางการตลาดและการประชาสัมพันธ์สินค้า ให้เป็นที่รู้จักในวงกว้าง พร้อมทั้งคัดเลือกผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ ผ่านการนำเสนอแนวคิดธุรกิจ จำนวน 4 กลุ่ม ได้รับการสนับสนุนพัฒนาผลิตภัณฑ์ กลุ่มละ 120,000 บาท ได้แก่ 1) กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรดอกไม้ประดิษฐ์บ้านองครักษ์ จังหวัดอ่างทอง ผลิตภัณฑ์แจกลอนปลาทรายพร้อมบริโศค ทรายปลาเจ้าขา 2) กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรวัยหวาน จังหวัดเพชรบุรี ผลิตภัณฑ์เยลลี่กล้วยหอมทองผสมพรีไบโอติกส์ 3) กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านโคกสว่าง จังหวัดขอนแก่น ผลิตภัณฑ์ข้าวแตนสมุนไพรสายทิพย์ “รสต้มยำกุ้ง” และ 4) กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรสนธิวัฒน์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลิตภัณฑ์น้ำพริกหอยนางรม ส่งผลให้กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรสามารถยกระดับผลิตภัณฑ์และมาตรฐานการผลิตได้อย่างเป็นรูปธรรม ทั้งในด้านคุณภาพสินค้า กระบวนการผลิต บรรจุภัณฑ์ และการรับรองมาตรฐาน ทำให้กลุ่มมีรายได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 และมีการจ้างงานเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 44

■ บริหารจัดการกองทุนในงานสถาบันเกษตรกร

กรมส่งเสริมการเกษตร ได้รับการจัดสรรงบประมาณจาก 2 กองทุน คือ 1) กองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร และ 2) กองทุนสงเคราะห์เกษตรกร ให้กลุ่มเกษตรกรกู้ยืมในโครงการต่าง ๆ ระหว่างปี พ.ศ. 2539 – 2545 รวมจำนวน 13 โครงการ ซึ่งมีการเร่งรัดติดตามหนี้สินของกลุ่มเกษตรกรที่ค้างชำระหนี้ โดยมีการจัดประชุมคณะกรรมการอำนวยการติดตามเร่งรัดการชำระหนี้และขอจำหน่ายหนี้สูญฯ ประสานงานกับกองทุนที่เกี่ยวข้อง หาแนวทางหรือมาตรการช่วยเหลือลูกหนี้ นอกจากนี้ ยังได้ดำเนินการจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพิ่มศักยภาพการติดตามเร่งรัดชำระหนี้ ให้กับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานระดับจังหวัด ได้มีแนวทางการเร่งรัดติดตามการชำระหนี้ และสามารถลดจำนวนหนี้ค้างชำระใน 18 จังหวัดอย่างต่อเนื่อง และในปี พ.ศ. 2568 ได้ดำเนินการขออนุมัติยกเว้นดอกเบี้ย (เบี้ยปรับ) และขอยกเลิกข้อผูกพันให้กับลูกหนี้ที่ชำระเกินวงเงินกู้ยืมหรือเข้าหลักเกณฑ์การขอยกเว้นฯ ของกองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร จำนวน 7 ลูกหนี้ และกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร จำนวน 1 ลูกหนี้ ทั้งนี้ ในส่วนความรับผิดชอบของกองพัฒนาเกษตรกร ปัจจุบันมีลูกหนี้ค้างชำระคงเหลือจำนวน 52 ลูกหนี้ ซึ่งลดลงจากปี พ.ศ. 2567 ที่มีจำนวนลูกหนี้ค้างชำระ จำนวน 60 ลูกหนี้

■ สร้างความภาคภูมิใจในการสืบทอดอาชีพเกษตรกร

กรมส่งเสริมการเกษตร ได้ดำเนินการคัดเลือกเกษตรกร บุคคลทางการเกษตร และสถาบันเกษตรกร จำนวน 7 สาขา/ประเภท ประกอบด้วย สาขาเกษตรกรดีเด่นและบุคคลทางการเกษตรดีเด่น 5 สาขา ได้แก่ สาขาอาชีพทำสวน สาขาอาชีพทำไร่ สาขาอาชีพไร่นาสวนผสม ที่ปรึกษากลุ่มยุวเกษตรกร และสมาชิกกลุ่มยุวเกษตรกร ประเภทสถาบันเกษตรกรดีเด่น 2 ประเภท ได้แก่ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร และกลุ่มยุวเกษตรกร เพื่อเสนอเป็นเกษตรกร บุคคลทางการเกษตร และสถาบันเกษตรกรดีเด่นแห่งชาติ

เป็นประจำทุกปี ซึ่งเป็นการยกย่องเชิดชูเกียรติผู้ที่มีผลงานดีเด่นให้เป็นที่ปรากฏต่อสาธารณะ เกิดความภาคภูมิใจในอาชีพของตนเอง ทำให้มีพลังใจสร้างผลงานที่เป็นประโยชน์ต่ออาชีพการเกษตร และพัฒนาสถาบันเกษตรกรให้เกิดผลดีต่อประเทศ ทั้งนี้ ผู้ที่ได้รับการคัดเลือกเป็นเกษตรกร บุคคลทางการเกษตร และสถาบันเกษตรกรดีเด่นแห่งชาติ ได้เข้ารับพระราชทานโล่รางวัลในงานพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ เมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม พ.ศ. 2568 ณ มณฑลพิธีท้องสนามหลวง โดยมีรายชื่อเกษตรกร บุคคลทางการเกษตร และสถาบันเกษตรกรดีเด่นแห่งชาติ ดังนี้ เกษตรกรดีเด่น 3 สาขา ได้แก่ สาขาอาชีพทำสวน คือ นายวสันต์ รื่นรมย์ จังหวัดระยอง สาขาอาชีพทำไร่ คือ นายแพทย์ แดงโสภา จังหวัดสุพรรณบุรี สาขาอาชีพไร่นาสวนผสม คือ นางรุ่งลาวัลย์ เบ้าคำ จังหวัดสระแก้ว บุคคลทางการเกษตรดีเด่น 2 ประเภท ได้แก่ ประเภทที่ปรึกษากลุ่มยุวเกษตรกร คือ นายสุวิทย์ เกิดศรี จังหวัดสตูล ประเภทสมาชิกกลุ่มยุวเกษตรกร คือ นายวัชรินทร์ มะณีนิล จังหวัดศรีสะเกษ สถาบันเกษตรกรดีเด่น 2 ประเภท ได้แก่ ประเภทกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร คือ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านนาเวียง จังหวัดยโสธร ประเภทกลุ่มยุวเกษตรกร คือ กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ้านหัววัง จังหวัดสุพรรณบุรี

3.5 ส่งเสริมบทบาทเกษตรกรสูงวัยและการเข้าสู่สังคมสูงอายุของภาคการเกษตร

■ พัฒนากิจกรรมเกษตรกรสูงวัยเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและสร้างรายได้

พัฒนาเกษตรกรสูงวัยในพื้นที่ 77 จังหวัด จำนวน 1,155 ราย แบ่งเป็น เพศหญิง ร้อยละ 66 เพศชาย ร้อยละ 34 อายุเฉลี่ย 67 ปี ได้รับการถ่ายทอดความรู้และทักษะด้านเคหกิจเกษตร มีความพร้อมเข้าสู่สังคมเกษตรสูงวัยสามารถประเมินสถานการณ์ วิเคราะห์ศักยภาพตนเอง/กลุ่ม/ชุมชน และจัดทำแผนการจัดการบ้านเกษตรสมบูรณ์ในครัวเรือนเกษตรสูงวัยได้ รวมถึงมีการส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อสร้างรายได้จากการประกอบอาชีพ รวม 77 กลุ่ม จัดตั้งเป็นกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร 35 กลุ่ม และกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร 42 กลุ่ม พร้อมทั้งได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตตามแผนการสร้างรายได้เพื่อการประกอบกิจกรรมและอาชีพที่เหมาะสม มีการดำเนินกิจกรรมด้านต่าง ๆ ได้แก่ การเกษตรร้อยละ 34 แปรรูปอาหารร้อยละ 29 หัตถกรรมและสิ่งประดิษฐ์ร้อยละ 15 แปรรูปสมุนไพรร้อยละ 11 การทอผ้า/เครื่องแต่งกายร้อยละ 6 และอื่น ๆ ร้อยละ 5 ส่งผลให้กลุ่มเกษตรสูงวัยมีอาชีพ และมีรายได้เฉลี่ยเพิ่มขึ้นจาก 7,546 บาทต่อคนต่อเดือน เป็น 8,508 บาทต่อคนต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 13 และมีผลการประเมินคุณภาพชีวิตเกษตรกรสูงวัย

หลังเข้าร่วมโครงการ ดังนี้ มีคุณภาพชีวิตที่ดี ร้อยละ 52 และมีคุณภาพชีวิตปานกลาง ร้อยละ 48 ทั้งนี้ เกษตรกรสูงวัยมีคุณค่า มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีอาชีพ มีรายได้เพิ่ม สามารถพึ่งพาตนเองได้ และชุมชนมีความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน

3.6 สร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายในพื้นที่

■ ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.)

▶ **พัฒนาศักยภาพอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.)** จำนวน 8,820 ราย ให้มีศักยภาพในการประกอบอาชีพการเกษตรและสามารถปฏิบัติหน้าที่สนับสนุนการขับเคลื่อนงานของภาครัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) ในด้านการบริหารจัดการความเสี่ยงภาคการเกษตรในระดับพื้นที่จำนวน 6,446 ราย โดยให้อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) แลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลการเกษตรต่าง ๆ จากพื้นที่ ทำให้อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) รับทราบข้อมูลและมีส่วนร่วมในการวางแผนทางการรับมือ ป้องกัน และแก้ไขปัญหาความเสี่ยงที่เกิดขึ้นในภาคการเกษตรในระดับพื้นที่ร่วมกับภาครัฐ และขับเคลื่อนกลไกการบริหารงานอาสาสมัครเกษตรในระดับจังหวัด เกิดการบูรณาการร่วมกันจากทุกภาคส่วนในการขับเคลื่อนงานอาสาสมัครเกษตร

▶ **สร้างการรับรู้งานอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.)** โดยจัดทำสื่อเผยแพร่การขับเคลื่อนงานพัฒนาอาสาสมัครเกษตรในรูปแบบ Digital Content พร้อมเผยแพร่ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้งานอาสาสมัครเกษตรให้แก่สาธารณชน มุ่งเน้นการเสริมสร้างองค์ความรู้และคุณค่าจากการทำงานของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านต้นแบบ รวมถึงเป็นการยกย่องเชิดชูเกียรติให้กับอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) และเสริมสร้างขวัญกำลังใจให้เกิดความภาคภูมิใจในการเป็นเกษตรกรผู้นำที่ประสบความสำเร็จในอาชีพการเกษตร และการทำงานในฐานะจิตอาสาที่เป็นผู้ให้การสนับสนุนงานภาครัฐ

■ พัฒนาศักยภาพศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เป็นงานนโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่มีการบูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานจากทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อให้ ศพก. เป็นกลไกในการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรในพื้นที่อย่างแท้จริง ทั้งการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต การบริหารจัดการ และการตลาด แก่เกษตรกร รวมถึงให้บริการทางการเกษตร เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้กับเกษตรกร เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาการเกษตรในพื้นที่ โดยเน้นการเรียนรู้จากเกษตรกรต้นแบบที่ประสบความสำเร็จ ยึดหลัก “ตลาดนำ นวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้” โดยคำนึงถึงการลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลผลิต การพัฒนาคุณภาพ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และการนำเทคโนโลยี นวัตกรรมมาใช้ในกระบวนการผลิต ตลอดจนเชื่อมโยงองค์ความรู้ จากสถาบันการศึกษาในพื้นที่ และมีการใช้กลไกการส่งเสริมด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG (BCG Model) ให้เป็นต้นแบบ และเกิดผลสำเร็จในระดับชุมชน โดยได้มีการพัฒนาเกษตรกรผู้นำผ่านการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร จำนวน 8,820 ราย จากทั่วประเทศ อีกทั้งยังได้จัดงานวันถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อเริ่มต้นฤดูกาลผลิตใหม่ (Field day) จำนวน 8 จุด เกษตรกรเข้าร่วมงาน 5,070 ราย ได้แก่ จังหวัดชัยนาท (303 ราย) ราชบุรี (370 ราย) ปราจีนบุรี (322 ราย) อุบลราชธานี (400 ราย) นครราชสีมา (374 ราย) สุราษฎร์ธานี (1,101 ราย) นครศรีธรรมราช (1,200 ราย) และจังหวัดพะเยา (1,000 คน) ภายในงานเน้นให้มีการนำเสนอเทคโนโลยี นวัตกรรมการเกษตร หรือผลงานวิจัย/ผลงานวิชาการ ที่มีความเหมาะสมและสามารถแก้ปัญหา

สินค้าเกษตรในพื้นที่ได้ และมีการส่งเสริมการพัฒนาแปลงต้นแบบ ศพก. ด้านเศรษฐกิจพอเพียง โดยมุ่งเน้นการสร้างความมั่นคง และยั่งยืนในอาชีพเกษตรกร ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่งผลให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ศพก. สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติ ร้อยละ 95.36 เกษตรกรมีรายได้ครัวเรือนเฉลี่ยเพิ่มขึ้น ร้อยละ 15.4 และ ศพก. ยังเป็นสถานที่สำหรับฝึกอบรม/ศึกษาดูงาน แก่เกษตรกรและผู้สนใจ จำนวน 10,174 ราย มีการให้บริการข้อมูลข่าวสาร/วิชาการ จำนวน 1,471 ครั้ง และมีการให้บริการด้านการเกษตรต่าง ๆ แก่เกษตรกรและผู้สนใจ จำนวน 4,744 ราย อีกด้วย

3.7 ส่งเสริมอาชีพแก่เกษตรกรที่ได้รับการจัดสรรที่ดินทำกิน

■ ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร

ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเกษตรกร จำนวน 2,000 ราย ให้มีความรู้เทคโนโลยีด้านการเกษตรที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่และน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกรผู้ยากไร้ไม่มีที่ดินทำกินที่ได้รับสิทธิการทำกินและการเข้าอยู่อาศัยในที่ดินของรัฐ ได้รับการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพทางการเกษตร เกษตรกรร้อยละ 90 สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในการทำการเกษตรให้เหมาะสม ทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ย 6,740 บาทต่อปี และมีเกษตรกรต้นแบบจำนวน 10 ราย มีรายจ่ายลดลงเฉลี่ย 4,830 บาทต่อปี และมีรายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ย 13,120 บาทต่อปี สามารถลดต้นทุนการผลิต มีรายได้เฉลี่ยของครัวเรือนเพิ่มขึ้นจากการประกอบอาชีพหลักและอาชีพเสริม มีจุดเรียนรู้ให้เกษตรกรศึกษาดูงานเพื่อขยายองค์ความรู้สู่เกษตรกรทั่วไป เกิดความมั่นคงด้านอาชีพและการพึ่งตนเองสูงขึ้น ส่งผลให้มีการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินให้เกิดประโยชน์สูงสุดอย่างยั่งยืน

3.8 สร้างความมั่นคงด้านอาหารและความเข้มแข็งของชุมชน

■ ส่งเสริมการสร้างความมั่นคงด้านอาหารเพื่อการบริโภคในครัวเรือนเกษตรกรและชุมชน

ดำเนินการในพื้นที่ 77 จังหวัด จำนวน 77 จุด โดยมีกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเข้าร่วมโครงการจำนวน 1,155 ราย มีการประเมินสถานการณ์เพื่อจัดทำแผนสร้างความมั่นคงด้านอาหารเพื่อการบริโภคในครัวเรือนเกษตรกรและชุมชน และจัดกระบวนการเรียนรู้พัฒนาทักษะด้านการเกษตรและเคหกิจเกษตร ส่งผลให้กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรสามารถสร้างแหล่งอาหารที่มีคุณภาพไว้บริโภคในครัวเรือน มีกำลังการผลิตเฉลี่ยปีละ 3,380 กิโลกรัม มีรายได้ครัวเรือนเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 10 สามารถลดรายจ่ายเฉลี่ยเดือนละ 650 บาทต่อราย และมีรายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยเดือนละ 1,350 บาทต่อราย เกิดครัวเรือนต้นแบบบ้านเกษตรสมบูรณ์เพิ่มพูนสุขภาพ จำนวน 231 ครัวเรือน และขยายผลไปยังเกษตรกรในพื้นที่

จำนวน 231 ครัวเรือน ทำให้เกิดแหล่งผลิตอาหารและเก็บสำรองพันธุ์พืชและสัตว์ในชุมชน ยกกระดับคุณภาพชีวิตให้มีความมั่นคงด้านอาหารในครัวเรือนและชุมชนได้อย่างยั่งยืน

3.9 พัฒนาและเตรียมกำลังคนเข้าสู่ภาคการเกษตร

■ เตรียมความพร้อมกายภาคเกษตรรุ่นใหม่

กรมส่งเสริมการเกษตร ได้ดำเนินการร่วมกับกรมเสมียนตรา สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม ในการพัฒนาทหารกองประจำการที่เป็นบุตรหลานเกษตรกร หรือผู้ที่สนใจอาชีพการเกษตร จำนวน 200 ราย ให้มีความรู้และทักษะพื้นฐานด้านการเกษตร มีแนวคิดการประกอบอาชีพการเกษตรในลักษณะผู้ประกอบการ เกษตร โดยศูนย์ปฏิบัติการของกรมส่งเสริมการเกษตร จำนวน 9 แห่ง จัดฝึกอบรมพื้นฐานด้านการเกษตร เน้นการเรียนรู้โดยการปฏิบัติจริง เพื่อให้เกิดทักษะในการวิเคราะห์ตนเอง การจัดทำแผนพัฒนาดตนเอง และแผนพัฒนาอาชีพ มีองค์ความรู้ด้านการเกษตร การปรับตัวและบรรเทาผลกระทบ Climate change การควบคุมจัดการโรคและแมลงศัตรูพืช (การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน) Financial Literacy เบื้องต้น และการบริหารจัดการเงิน การแปรรูปและสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าทางการเกษตร และการตลาดสินค้าเกษตร รวมถึงการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเกษตรสมัยใหม่ (Smart Farming) ซึ่งทหารกองประจำการที่เข้าร่วมโครงการสามารถนำองค์ความรู้ และทักษะที่ได้รับไปต่อยอดเป็นอาชีพหลังปลดประจำการ พัฒนาเป็นเกษตรกรรุ่นใหม่ที่มีศักยภาพ สร้างรายได้เลี้ยงตนเอง และครอบครัว ตลอดจนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก และช่วยขับเคลื่อนภาคการเกษตรของประเทศให้เติบโตอย่างมั่นคง และยั่งยืนต่อไป

กลยุทธ์ที่ 4

การส่งเสริมการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

เป้าหมายของกลยุทธ์ คือ ลดการเผาในพื้นที่การเกษตร โดยมีแนวทางการพัฒนา ดังนี้ ประเมินความเสี่ยงภาคการเกษตรเพื่อการบริหารความเสี่ยงและความเสียหายจาก Climate Change ส่งเสริมการลดการเผาและสร้างห่วงโซ่มูลค่าเพิ่มวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ส่งเสริมการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและเกษตรกรรมยั่งยืน และส่งเสริมการเกษตรที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของสังคมเมือง ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ได้ดำเนินการตามแนวทางการพัฒนาข้างต้น มีผลการดำเนินงาน ดังนี้

4.1 ส่งเสริมการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

■ ส่งเสริมการปลูกพืชใช้น้ำน้อยหรือพืชทางเลือก

ส่งเสริมให้เกษตรกรทำการเกษตรโดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกโดยการปลูกพืชใช้น้ำน้อยหรือพืชทางเลือกอายุไม่เกิน 120 วัน เช่น พืชไร่ พืชตระกูลถั่ว พืชผักต่างๆ ดาวเรืองตัดดอก แหนนาปรัง ลดการใช้น้ำทำการเกษตร ลดความเสียหายจากสภาพอากาศแห้งแล้ง ตัดวงจรการระบาดของศัตรูพืช เพิ่มความอุดมสมบูรณ์ให้แก่ดิน สร้างโอกาสในการเรียนรู้การเชื่อมโยงตลาดเพื่อวางแผนการผลิตที่สอดคล้องกับความต้องการตลาดและสร้างรายได้แก่เกษตรกร โดยมีแปลงทดสอบเพื่อขยายผลการใช้จุลินทรีย์ย่อยสลายตอซังในพื้นที่ 6 จังหวัด เกษตรกรจำนวน 9 ราย มีแปลงเรียนรู้การบริหารจัดการพื้นที่ปลูกพืชใช้น้ำน้อยในพื้นที่ 48 จังหวัด เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ จำนวน 5,000 ราย พื้นที่แปลงเรียนรู้ 5,000 ไร่ และมีแปลงทดสอบกิจกรรมการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ 10 จังหวัด แปลงเรียนรู้ 50 แปลง เกษตรกรเข้าร่วมโครงการฯ สามารถขยายพื้นที่เพาะปลูกรวม 20,000 ไร่ รวมพื้นที่ลดการเผา 91,444 ไร่ รายได้เฉลี่ยก่อนเข้าร่วมโครงการ 94,369.53 บาท รายได้เฉลี่ยหลังเข้าร่วมโครงการ 103,675.31 บาท ส่งผลให้มีรายได้เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 9.86

■ เตรียมความพร้อมเกษตรกรเพื่อเข้าสู่มาตรฐาน RSPO

ดำเนินการเตรียมความพร้อมเกษตรกรเพื่อเข้าสู่มาตรฐาน RSPO สำหรับเกษตรกรรายย่อยอิสระ เพื่อสนับสนุนการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน ที่ครอบคลุมมิติทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งมาตรฐาน RSPO นับเป็นมาตรฐานทางการผลิตปาล์มน้ำมันที่ได้รับการยอมรับมากที่สุดในระดับสากล ประกอบด้วย 4 หลักการ ได้แก่ หลักการที่ 1 เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต มีประสิทธิภาพ สร้างผลกระทบเชิงบวกและมีภูมิคุ้มกัน หลักการที่ 2 รับผิดชอบต่อความต้องการตามกฎหมายการเคารพสิทธิในที่ดิน หลักการที่ 3 เคารพสิทธิและสภาพแวดล้อมของแรงงาน หลักการที่ 4 ปกป้อง อนุรักษ์และเสริมสร้างระบบนิเวศ และสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ กรมส่งเสริมการเกษตรได้นำหลักการดังกล่าว มาดำเนินการในโครงการทดสอบและถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มผลิตภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ปาล์มน้ำมัน) เพื่อเตรียมความพร้อมเกษตรกร 1,200 ราย

■ ดำเนินความร่วมมือกับองค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศของเยอรมัน (GIZ)

กรมส่งเสริมการเกษตรดำเนินความร่วมมือกับองค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศของเยอรมัน (GIZ) โครงการเพิ่มศักยภาพการปลูกข้าวที่เท่าทันต่อภูมิอากาศ (Strengthening Climate Smart Rice Farming: Thai Rice GCF) มีวัตถุประสงค์เพื่อร่วมกันสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพชาวนาไทยในการปลูกข้าวที่เท่าทันต่อสภาพภูมิอากาศ และสามารถนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว ตลอดจนเสริมสร้างศักยภาพในการปรับตัวต่อสภาพอากาศที่แปรปรวนได้อย่างยั่งยืน พื้นที่เป้าหมาย 21 จังหวัด ภาคกลาง ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มุ่งเน้นการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรที่เท่าทันต่อภูมิอากาศ (Climate Smart Agriculture: CSA) เป้าหมายการพัฒนาชาวนาจำนวนกว่า 253,400 ราย ระยะเวลาดำเนินการ พ.ศ. 2567 - 2571

เป้าหมายของกลยุทธ์ คือ 1) บุคลากรกรมส่งเสริมการเกษตรเป็น Smart Officer เพิ่มขึ้น 2) มีการใช้ระบบเทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารจัดการองค์กรเพิ่มขึ้น 3) กรมส่งเสริมการเกษตรมีขีดสมรรถนะด้านดิจิทัลสูงเทียบเท่ามาตรฐานสากลและมีความคล่องตัว และ 4) บุคลากรกรมส่งเสริมการเกษตรมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต มีความรักความผูกพันและมีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์องค์กร โดยมีแนวทางการพัฒนา ดังนี้ พัฒนางค์กรเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นอยู่ตลอดเวลา ตั้งแต่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการทำงาน ระบบโครงสร้างองค์กร ความผูกพันและทัศนคติในการทำงานของทุกคนในองค์กร มุ่งพัฒนากรมส่งเสริมการเกษตรสู่การเป็น Digital DOAE และพัฒนาระบบสารสนเทศทางการเกษตร ปรับระบบและวิธีการทำงาน พัฒนาศักยภาพบุคลากรทุกระดับ และสร้างโอกาสความก้าวหน้าในสายอาชีพ พัฒนาสำนักงานให้เป็น Smart Office พัฒนางค์กรสู่ระบบราชการ 4.0 และปรับโครงสร้างองค์กรให้เหมาะสม ส่งการวิจัยและพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร และสร้างการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและประชาสัมพันธ์

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ได้ดำเนินการตามแนวทางการพัฒนาข้างต้น มีผลการดำเนินงาน ดังนี้

5.1 พัฒนางค์กรเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นอยู่ตลอดเวลา

■ ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาบุคลากรและองค์กร

ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากร ในการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้านดิจิทัลกรมส่งเสริมการเกษตร ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) รองรับก้าวสู่ Digital DOAE โดยการส่งเสริมบุคลากรให้มีทักษะด้าน Digital ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 มีบุคลากรเข้ารับการพัฒนาทักษะดิจิทัลทั้งสิ้น จำนวน 9,898 คน คิดเป็นร้อยละ 92.90 ของจำนวนบุคลากรทั้งหมด นอกจากนี้ ยังส่งเสริมการพัฒนาทักษะด้านความรู้ (Hard Skills) ด้านอารมณ์ (Soft Skills) เพื่อช่วยให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมขับเคลื่อนนโยบาย โดยกำหนดให้ทุกหน่วยงานดำเนินการจัดการความรู้ หรือ KM (Knowledge Management) ให้กับบุคลากรในหน่วยงาน เน้นให้สามารถเข้าถึงได้ง่าย สะดวก และสอดคล้องกับการปฏิบัติงานตามภารกิจในปัจจุบัน

5.2 มุ่งพัฒนากรมส่งเสริมการเกษตรสู่การเป็น Digital DOAE และพัฒนาระบบสารสนเทศทางการเกษตร

ดำเนินการพัฒนาระบบสารสนเทศในการทำงาน ดังนี้

■ ระบบบริหารและพัฒนาศูนย์บริการบุคคล กรมส่งเสริมการเกษตร (HRCS)

พัฒนาระบบบริหารและพัฒนาศูนย์บริการบุคคล กรมส่งเสริมการเกษตร (HRCS) ให้สามารถรองรับการใช้งานที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น แผนพัฒนาบุคลากรกรมส่งเสริมการเกษตรประจำปี ระบบกลั่นกรองคุณสมบัติหลักสูตรนักบริหาร ระบบติดตามประเมินผลการฝึกอบรม และระบบรายงานผลของระบบการจัดการความรู้ภายในองค์กร เพื่อมุ่งสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ในโลกยุค Digital เป็นต้น นอกจากนี้ระบบยังสามารถนำข้อมูลจากฐานข้อมูลบุคลากรและการจัดการความรู้ภายในองค์กร มาวิเคราะห์ ประมวลผลในภาพรวมของบุคลากรกรมส่งเสริมการเกษตร ในรูปแบบการแสดงผลสรุปข้อมูล (Dashboard) แบบเป็นปัจจุบัน (Realtime) ที่สามารถนำไปใช้งานได้ทันที

■ เชื่อมโยงงานบริการกับแพลตฟอร์มดิจิทัลกลางของรัฐบาล

เชื่อมโยงงานบริการของกรมส่งเสริมการเกษตรกับแพลตฟอร์มดิจิทัลกลางของงานบริการภาครัฐของสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) ซึ่งเป็นแพลตฟอร์มดิจิทัลกลางของงานบริการภาครัฐสำหรับภาคธุรกิจและประชาชน (แอปพลิเคชันทางรัฐ) ประชาชนเข้าถึงได้ง่าย สะดวก และรวดเร็วผ่านแอปพลิเคชันเดียว โดยดำเนินการ 2 งานบริการ คือ

1) การขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร เปิดใช้งานบริการเมื่อวันที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2568

การให้บริการประชาชน

- ขึ้นทะเบียน/ปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรออนไลน์**
 - รับขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกพืชทำไร่ทำสวนผสม ทำนาเกลือสมุทร พืชเลี้ยงและเลี้ยงสัตว์
 - เกษตรกร จะต้องเป็นผู้มาแจ้งขึ้นทะเบียนตามความสมัครใจ
 - แจ้งเมื่อเพาะปลูกแล้ว 15 วัน
 - แจ้งขึ้นทะเบียนฯ ได้ตลอดปี
- ติดตามสถานะ: Check&Track**
 - เจ้าหน้าที่จะตรวจสอบข้อมูลที่แจ้งว่าปลูกพืชไม่ซ้ำซ้อน กับ บุคคลอื่นในช่วงเวลาเดียวกัน โดยติดต่อภาคและ/หรือ ประชาคมในหมู่บ้าน
 - เกษตรกร สามารถติดตามสถานะว่าผ่านการตรวจสอบหรือไม่
 - หากมีโครงการช่วยเหลือสนับสนุน สามารถติดตามสถานะการส่งข้อมูลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้
- สมุดทะเบียนเกษตรกร/ใบรายงานผลการขึ้นทะเบียนเกษตรกรออนไลน์**

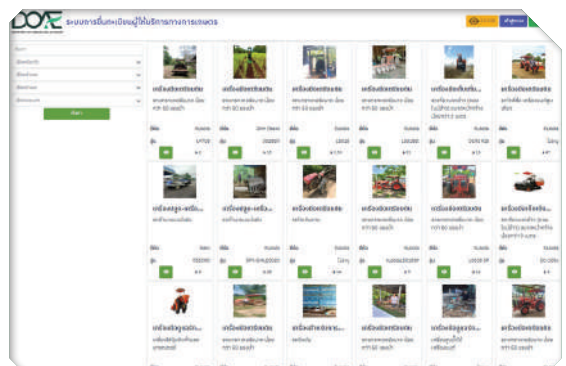
สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)
"นำภาครัฐสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัล"

2) การจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน เปิดใช้งานบริการเมื่อวันที่ 12 กันยายน พ.ศ. 2568

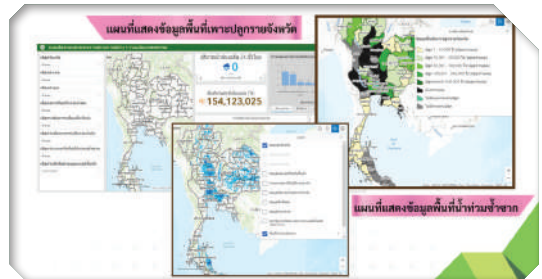

■ พัฒนาระบบสารสนเทศส่งเสริมการเกษตร

▶ **ระบบการขึ้นทะเบียนผู้ให้บริการทางการเกษตร** เชื่อมโยงเกษตรกรกับผู้ให้บริการทางการเกษตรทั่วประเทศ โดยเกษตรกรได้รับประโยชน์จากการเข้าถึงเทคโนโลยีทางการเกษตรโดยไม่ต้องลงทุนเอง แต่ได้รับบริการที่มีคุณภาพ ลดค่าใช้จ่ายในการจ้างแรงงานภาคการเกษตร และเพิ่มประสิทธิภาพผลผลิต และผู้ให้บริการทางการเกษตรได้รับประโยชน์จากการขยายธุรกิจและสร้างรายได้ที่มั่นคง รวมถึงเพิ่มความคุ้มค่าในการใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตร สำหรับภาครัฐมีฐานข้อมูลผู้ประกอบการด้านการเกษตรที่ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน ทำให้สามารถวางแผนและดำเนินนโยบายส่งเสริมการเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกษตรกรสามารถแจ้งข้อมูลการเป็นผู้ให้บริการทางการเกษตรได้ผ่านช่องทางแอปพลิเคชัน Agri Service Provider บนระบบปฏิบัติการ Android และผ่านเว็บไซต์ระบบการขึ้นทะเบียนผู้ให้บริการทางการเกษตร (<https://emachine.doae.go.th>) หรือสามารถติดต่อโดยตรงที่สำนักงานเกษตรอำเภอ ซึ่งระบบมีการจัดเก็บข้อมูลผู้ให้บริการเครื่องจักรกลทางการเกษตรจำนวน 6 หมวด ได้แก่ 1) เครื่องมือเตรียมดิน 2) เครื่องมือเพาะปลูก/หยอด 3) เครื่องมือดูแลรักษา/บำรุง 4) เครื่องมือเก็บเกี่ยวผลผลิต 5) เครื่องมือสำหรับการจัดการหลังเก็บเกี่ยวและขนส่ง และ 6) งานบริการ ปัจจุบันมีผู้ประกอบการขึ้นทะเบียนผู้ให้บริการเครื่องจักรกลการเกษตร จำนวน 871 ราย และเครื่องจักรกลการเกษตร จำนวน 1,106 รายการ

► **ระบบภูมิสารสนเทศส่งเสริมการเกษตร (DOAE GIS Dashboard: DOAE GIS-D)** พัฒนาเพื่อแสดงสถานการณ์ข้อมูลการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง รายสัปดาห์ ได้ถึง 33 สัปดาห์ และสถานการณ์ภัยพิบัติด้านพืชผ่านระบบการแสดงผลสรุปข้อมูล (Dashboard) ผู้ใช้งานสามารถวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์ได้ ทำให้เกิดความรวดเร็วในการเข้าถึงข้อมูลของผู้ใช้งาน ตอบสนองความต้องการใช้งานระดับผู้บริหารและเจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตร ทั้งในส่วนกลางและภูมิภาค รวมทั้ง ผู้ใช้งานจากหน่วยงานภาคีต่าง ๆ

► **ระบบบริการแผนที่ส่งเสริมการเกษตร (Song Serm Map: SSMAP)** เป็นคลังข้อมูลภูมิสารสนเทศของกรมส่งเสริมการเกษตร และเป็นเครื่องมือด้านภูมิสารสนเทศให้เจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตร ระบบแสดงข้อมูลเชิงพื้นที่ วิเคราะห์ และประมวลผลข้อมูล จำนวน 7 กลุ่มข้อมูล 128 ชั้นข้อมูล ซึ่งสนับสนุนการจัดทำแผนที่ประกอบการทำงานส่งเสริมการเกษตรได้ความสะดวกมากยิ่งขึ้น ปัจจุบันมีจำนวนการเข้าใช้งานสะสม จำนวน 3,462 ครั้ง (ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2568)

ภาพรวมระบบบริการแผนที่ส่งเสริมการเกษตร

DOAE SSMAP
ระบบบริการแผนที่ส่งเสริมการเกษตร

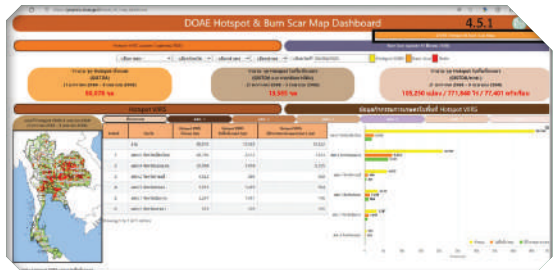
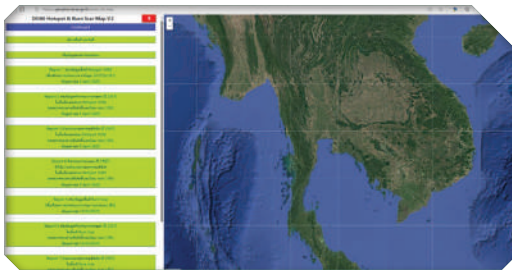
SSMap เป็นระบบแผนที่ที่ออกแบบเพื่อสนับสนุนเจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตร โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อรองรับการใช้งานเฉพาะทาง ทำให้การทำงานมีความสะดวกมากยิ่งขึ้น

- ค้นหาข้อมูล หรือพิกัดที่เกี่ยวข้องกับแผนที่
- การวิเคราะห์ข้อมูล ในด้านแผนที่ประเภทต่างๆ
- การวิเคราะห์ และจัดการข้อมูลทางภูมิศาสตร์ รองรับฟังก์ชันต่าง ๆ เช่น การค้นหาสถานที่, การวิเคราะห์พื้นที่, และการคำนวณระยะทาง
- จัดการ POI (point of interesting) เครื่องมือที่กล่าวถึงข้างต้นถูกพัฒนาเพื่อให้เจ้าหน้าที่สามารถใช้งานได้อย่างสะดวกมากยิ่งขึ้น

ข้อดีและประโยชน์ของระบบ

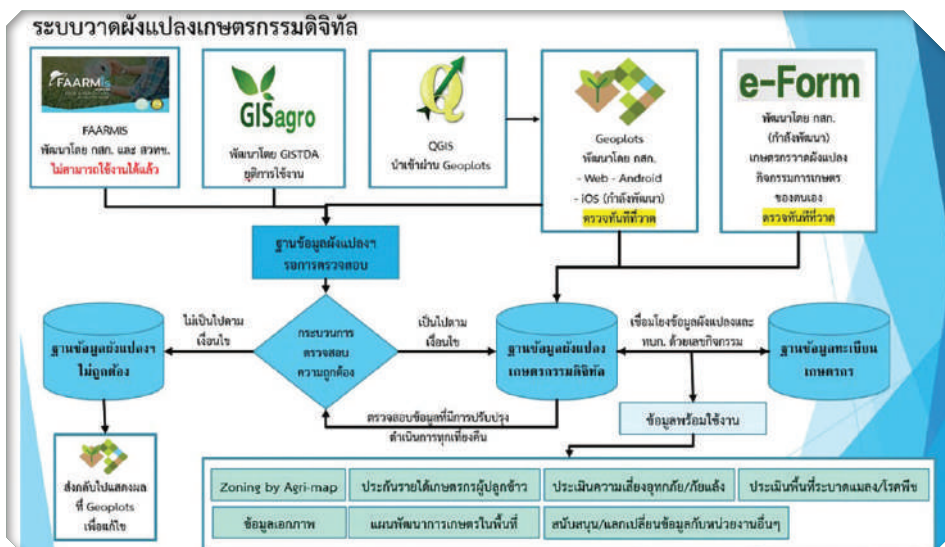
- เข้าถึงข้อมูลเร็ว** : ช่วยให้เจ้าหน้าที่จัดการและค้นหาข้อมูลอย่างรวดเร็ว
- วิเคราะห์ข้อมูล** : ช่วยวางแผนและแก้ปัญหาจากการเกษตร

► **ระบบ DOAE Hotspot & Burn Scar Map** เป็นเครื่องมือของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ใช้ติดตามสถานการณ์การเกิดจุดความร้อน (Hotspot) และพื้นที่เผาไหม้ (Burn Scar) ในพื้นที่การเกษตร และค้นหาแปลงของเกษตรกรที่มีความเสี่ยงในพื้นที่เผาไหม้ และได้พัฒนาให้เป็นระบบงานแบบออนไลน์ที่สามารถใช้งานบนคอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต และสมาร์ตโฟน ทำให้เจ้าหน้าที่ติดตามและรายงานสถานการณ์การเกิดจุดความร้อนในพื้นที่เกษตรได้เร็วขึ้น เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรสามารถเข้าถึงได้ทุกระดับ และนำข้อมูลไปใช้งานได้ง่ายภายใต้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 (Personal Data Protection Act: PDPA) อย่างเคร่งครัด

■ จัดทำผังแปลงเกษตรกรรมดิจิทัล

พัฒนาระบบวาดผังแปลงเกษตรกรรมดิจิทัล (Geoplots) เพื่อใช้เป็นเครื่องมืออำนวยความสะดวก ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ และให้บริการแก่เกษตรกรที่สะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในการขึ้นทะเบียน และปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร เจ้าหน้าที่จะเป็นผู้วาดผังแปลงเกษตรกรรมดิจิทัลเพื่อใช้ตรวจสอบแปลงเพาะปลูกไม่ให้ทับซ้อนกับเกษตรกรรายอื่น โดยมีการจัดทำผังแปลงเกษตรกรรมดิจิทัล และผ่านการตรวจสอบความถูกต้องเชิงตำแหน่งแล้ว จำนวน 15.36 ล้านแปลง คิดเป็นพื้นที่ 105.43 ล้านไร่

■ ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ DOAE e-Learning

กรมส่งเสริมการเกษตรมุ่งเน้นการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาเป็นกลไกสำคัญในการสนับสนุนการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพบุคลากร เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทการทำงานในยุคดิจิทัล และเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงองค์ความรู้อย่างทั่วถึง เท่าเทียม และต่อเนื่อง โดยส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ DOAE e-Learning ซึ่งเอื้อให้บุคลากรสามารถพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตรได้ทุกที่ ทุกเวลา

การพัฒนาบุคลากรดำเนินการในรูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสาน (Blended Learning) โดยออกแบบให้เหมาะสมกับลักษณะของหลักสูตรและกลุ่มเป้าหมาย ผสมผสานการเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์ การเรียนรู้ด้วยตนเอง และการฝึกปฏิบัติในสถานที่จริง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้และเสริมสร้างทักษะที่จำเป็นอย่างเป็นรูปธรรม แนวทางดังกล่าวช่วยลดข้อจำกัดด้านเวลาและงบประมาณในการเดินทาง เพิ่มความยืดหยุ่นในการบริหารจัดการฝึกอบรม และนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพบุคลากรอย่างมีประสิทธิภาพ และยั่งยืน

5.3 ปรับระบบและวิธีการทำงาน

■ ปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงานผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล

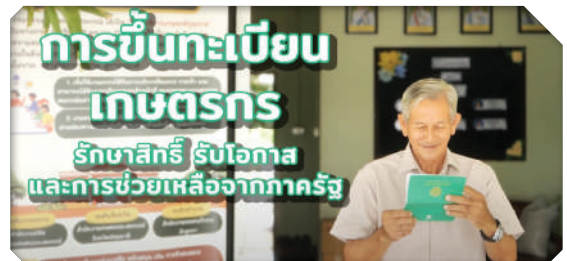
ขับเคลื่อนการปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงานด้วยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเป็นระบบมุ่งเน้นการลดขั้นตอนการทำงาน เพิ่มความรวดเร็ว ความถูกต้อง และความโปร่งใสของข้อมูล บูรณาการข้อมูลและการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานอย่างมีประสิทธิภาพก่อให้เกิดการเปลี่ยนผ่านสู่องค์กรดิจิทัลที่ทันสมัย สอดคล้องกับนโยบายภาครัฐและความต้องการของผู้รับบริการ

■ ขันทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร

รับขึ้นทะเบียนเกษตรกรในกลุ่มผู้ปลูกพืชทำไร่นาสวนผสม ทำนาเกลือและเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจ ทั้งเกษตรกรที่ทำการเกษตรในพื้นที่ที่มีเอกสารสิทธิ์และไม่มีเอกสารสิทธิ์ เพื่อทราบสถานการณ์การเพาะปลูกของเกษตรกรประมาณการผลผลิตที่จะออกสู่ตลาดในช่วงเวลาต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง โดยเกษตรกรเป็นผู้แจ้งการขึ้นทะเบียนเมื่อทำการเพาะปลูกพืชแล้ว และรับขึ้นทะเบียนผู้ให้บริการทางการเกษตร (Agri Service Provider) ปัจจุบันมีเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรกับกรมส่งเสริมการเกษตรและยังไม่สิ้นสภาพการเป็นเกษตรกร จำนวน 6.7 ล้านครัวเรือน ผลจากการขึ้นทะเบียน พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 มีเกษตรกรปรับปรุงข้อมูลกิจกรรมการเกษตร จำนวน 6.13 ล้านครัวเรือน 15.56 ล้านแปลง เนื้อที่ทำการเกษตร จำนวน 105.11 ล้านไร่ (เนื้อที่สะสม) ทั้งนี้ได้พัฒนาระบบขึ้นทะเบียนผู้ให้บริการทางการเกษตรออนไลน์ ผ่านเว็บไซต์ <https://emachine.doae.go.th> และ Mobile Application Agri Service Provider โดยเปิดใช้งานเมื่อเดือนมีนาคม พ.ศ. 2568 ผลการขึ้นทะเบียนผู้ให้บริการทางการเกษตร มีผู้ประกอบการจำนวน 871 ราย และ เครื่องจักรกลการเกษตร จำนวน 1,106 รายการ

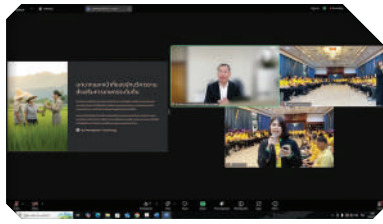
จากข้อมูลการขึ้นทะเบียนเกษตรกรสามารถประมวลผลและจัดทำเป็นสถิติข้อมูลในรายงาน Farmer Map (<https://aiu.doae.go.th>) เพื่อใช้ประโยชน์ในการวางแผนการส่งเสริมการเกษตรและพัฒนาเกษตรกร และใช้เป็นข้อมูลประกอบการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติด้านพืช โครงการประกันภัยพืชผล (ข้าวนาปี และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์) และโครงการ มาตรการภาครัฐอื่นๆ เช่น โครงการสนับสนุนเงินช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปี พ.ศ. 2568 จำนวน 850,190 ครัวเรือน เนื้อที่เพาะปลูก 11,839,409.83 ไร่ โดยธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) จ่ายเงินช่วยเหลือจำนวน 849,819 ครัวเรือน เป็นเงิน 6,979.30 ล้านบาท และโครงการสนับสนุนช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปีและส่งเสริมการเพาะปลูกให้เหมาะสมกับศักยภาพพื้นที่ ปีการผลิต 2568/69 จำนวน 4,128,019 ครัวเรือน เนื้อที่เพาะปลูก 52,977,082.22 ไร่ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) จ่ายเงินช่วยเหลือจำนวน 4,121,570 ครัวเรือน เป็นเงิน 33,914.77 ล้านบาท

5.4 พัฒนาศักยภาพบุคลากรทุกระดับ และสร้างโอกาสความก้าวหน้าในสายอาชีพ

■ พัฒนาบุคลากรแบบต่อเนื่อง

พัฒนาบุคลากรตามระดับอายุงานตั้งแต่เข้ารับการบรรจุแต่งตั้งจนก้าวเข้าสู่ตำแหน่งระดับที่สูงขึ้น เสริมสร้างสมรรถนะเพื่อการบริหารงานในอนาคต ใช้รูปแบบวิธีการพัฒนาที่หลากหลายและทันสมัย ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นช่องทางสร้างการเรียนรู้ที่สำคัญ โดยดำเนินการตามแนวทางการพัฒนาบุคลากรภาครัฐ พ.ศ. 2566 – 2570 ของสำนักงาน ก.พ. เพื่อมุ่งสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้แบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มบุคลากรแรกบรรจุ (New Entry) กลุ่มบุคลากรที่มีประสบการณ์ (Professional Personnel) กลุ่มบุคลากรที่มีบทบาทหัวหน้างาน (Frontline Manager) กลุ่มบุคลากรที่ทำหน้าที่ผู้อำนวยการสำนัก/กอง (Functional Manager) และกลุ่มบุคลากรที่ดำรงตำแหน่งประเภทบริหาร (Organization & Business Leader) ซึ่งสามารถดำเนินการพัฒนาเจ้าหน้าที่โดยกรมส่งเสริมการเกษตร จำนวน 3,979 คน พัฒนาโดยหน่วยงานภายนอก จำนวน 380 คน และการเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) จำนวน 8,635 คน นอกจากนี้ ยังได้ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่จัดทำแผนพัฒนาตนเอง (IDP) เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาจุดอ่อน เสริมจุดแข็งของตนเอง โดยมีผู้ดำเนินการพัฒนาตนเองตามแผนพัฒนาตนเอง (IDP) จนสำเร็จ จำนวน 6,543 คน และพัฒนาโดยวิธีการอื่น ๆ เช่น KM จำนวน 350 คน

5.5 พัฒนาสำนักงานให้เป็น Smart Office

■ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัล

พัฒนาด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ เสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเป็นระบบ โดยพัฒนาระบบ Security Information and Event Management (SIEM) เพื่อรวบรวม วิเคราะห์ และจัดการข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ภายในองค์กรแบบเรียลไทม์ บันทึกเหตุการณ์ด้านความปลอดภัยจากอุปกรณ์เครือข่ายทุกระดับ พร้อมทั้งนำระบบ Security Orchestration Automation and Response (SOAR) มาใช้เป็นกลไกในการตอบสนองอัตโนมัติเมื่อพบภัยคุกคาม ช่วยให้การควบคุม ปิดกั้น และแก้ไขเหตุการณ์ทำได้อย่างทันท่วงที นอกจากนี้ ยังได้พัฒนาทักษะบุคลากรให้สามารถใช้เครื่องมือ วิเคราะห์ เหตุการณ์ และปรับปรุงกฎ นโยบาย การตรวจจับและตอบสนองภัยคุกคามได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อยกระดับความพร้อมด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ของหน่วยงาน

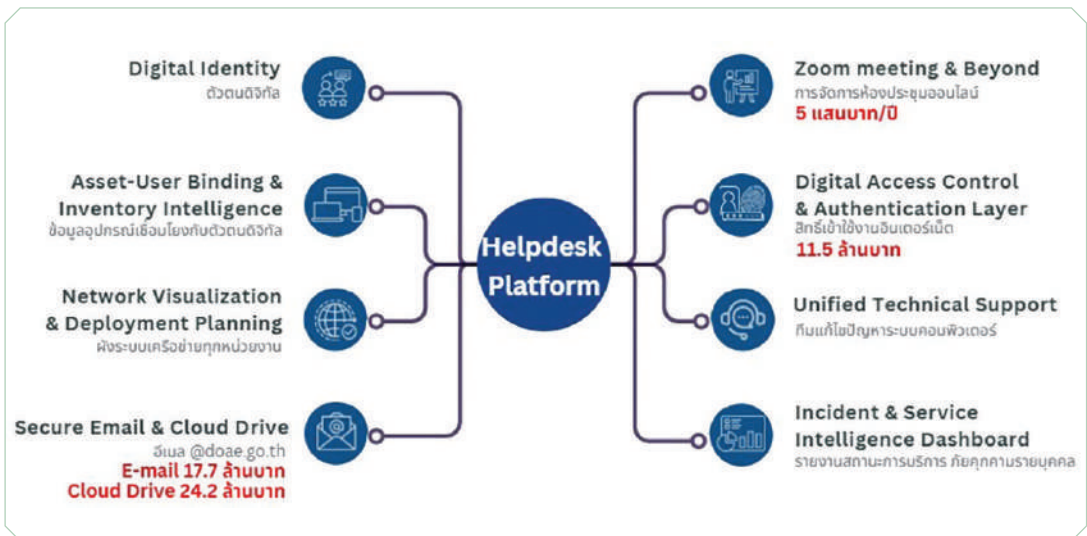
■ พัฒนาบัญชีอีเมลด้วยพื้นที่จัดเก็บออนไลน์

ยกระดับบริการด้านอีเมลหน่วยงาน (@doae.go.th) ควบคู่กับการพัฒนาพื้นที่จัดเก็บเอกสารออนไลน์ เพื่อสนับสนุนการทำงานร่วมกันภายในหน่วยงานอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีเป้าหมายคือ

- ▶ **พัฒนาบริการพื้นที่จัดเก็บเอกสารออนไลน์** เชื่อมโยงการใช้งานบัญชีอีเมลของกรมส่งเสริมการเกษตร (@doae.go.th)
- ▶ **เพิ่มประสิทธิภาพการใช้งานระบบอีเมลและการบริหารจัดการเอกสารราชการ** ให้ความปลอดภัย และสามารถติดตาม ตรวจสอบการใช้งานได้
- ▶ **กำหนดมาตรการความมั่นคงปลอดภัยของระบบอีเมลและบริการเอกสารออนไลน์** ลดความเสี่ยงจากภัยคุกคามและการสูญหายของข้อมูลสำคัญของทางราชการ
- ▶ **สนับสนุนการจัดเก็บเอกสารบนระบบคลาวด์ที่เชื่อมโยงกับบัญชีอีเมล** ช่วยให้เจ้าหน้าที่สามารถเข้าถึงเอกสารได้ทุกที่ทุกเวลา

■ การให้บริการ Helpdesk และ IT Support

พัฒนา Helpdesk platform ซึ่งทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางข้อมูลด้านครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ บริการดิจิทัลและข้อมูลการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลกรมส่งเสริมการเกษตร จำนวน 1,030 หน่วยงานทั่วประเทศ จัดเก็บข้อมูลที่ครอบคลุมเจ้าหน้าที่ผู้ใช้งาน อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์เครือข่าย ความต้องการใช้ระบบและบริการดิจิทัล เช่น แผนผังเครือข่าย การให้บริการอีเมล และระบบสนับสนุนอื่น ๆ ซึ่งเป็นข้อมูลสำคัญสำหรับการวางแผนและพิจารณาด้านงบประมาณ การจัดหา และการดูแลด้านเทคโนโลยีดิจิทัลให้สอดคล้องกับภารกิจกรมส่งเสริมการเกษตรในทุกมิติ

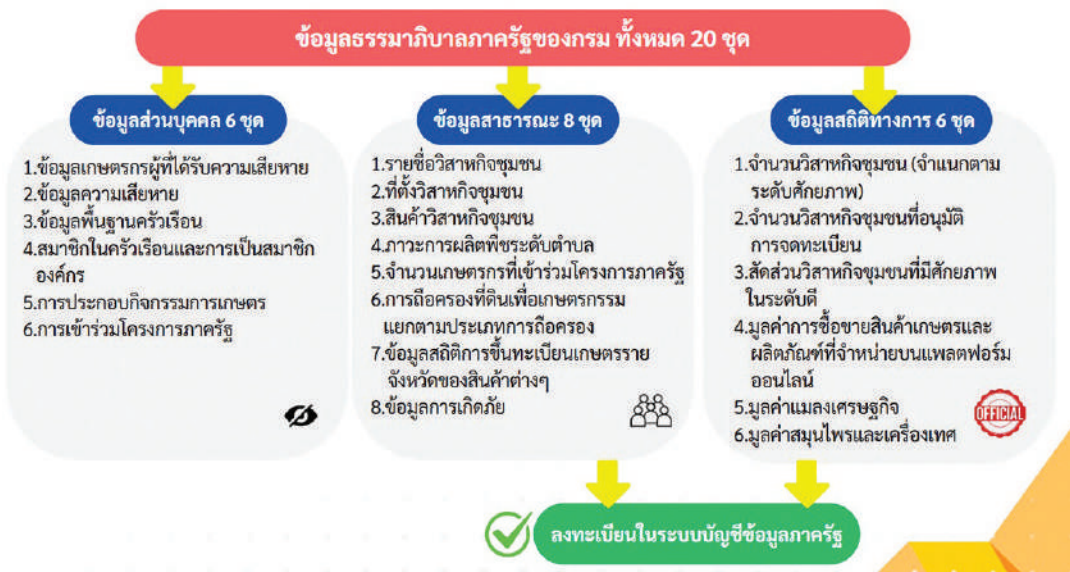
5.6 พัฒนาการสู่ระบบราชการ 4.0 และปรับโครงสร้างองค์กรให้เหมาะสม

■ ขับเคลื่อน Open data/Data governance

จัดทำข้อมูล/นโยบาย ดังนี้

▶ บัญชีข้อมูลภาครัฐกรมส่งเสริมการเกษตร (DOAE Government Data Catalog)

จัดทำบัญชีข้อมูลภาครัฐจากชุดข้อมูลที่สำคัญของหน่วยงานให้อยู่ในรูปแบบตารางที่มีลักษณะ เป็นโครงสร้าง (Structure Data) หรือเป็นข้อมูลที่อยู่ในรูป Machine Readable สามารถสืบค้นเนื้อหาข้อมูลในเอกสารได้ตามมาตรฐานการจัดทำบัญชีข้อมูลภาครัฐของสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) ดำเนินการ จำนวน 20 ชุดข้อมูลในรูปแบบที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน (<http://catalog.doe.go.th>) ได้แก่ ชื่อชุดข้อมูล คำอธิบาย ชุดข้อมูลและทรัพยากรชุดข้อมูล (Metadata) โดยมีข้อมูลที่สามารถเปิดเผยและให้บริการสู่สาธารณะได้ จำนวน 14 ชุดข้อมูล (ข้อมูลสาธารณะ 8 ชุด และข้อมูลสถิติทางการ 6 ชุด) โดยได้ลงทะเบียนในระบบบัญชีข้อมูลภาครัฐเรียบร้อยแล้ว ซึ่งถือเป็นการบูรณาการบัญชีข้อมูลเข้าด้วยกัน และใช้ประโยชน์บัญชีข้อมูลร่วมกันภายใต้มาตรฐานเดียวกัน โดยสามารถติดตามการคงอยู่และวงจรชีวิตของชุดข้อมูลเพื่อให้บัญชีข้อมูลภาครัฐมีความสมบูรณ์พร้อมใช้อยู่เสมอ

▶ จัดทำนโยบายธรรมาภิบาลข้อมูลกรมส่งเสริมการเกษตร

จัดทำร่างคำสั่งคณะกรรมการธรรมาภิบาลข้อมูลกรมส่งเสริมการเกษตร และร่างนโยบายธรรมาภิบาลข้อมูลกรมส่งเสริมการเกษตร เพื่อให้การบริหารจัดการข้อมูลเป็นไปอย่างเหมาะสมมีประสิทธิภาพ ถูกต้อง ครบถ้วน มั่นคงปลอดภัย และสามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งป้องกันภัยคุกคามหรือปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการบริหารจัดการและการใช้ข้อมูล ตลอดจนเกิดความสอดคล้องกับกรอบธรรมาภิบาล สามารถบูรณาการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูล โดยกำหนดสิทธิ หน้าที่ ความรับผิดชอบในการบริหารจัดการข้อมูล ตั้งแต่การเก็บรวบรวม การใช้ การประมวลผล รวมถึง

การเปิดเผยข้อมูล โดยร่างนโยบายธรรมาภิบาลข้อมูล ประกอบด้วย นโยบาย 8 ด้าน คือ นโยบายการบริหารจัดการวงจรชีวิตข้อมูล นโยบายคุณภาพข้อมูล นโยบายการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูล นโยบายการจัดหมวดหมู่และชั้นความลับข้อมูล นโยบายความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูล นโยบายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล นโยบายการเปิดเผยข้อมูล และนโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยง

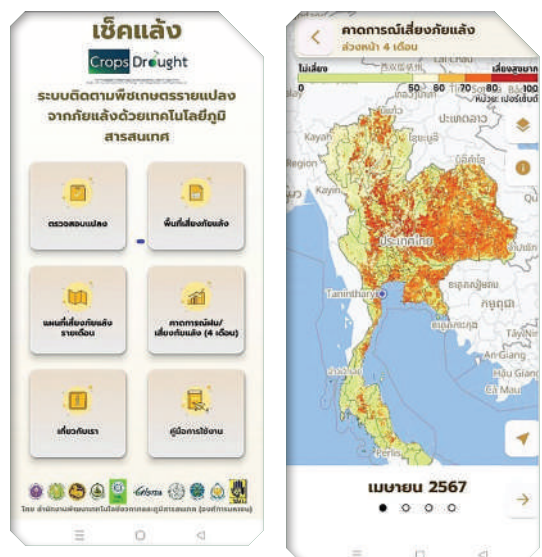
■ ร่วมมือกับหน่วยงานภาคีเครือข่าย

▶ สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน)

เป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการวิจัย โครงการประเมินพื้นที่เสี่ยงภัยแล้งและความเสียหายของพืชเกษตรรายแปลงด้วยเทคโนโลยีภูมิสารสนเทศ ระยะที่ 2 ภายใต้ทุนอุดหนุนการวิจัยและนวัตกรรมจากสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ ในปี พ.ศ. 2565 (ระยะที่ 1) และปี พ.ศ. 2566 (ระยะที่ 2) ซึ่งนักวิจัยได้ร่วมกันพัฒนาแบบจำลองการประเมินพื้นที่เสี่ยงภัยแล้ง (DRI) และแบบจำลองการประเมินความเสียหายของพืชเกษตรรายแปลง (CDAI) รวมถึงการพัฒนาแพลตฟอร์มนำเสนอข้อมูลทั้งในรูปแบบเว็บไซต์และโมบายแอปพลิเคชันให้แก่ผู้ใช้งานนำมาเป็นเครื่องมือช่วยในการทำงานของเจ้าหน้าที่ของกรมส่งเสริมการเกษตร ทำให้เจ้าหน้าที่สามารถวิเคราะห์สถานการณ์ความแห้งแล้งในแปลงเกษตรและเตรียมความพร้อม ฝ้าระวัง รวมถึงวางแผนป้องกันพื้นที่เกษตร ทำให้ลดพื้นที่เสียหายของพืชจากภัยแล้ง และลดภาระการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรของภาครัฐได้ โดยมีสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมชลประทาน กรมอุตุนิยมวิทยา กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ร่วมดำเนินการ

▶ กรมพัฒนาที่ดิน

ประสานความร่วมมือในการจัดทำและแลกเปลี่ยนเทคโนโลยีข้อมูลสารสนเทศ การพัฒนาที่ดินและการส่งเสริมการเกษตร ข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ข้อมูลสำมะโนที่ดิน ข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้อง และการใช้ข้อมูลร่วมกันอย่างเป็นเอกภาพ เพื่อเกิดการบูรณาการเกษตรกรทุกมิติ และส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการให้บริการ และดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ที่สนับสนุนภารกิจของทั้งสองฝ่าย โดยได้มีการประชุมหารือแผนกิจกรรมภายใต้ความร่วมมือฯ ประกอบด้วย 5 กิจกรรม กิจกรรมแลกเปลี่ยนข้อมูลสำหรับใช้ดำเนินงานตามภารกิจหน่วยงาน กิจกรรมส่งเสริมการใช้งานแพลตฟอร์มของกรมพัฒนาที่ดิน กิจกรรมขยายผลงานวิจัยของกรมพัฒนาที่ดินในงานส่งเสริมการเกษตร กิจกรรมตรวจสอบดินในแปลงใหญ่ทุกแปลง ดำเนินการโดยหมอดินอาสา และกิจกรรมส่งเสริมประชาสัมพันธ์ความรู้เรื่องดิน และส่งเสริมการเกษตรในแปลงของเกษตรกร

► กรมหม่อนไหม

ลงนามบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือ การส่งเสริมทางวิชาการและข้อตกลงการแบ่งปันข้อมูล ส่วนบุคคล (Personal data sharing agreement) เพื่อส่งเสริม สนับสนุน การถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เหมาะสม ในการพัฒนาอาชีพด้านหม่อนไหมตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ เกิดการสร้างรายได้ที่มั่นคงและยั่งยืน และแลกเปลี่ยนด้านงานวิชาการนำไปสู่การพัฒนาอาชีพ ด้านการเกษตรที่ปลอดภัยและรักษาสิ่งแวดล้อม

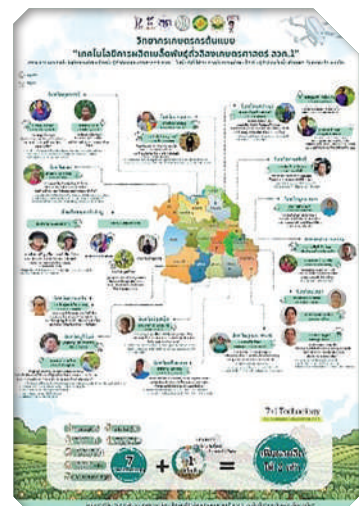
■ ปรับปรุงโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการการแบ่งหน่วยงานภายใน อัตรากำลัง สมรรถนะและทักษะของข้าราชการ กรมส่งเสริมการเกษตร

ศึกษาวิเคราะห์โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการที่เหมาะสมของกรมส่งเสริมการเกษตร ปรับปรุง ร่างกฎกระทรวงและจัดทำร่างรายละเอียดคำชี้แจงประกอบการปรับปรุงโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการ รวมทั้งศึกษาวิเคราะห์การแบ่งหน่วยงานภายในและอัตรากำลังของกรมส่งเสริมการเกษตรให้สอดคล้องกับ โครงสร้างใหม่ พร้อมจัดทำร่างรายละเอียดการแบ่งหน่วยงานภายในและการจัดตำแหน่งตามโครงสร้างใหม่ นอกจากนี้ยังมีการจัดทำแผนอัตรากำลังระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2570 - 2572) ให้สอดคล้องกับบทบาทภารกิจ และโครงสร้างที่ปรับปรุงใหม่เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และจัดทำสมรรถนะเฉพาะ ตามลักษณะงานและทักษะของข้าราชการให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไป

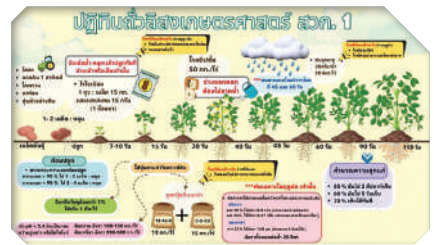
5.7 ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร

■ โครงการวิจัย “ยกระดับชุมชนสู่การผลิตเมล็ดพันธุ์ถั่วลิสงพันธุ์เกษตรศาสตร์ สวก.1”

สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) หรือ สวก. ได้สนับสนุนทุนวิจัยโดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อขยายผล เทคโนโลยีการผลิตเมล็ดพันธุ์ ถั่วลิสงพันธุ์เกษตรศาสตร์ สวก.1 ในพื้นที่ที่มีศักยภาพของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2) เสริมสร้าง เครือข่ายเกษตรกรผู้ปลูกถั่วลิสงพันธุ์เกษตรศาสตร์ สวก.1 ตลอดห่วงโซ่อุปทาน 3) และศึกษาวิเคราะห์จุดคุ้มทุนและผลตอบแทน ทางเศรษฐกิจจากการผลิตในพื้นที่ขนาด 1 ไร่ 3 ไร่ และ 5 ไร่ โดยมีกิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตเมล็ดพันธุ์ถั่วลิสง พันธุ์เกษตรศาสตร์ สวก. 1 การเชื่อมโยงเครือข่าย และกิจกรรมพัฒนา วิทยากรเกษตรกรเพื่อยกระดับชุมชนสู่การผลิต โดยการจัดทำแปลง ต้นแบบ จำนวน 156 ไร่ เกษตรกร 490 ราย ผลผลิตรวมทั้งหมด

27,652.19 กิโลกรัม ผลการดำเนินการ พบว่า การถ่ายทอดเทคโนโลยีแบบเข้มข้นผ่านแปลงต้นแบบ ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้เชิงปฏิบัติที่ต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ มีวิทยากรต้นแบบ (ToT) จำนวน 24 ราย และจัดตั้งชุมชนต้นแบบ 20 ชุมชน สำหรับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีการใช้อยู่ชีวภาพไรโซเบียม ร่วมกับการใช้อยู่อินทรีย์ของกรมวิชาการเกษตรและการใช้เทคโนโลยีตามคำแนะนำของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่า ต้นทุนค่าปุ๋ยและค่าแรงงานในการผลิตถั่วลิสงสูง แต่มีรายได้ที่เป็นกำไรจากฝักสด และในพื้นที่ที่มีผลผลิตสูงเกิน 400 กิโลกรัมต่อไร่ มีโอกาสคืนทุนเร็วและมีกำไรสูงกว่ามาตรฐาน ส่วนในพื้นที่ที่ผลผลิตต่ำคือ น้อยกว่า 100 กิโลกรัมต่อไร่ จะเสี่ยงต่อการขาดทุนหากราคาฝักสดตกต่ำ การเพิ่มผลผลิตด้วยการจัดการดินน้ำและใช้พันธุ์ที่มีเปอร์เซ็นต์ความงอกสูง โดยปลูกในพื้นที่ขนาดเล็ก (1-3 ไร่) จะคุ้มทุนเร็วขึ้นและเหมาะสมกับบริบทของเกษตรกรส่วนใหญ่ในภูมิภาคนี้ที่มีการปลูกถั่วลิสงในพื้นที่ขนาดเล็ก ประมาณ 0.5 - 1 ไร่

■ โครงการวิจัย “การส่งเสริมและพัฒนาระบบการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตถั่วเหลืองพันธุ์เกษตรศาสตร์ 80 เพื่อเพิ่มผลผลิตและคุณภาพในพื้นที่ภาคเหนือและภาคกลาง”

กรมส่งเสริมการเกษตร ร่วมกับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้ดำเนินงานโครงการวิจัย โดยได้รับทุนสนับสนุนจากสำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) หรือ สวก. เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตเมล็ดพันธุ์ถั่วเหลือง “พันธุ์เกษตรศาสตร์ 80” ให้ได้คุณภาพและผลผลิตสูง พร้อมขยายผลสู่เกษตรกรในพื้นที่จังหวัดลพบุรี พิษณุโลก และอุตรดิตถ์ ครอบคลุมฤดูฝน ปี พ.ศ. 2567 และฤดูแล้ง

ปี พ.ศ. 2568 โดยเน้นกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) มีข้อค้นพบสำคัญจากการดำเนินงานในพื้นที่จังหวัดอุดรดิตถ์ ที่พบว่าวิธีการปลูกแบบ “หวาน” (วิธีดั้งเดิม) ที่อัตรา 30 กก./ไร่ ให้ผลผลิตสูงสุดถึง 211.60 กก./ไร่ (ผลผลิตภาพรวมของจังหวัดสูงกว่าพื้นที่อื่นอย่างมีนัยสำคัญ) เหมาะสมและให้ผลดีที่สุดในบริบทพื้นที่ ดีกว่าการหยอดเป็นแถว โดยดำเนินกิจกรรมในฤดูแล้ง ปี พ.ศ. 2568 ในแปลงขยายผลและแปลงเปรียบเทียบวิธีการปลูกและอัตราเมล็ดพันธุ์

■ **โครงการส่งเสริมเทคโนโลยีการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร (พริก) ในศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) กระดับศึกษา ศพก. จังหวัดแพร่ และจังหวัดสุรินทร์**

ดำเนินงานภายใต้โครงการ Improvement of Rural Agricultural Technology Extension System in Asia (RATES) ปีที่ 3 ร่วมกับ Asian Food and Agriculture Cooperation Initiative (AFACI) จากสาธารณรัฐเกาหลี โดยมีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เป็นที่ปรึกษา โครงการนี้มุ่งเน้นการศึกษาเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มมูลค่าพริก ซึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจสำคัญ ผ่านกลไกของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ในพื้นที่ 2 จังหวัดเป้าหมาย คือ อำเภอนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่ และอำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบเทคโนโลยีการผลิตพริก 3 รูปแบบ ได้แก่ เทคโนโลยีจากสาธารณรัฐเกาหลี เทคโนโลยีจากนักวิชาการ และเทคโนโลยีแบบดั้งเดิมของเกษตรกร และเพื่อสังเคราะห์แนวปฏิบัติที่เหมาะสม (Best Practices) ในการส่งเสริมการเกษตรผ่าน ศพก. และจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการขับเคลื่อนงานส่งเสริมการเกษตรในระดับพื้นที่และระดับประเทศ **กรณีศึกษาจังหวัดแพร่** พบว่าด้านผลผลิตและคุณภาพเทคโนโลยีของเกษตรกรให้ผลผลิตต่อไร่สูงที่สุด (901.1 กก./ไร่) ในขณะที่เทคโนโลยีของนักวิชาการให้ผลผลิตต่อตันสูงที่สุด (470.7 กรัม/ตัน) ด้านคุณภาพ: เทคโนโลยีของนักวิชาการโดดเด่นที่สุดในด้านคุณภาพผลผลิต โดยให้น้ำหนักเฉลี่ยต่อผลสูงสุด เทคโนโลยีเกาหลี: มีผลผลิตและคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง โดยเน้นการควบคุมระบบที่ได้มาตรฐานสูงแต่ต้องใช้เงินลงทุนด้านโรงเรือนและอุปกรณ์มากกว่ารูปแบบอื่น

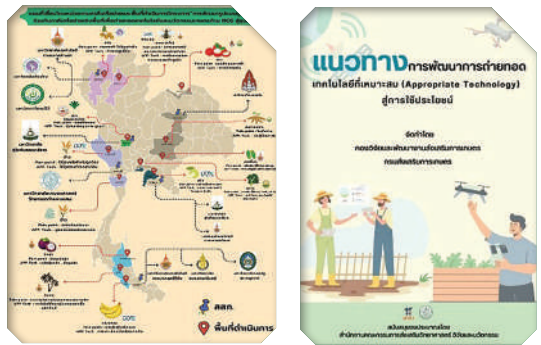
กรณีศึกษา จ.สุรินทร์ เทคโนโลยีเกาหลี: มีมาตรฐานสูง ควบคุมคุณภาพและลดความเสี่ยงโรคได้ดีเนื่องจากเป็นระบบปิดในโรงเรือน แต่มีข้อจำกัดเรื่องต้นทุนการติดตั้งระบบที่สูง เทคโนโลยีนี้กวีวิชาการ: โดยอิงตามหลักวิชาการและมาตรฐาน GAP มีความแม่นยำและเหมาะสมกับพื้นที่ เทคโนโลยีเกษตรกร: เน้นประสบการณ์จริง ต้นทุนต่ำ ใช้วัสดุที่หาได้ง่ายในท้องถิ่น แต่มีความเสี่ยงต่อสภาพแวดล้อมที่แปรปรวน โดยการทดลองในพื้นที่สุรินทร์ประสบปัญหาจากปัจจัยภายนอก เช่น ความไม่สงบตามแนวชายแดนและความแปรปรวนของภูมิอากาศ (ฝนตกหนักและน้ำท่วม) ทำให้ไม่สามารถประเมินผลเทคโนโลยีเกาหลีในแปลงทดลองได้เต็มที่ แต่พบว่าการบูรณาการความรู้ระหว่างเกษตรกรต้นแบบและนักวิชาการช่วยให้เกิดรูปแบบการถ่ายทอดความรู้ที่มีประสิทธิภาพ

โครงการ “การพัฒนารูปแบบบูรณาการร่วมกับภาคีเครือข่ายเชิงพื้นที่เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตร ด้าน BCG สู่ชุมชน”

กองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (กสว.) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) ได้สนับสนุนงบประมาณด้านวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (ววน.) ปี พ.ศ. 2568 เพื่อสนับสนุนงานมูลฐาน (Fundamental Fund: FF) พัฒนารูปแบบการบูรณาการการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายในการถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตรที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ รวมทั้งเสริมสร้างศักยภาพเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรและชุมชนให้สามารถบริหารจัดการพื้นที่ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมได้อย่างยั่งยืน เพื่อพัฒนากลไกการขับเคลื่อนงานส่งเสริมการเกษตรเชิงพื้นที่ให้มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับแนวทางเศรษฐกิจ BCG (Bio - circular - green Economy) โดยมีพื้นที่นำร่องรวม 12 พื้นที่ รูปแบบบูรณาการร่วมกับภาคีเครือข่ายเชิงพื้นที่สรุปได้เป็น “5 STEPS การถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เหมาะสม” เพื่อให้เกิดกระบวนการส่งเสริมและถ่ายทอดเทคโนโลยีแก่เกษตรกรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

จากการดำเนินงานพบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะที่เพิ่มขึ้นในการบูรณาการการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายในพื้นที่ สามารถเชื่อมโยงเทคโนโลยีที่เหมาะสมทางวิชาการสู่การปฏิบัติจริงในระดับ

ชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกษตรกรในพื้นที่นำร่องได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เหมาะสม สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการผลิต เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการ ลดต้นทุน และยกระดับคุณภาพชีวิตของตนเองและชุมชนได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยภาพรวม กระบวนการ 5 STEPS ช่วยให้เกิดการขับเคลื่อนงานส่งเสริมการเกษตรเชิงพื้นที่อย่างเป็นระบบ ส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่และเกษตรกร เกิดการพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรมที่สามารถนำไปใช้ได้จริงในพื้นที่ และสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจ BCG ที่มุ่งเน้นการเติบโตอย่างสมดุลและยั่งยืน

5 STEPS แนวทางการถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เหมาะสม

5.8 สร้างการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและประชาสัมพันธ์

กรมส่งเสริมการเกษตรดำเนินการสร้างการรับรู้และการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารงานส่งเสริมการเกษตรตามนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อให้ข้อมูลด้านการเกษตรที่ถูกต้อง รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ สร้างความสัมพันธ์อันดีกับกลุ่มเป้าหมาย หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสื่อมวลชน เพื่อเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง สร้างภาพลักษณ์และความเชื่อมั่นที่ดีต่อกรมส่งเสริมการเกษตรในเชิงบวก โดยมีกิจกรรมสำคัญในปี พ.ศ. 2568 ดังนี้

■ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อต่าง ๆ

- ▶ **สื่อมวลชน:** ผลิตข่าวเพื่อเผยแพร่ 85 ชิ้นงาน
 - ▶ **สื่อสังคมออนไลน์ (Facebook กรมส่งเสริมการเกษตร):** ผลิตสื่อออนไลน์ 71 ชิ้นงาน
- เพื่อสร้างการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย Album Content 13 ชิ้นงาน วิดีโอ 40 ชิ้นงาน Infographic 18 ชิ้นงาน

■ สร้างความสัมพันธ์และภาพลักษณ์

- ▶ **กิจกรรมพบสื่อมวลชน (Meet the press):** จัด 3 ครั้ง เพื่อสร้างความสัมพันธ์กับสื่อและประชาสัมพันธ์การดำเนินงานขับเคลื่อนงานส่งเสริมในพื้นที่ เช่น เกษตรมูลค่าสูง พิธีทำขวัญนาเกลือ และการส่งเสริมกาแฟ/แมลงเศรษฐกิจ
- ▶ **กิจกรรมสร้างภาพลักษณ์ที่ดี:** จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์รณรงค์ DOAE Greenify และสนับสนุนสื่อให้หน่วยงานในครอบคลุมทุกจังหวัด

■ พัฒนาและบริการสื่อส่งเสริมการเกษตร

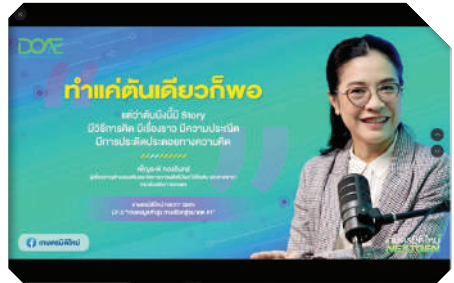
▶ **พัฒนาสื่อวิชาการ:** พัฒนาสื่อเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่และพัฒนาอาชีพเกษตรกร รวมถึงใช้ในการสื่อสารภายใน สื่อที่พัฒนาขึ้น เช่น วารสารส่งเสริมการเกษตรในรูปแบบไฟล์อิเล็กทรอนิกส์และ Interactive คลิปองค์ความรู้ Video Podcast รายการ “เกษตรมิติใหม่ NEXT GEN” Digital Content องค์ความรู้ด้านอารักขาพืช (Pests Crisis) สื่อสนับสนุนกิจกรรม/โครงการต่าง ๆ (Motion Graphic, Infographic, เอกสารคำแนะนำ) สื่อสิ่งพิมพ์ในงานพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ประจำปี พ.ศ. 2568 การจัดเก็บสื่ออย่างเป็นระบบและพร้อมให้บริการผ่าน <https://mediatank.doe.go.th/> และโซเชียลมีเดียหลัก เป็นต้น

▶ **ห้องสมุดออนไลน์ Hibrary:** ให้บริการผ่านแอปพลิเคชัน/เว็บไซต์ Hibrary กรมส่งเสริมการเกษตร (เปิดใช้งาน 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2568) เพื่อส่งเสริมการเข้าถึง e-Book, e-Magazine และ e-Newspaper มีผู้ลงทะเบียน จำนวน 1,256 ราย

▶ **คลังความรู้เกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร:** พัฒนาเป็นศูนย์กลางข้อมูลด้านการเกษตรในรูปแบบดิจิทัล (เปิดใช้งาน 17 กันยายน พ.ศ. 2568) เพื่อรวบรวมองค์ความรู้/ข่าวสารอย่างเป็นระบบและเผยแพร่แก่กลุ่มเป้าหมาย มีผู้เข้าชม 248 ราย จัดทำหมวดหมู่รวม 18 หมวด และนำเข้าองค์ความรู้/ข่าวสารรวม 100 เรื่อง ผ่าน <https://khlankaset.doe.go.th>

■ สถานีวิทยุกระจายเสียงเพื่อการเกษตร A.M. 1386 KHz

▶ **โรงเรียนเกษตรทางไกล:** จัดหลักสูตร “แพลนต์เบส (Plant Based) พืชแห่งอนาคต” เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ด้านการปลูกพืชแพลนต์เบส มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมรวม 592 คน

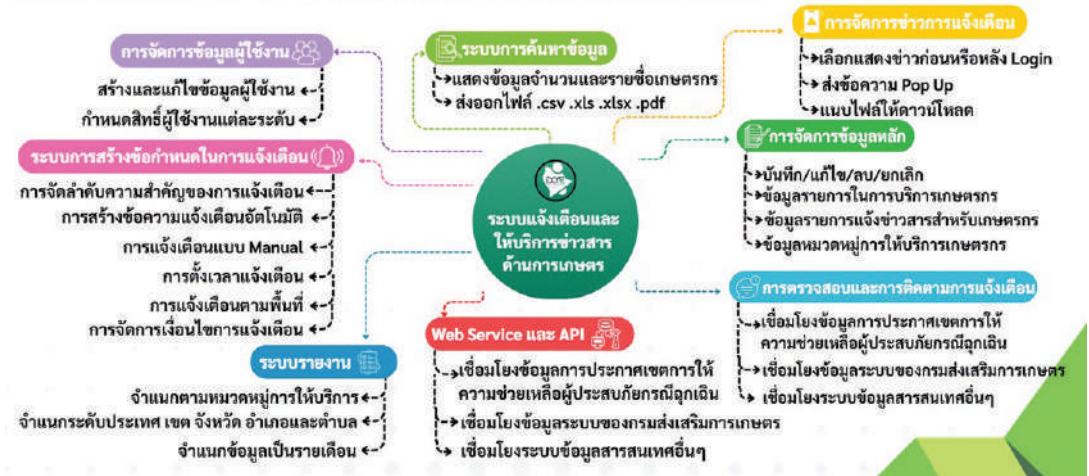
► **รายการวิทยุ Future Focus:** ผลิตรายการเพื่อเผยแพร่ข้อมูลการเกษตรที่ทันสมัย และเป็นประโยชน์ ผ่านสถานีวิทยุฯ และสถานีเครือข่าย 3 แห่ง รวม 15 ครั้ง

► **พัฒนารูปแบบการจัดรายการวิทยุผ่านสื่อโซเชียลมีเดีย:** เพื่อขยายฐานผู้ฟังให้ทันสมัย และน่าสนใจยิ่งขึ้น

■ ระบบการแจ้งเตือนและการให้บริการข่าวสารด้านการเกษตร

พัฒนาระบบการแจ้งเตือนและการให้บริการข่าวสารด้านการเกษตร เพื่อแจ้งเตือนข่าวสาร และการให้บริการด้านการเกษตรได้ โดยสามารถเชื่อมโยงกับระบบฐานข้อมูลของกรมส่งเสริมการเกษตร และสามารถคัดกรองกลุ่มเป้าหมายให้ตรงตามสถานการณ์ได้ เป็นการเพิ่มช่องทางการติดต่อสื่อสาร และแจ้งเตือนข่าวสารและการให้บริการด้านการเกษตร ไปยังเกษตรกรโดยตรงได้อย่างสะดวก รวดเร็ว ผ่านโมบายแอปพลิเคชัน

องค์ประกอบของระบบการแจ้งเตือนและการให้บริการข่าวสารด้านการเกษตร

ส่วนที่ 4

รางวัล

ผลการประเมินองค์กรคุณธรรม

กรมส่งเสริมการเกษตรได้รับผลการประเมินองค์กรคุณธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ตามเกณฑ์การประเมินของคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ อยู่ในระดับ “คุณธรรมต้นแบบ” และได้รับมอบเกียรติบัตรผลการประเมินองค์กรคุณธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 จากนายวิณะโรจน์ ทรัพย์ส่งสุข ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประธานอนุกรรมการส่งเสริมคุณธรรม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2568 ณ ห้องประชุมกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งการประเมินองค์กรคุณธรรม คือ การประเมินระดับขององค์กร ว่าเป็นองค์กรหรือหน่วยงานที่ผู้นำและสมาชิกขององค์กรแสดงเจตนารมณ์และมุ่งมั่นที่จะดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมในองค์กร ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมทางศาสนา น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและวัฒนธรรมไทยที่ดีงาม มาเป็นหลักในการดำรงชีวิต ตลอดจนมีส่วนร่วมรณรงค์ ส่งเสริมคุณธรรมให้กับประชาชน ชุมชน หรือเครือข่ายต่าง ๆ โดยแบ่งระดับขององค์กรคุณธรรมเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ระดับที่ 1 องค์กรส่งเสริมคุณธรรม ระดับที่ 2 องค์กรพัฒนาคุณธรรม และระดับที่ 3 องค์กรคุณธรรมต้นแบบ

รางวัลเลิศรัฐ (Public Sector Excellence Awards: PSEA)

กรมส่งเสริมการเกษตรได้รับรางวัลเลิศรัฐ (Public Sector Excellence Awards: PSEA) จากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ซึ่งเป็นรางวัลเกียรติยศที่มอบให้หน่วยงานรัฐที่มีผลการดำเนินงานที่เป็นเลิศในด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการภาครัฐ การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ และการเปิดระบบราชการให้ภาคส่วนอื่นเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน กรมส่งเสริมการเกษตรได้รับรางวัลเลิศรัฐ ประจำปี พ.ศ. 2568 รางวัลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม จำนวน 3 รางวัล โดยอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตรนายพีรพันธ์ คอทอง เข้ารับมอบรางวัลฯ เมื่อวันที่ 12 กันยายน พ.ศ. 2568 ณ ห้องรอยัล จูบิลี่ อาคารชาเลนเจอร์ อิมแพค เมืองทองธานี จังหวัดนนทบุรี

1. ผลงาน เรื่อง วิสาหกิจชุมชนไร่มะขาม โรงสีแห่งความสุข ปลูกรอยยิ้มชาวนา

สำนักงานเกษตรจังหวัดเพชรบุรี ได้เข้าให้คำปรึกษาและหาแนวทางแก้ไขที่ยั่งยืนแบบมีส่วนร่วมของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวตำบลไร่มะขาม อำเภอบ้านลาด ซึ่งประสบปัญหาขาดแคลนเมล็ดพันธุ์ เมล็ดพันธุ์มีอัตราการงอกต่ำ ข้าวไม่เต็มเมล็ด ข้าววัชพืช และการระบาดของโรคแมลง ขยายผลผลิตไม่ได้ราคาและขาดทุน ด้วยการรวมกลุ่มจัดตั้งเป็นวิสาหกิจชุมชน ตั้งแต่พ.ศ. 2548 เพื่อสนับสนุนให้เกษตรกรรวมกลุ่มสร้างความเข้มแข็งและมีการบริหารจัดการ การผลิต การลดต้นทุน การเพิ่มผลผลิต การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการผลิต และสร้างระบบการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ด้วยการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมโดรนหว่านเมล็ดพันธุ์ข้าว การตรวจวิเคราะห์ดิน การใช้ปุ๋ยสั่งตัด การจัดการปุ๋ยตามแอปพลิเคชัน All- rice 1 และการพัฒนาต่อยอดผลผลิตสร้างโรงสีกำลังการผลิต 15 ตันต่อวัน มีการใช้เครื่องยิงสีข้าวคัดคุณภาพข้าวสารระบบดิจิทัลและเครื่องซังพร้อมเครื่องมือสัญญาภาคอัตโนมัติเพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ข้าวสารคุณภาพ การส่งเสริมแปรรูปสร้างมูลค่าเพิ่มและบริหารจัดการการตลาดร่วมกัน รวมทั้งพัฒนาเป็นต้นแบบแหล่งเรียนรู้และแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรปลอดภัย ปัจจุบันกลุ่มมีสมาชิก 49 ราย มีพื้นที่ปลูกรวม 756 ไร่ มีรายได้ 4.47 ล้านบาทต่อปี สมาชิกมีรายได้เฉลี่ย 98,497.69 บาทต่อปี จากที่เคยขาดทุน 7,700 บาทต่อราย

2. ผลงาน เรื่อง ใฝ่สร้างชีวิต จากภูมิปัญญาท้องถิ่น สู่วิสาหกิจชุมชนต้นแบบ

สำนักงานเกษตรอำเภอคำชะอีและจังหวัดมุกดาหาร ร่วมวิเคราะห์ปัญหาที่ชุมชนตำบลคือ อำเภอคำชะอี พบว่า เกษตรกรมีการจักสานไม้ไผ่เป็นอาชีพเสริม แต่ประสบปัญหาการผลิตแบบดั้งเดิม ขาดการพัฒนารูปแบบที่ทันสมัย คุณภาพไม่สม่ำเสมอไม่มีมาตรฐาน และจำหน่ายได้มูลค่าต่ำทำให้รายได้ไม่เพียงพอ จึงต้องยกระดับกระบวนการผลิต สร้างความมั่นคงทางอาชีพและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน ผ่านการรวมกลุ่มเป็นวิสาหกิจชุมชนจักรสานผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่และทอผ้าบ้านได้ร่มพระบารมี และพัฒนาศักยภาพด้วยแนวคิด BCG Model และการผลิตที่ใช้เทคโนโลยีเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม โดยนำไม้ไผ่มารมควัน และการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ที่ทันสมัย พัฒนาระบบควบคุมคุณภาพและจัดทำมาตรฐานการผลิตเพื่อยกระดับสู่มาตรฐาน OTOP การตลาดเชื่อมโยงร้านภูฟ้า และพัฒนาช่องทางตลาดออนไลน์ รวมทั้งสร้างเครือข่าย และอนุรักษ์แหล่งไม้ไผ่ความสำเร็จจากจุดเริ่มต้นที่มีสมาชิกเพียง 19 ราย ปัจจุบันเพิ่มเป็น 60 ราย กลุ่มมีรายได้จาก 432,200 บาท ในปี พ.ศ. 2563 เพิ่มขึ้นเป็น 864,000 บาท ในปี พ.ศ. 2567 โดยสมาชิกมีรายได้เสริมเฉลี่ย 1,000 บาทต่อเดือน และเกิดรายได้หมุนเวียนในชุมชนเฉลี่ยปีละ 612,259 บาท

3. ผลงาน เรื่อง ศดปช. กำซ่าง ผลิตปุ๋ยลดต้นทุน แก๊จนเกษตร

สำนักงานเกษตรจังหวัดสงขลาและสำนักงานเกษตรอำเภอบางกล่ำ ร่วมวิเคราะห์ปัญหาที่ชุมชนตำบลท่าซ่าง อำเภอบางกล่ำ พบว่าพื้นที่เกษตรส่วนใหญ่ปลูกยางพารา และประสบปัญหาต้นทุนการผลิตสูง เนื่องจากราคาปุ๋ยเคมีที่ไม่แน่นอน มีการใช้ปุ๋ยไม่ถูกต้องทำให้ผลผลิตต่ำ และดินเสื่อมโทรมขาดความอุดมสมบูรณ์ จึงได้ส่งเสริมให้เกษตรกรมีการใช้ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน ควบคู่กับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์เพื่อลดต้นทุนและเพิ่มคุณภาพผลผลิต ผ่านการจัดตั้งศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลท่าซ่าง ตามนโยบายของกรมส่งเสริมการเกษตรในปี พ.ศ. 2557 เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการจัดการดินและการใช้ปุ๋ยของชุมชน ที่ให้บริการตรวจวิเคราะห์ดินแบบรวดเร็ว ให้คำแนะนำการจัดการดินและปุ๋ยเบื้องต้น และบริการจัดหาปุ๋ยที่มีคุณภาพในราคาที่เหมาะสม รวมทั้งส่งเสริมเชื่อมโยงเครือข่ายการให้บริการกับกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่ตำบลท่าซ่าง และเครือข่ายในพื้นที่อำเภอบางกล่ำ ปัจจุบันศูนย์ฯ มีการพัฒนาไปสู่การทำธุรกิจให้บริการดินและปุ๋ย มีรายได้จากการจำหน่ายปุ๋ยให้กับเกษตรกร ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2563 – 2567 มูลค่ากว่า 9,602,720 บาทต่อปี เกษตรกรมีความรู้และทักษะในการวิเคราะห์ และเลือกใช้ปุ๋ยให้เหมาะสมกับสภาพดิน สามารถลดต้นทุนการใช้ปุ๋ยได้ 300 – 400 บาทต่อปี ส่งผลให้รายได้สุทธิของเกษตรกรเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 15 – 20 และสามารถลดมลพิษในดินและแหล่งน้ำ ทำให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์สามารถเพาะปลูกได้ในระยะยาว

ส่วนที่ 5

ภาคผนวก

กฎกระทรวง แผนปฏิบัติราชการ และแผนพัฒนาต่าง ๆ ที่กรมส่งเสริมการเกษตรใช้เป็นกรอบ ในการดำเนินงาน

เรื่อง	QR Code / link
กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2557	 <p>หรือ https://shorturl.at/KaWQw</p>
แผนปฏิบัติราชการประจำปี พ.ศ. 2568 ของกรมส่งเสริมการเกษตร (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)	 <p>หรือ https://shorturl.at/dgHmO</p>
แผนพัฒนา/แนวทางพัฒนาสินค้าเกษตร	 <p>หรือ https://shorturl.at/lkBml</p>
เอกสารเพิ่มเติม <ul style="list-style-type: none"> ■ การขยายผลเทคโนโลยี และนวัตกรรมเกษตรที่เหมาะสมเชิงพื้นที่ <ul style="list-style-type: none"> ■ ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา งานส่งเสริมการเกษตร	 <p>หรือ https://shorturl.at/rr2fF</p>

คณะทำงานจัดทำรายงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 กรมส่งเสริมการเกษตร

ประธานคณะทำงาน

นายรพีทัศน์ อุ่นจิตตพันธ์

รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร

รองประธานคณะทำงาน

ว่าที่ร้อยตรีอานัติ หุ่นหลา

ผู้อำนวยการกองแผนงาน

คณะทำงาน

นางสาวจิราพัชร แสงหล่อ

นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ กองการเจ้าหน้าที่

นางสาวประภัสสรณ์ วิริยาภรณ์

นักวิชาการเงินและบัญชีชำนาญการ กองคลัง

นางสาวนภาพร ตระการตาทิพย์

นักวิชาการเกษตรชำนาญการ

นางสาวจุฬารัตน์ นกสกุล

สำนักส่งเสริมและจัดการสินค้าเกษตร

นางสาวปฤษณา ดิชาภิรมย์

ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการวินิจฉัยศัตรูพืช

นางสาวমনัชญา อุทัยฉาย

กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย

นางพิมพ์สิริ หอสุวรรณานนท์

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการพิเศษ

นางอภัสสิริ จันทโรทัย

กองวิจัยและพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร

นายเอกราช บุญล้อมรักษ์

นักวิชาการคอมพิวเตอร์ชำนาญการ

นายชลกฤษ ทินภัทรปัญญาดา

ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

นายมงคล อธิกุลวงศ์

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการพิเศษ

นายสมยศ เอี่ยมใบพฤกษ์

กองพัฒนาเกษตรกร

นายวัลลภ โพธิ์สังข์

ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีการฝึกอบรม

นายทักษอร อินทุเศรษฐ์

สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ กองส่งเสริมโครงการ

พระราชดำริ การจัดการพื้นที่และวิศวกรรมเกษตร

นักจัดการงานทั่วไปปฏิบัติการ สำนักงานเลขานุการกรม

ผู้อำนวยการกลุ่มกิจการคณะกรรมการและยุทธศาสตร์ส่งเสริม

วิสาหกิจชุมชน กองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน

ผู้อำนวยการกลุ่มตลาดและเงินทุนหมุนเวียน

กองขยายพันธุ์พืช

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร

นักวิชาการตรวจสอบภายในชำนาญการ กลุ่มตรวจสอบภายใน

คณะทำงานและเลขานุการ

นางสาวอาภาภรณ์ มีนาพันธ์

ผู้อำนวยการกลุ่มติดตามและประเมินผล กองแผนงาน

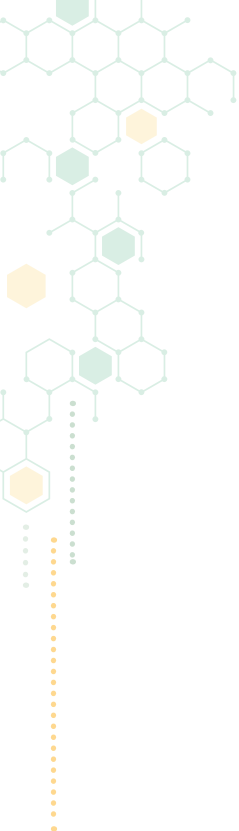
คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ

นางสาวบุษยา มาทา

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ กองแผนงาน

นางสาวพรวิไล ฉิมพิภพ

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ กองแผนงาน

รายงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 กรมส่งเสริมการเกษตร

พิมพ์ครั้งที่ 1 : เมษายน 2569

จัดพิมพ์โดย : กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

พิมพ์ที่ : บริษัท นวัตกรรมคณาการพิมพ์ (ประเทศไทย) จำกัด

ISBN : 978-616-358-747-3

DEPARTMENT OF AGRICULTURAL EXTENSION

